

KATOLIČKI LIST

ZVONIA

GODINA: VII

BROJ: 2 (64)

Subotica, veljača (februar) 2000.

Cijena: 15,00 N. din.

HODOČASTIMO NA IZVORE...
u godini Velkog jubileja

Jeruzalem - Zid plača, ostatak Hrama, najsvetije mjesto Židova

JERUZALEMSKI HRAM - MJESTO ISUSOVOG PRIKAZANJA

Najsvetije mjesto svih Židova je u Jeruzalemu. To je tzv. "Zid plača", zapadni zid staroga Hrama. Na ovom mjestu se Židovi, mladi i stari, muško i žensko skupljaju: mole psalme, plaču, nariču nad sudbinom svojeg Hrama, u zid stavljaju papiriće s molitvicama, molbama i željama, čitaju tekstove iz Mojsijeva zakona...

Da bismo bolje razumjeli zašto je ovo mjesto toliko značajno i sveto svim Židovima (a obavezno ga posjećuju i svi hodočasnici u Svetu zemlju), podsjetimo se malo što je Židovima značio Hram.

Kralj David želi, a njegov sin Solomon gradi, hram u Jeruzalemu. U hramu se nastanila Jahvina slava (1 Kr 8,10-13). Hram je prebivalište Jahvinog imena (usp. 1 Kr 8,16-21). Hram u Jeruzalemu tako postaje središte Jahvina kulta iako ostaju i postojeća svetišta (Betel, Beer Šeba, Šekem, Sinaj). U jeruzalemski hram su hodočastili iz svih krajeva da bi "gledali lice Božje". Uzdisali su od čežnje i želje da dođu u Hram: "Žedna mi je duša Boga, Boga živoga: o kada ću doći i lice Božje gledati?" (usp. Ps 42). Hram je i predmet dirljive ljubavi vjernika: "Blaženi koji prebivaju u Domu tvome slaveć te bez prestanka! Zaista jedan je dan u dvorima tvojim bolji od tisuću drugih" (Ps 84,5.11); "Obradovah se kad mi rekoše: 'Hajdemo u Dom Jahvin!'" (Ps 122,1).

Sigurno su tako radosno hodočastili u Hram i Josip i Marija s malim Isusom. Isus je prvorođenac i moraju ga prikazati Gospodinu. Oni to čine svim srcem. Daruju ga Bogu iako su ga obredno "otkupili" plativši za njega "cijenu siromaha". I ta njihova vjernost Zakonu bila je uzrokom velikom veselju. Isusa u Hramu radosno dočekaše i proslaviše starac Šimun i proročica Ana, a oni se divili svemu što se o njemu govorilo (usp. Lk 2,33).

Danas više nema Božjeg ni crkvenog propisa o prikazanju prvorođenaca, ali svi roditelji mogu prikazivati Bogu svoju djecu, prepuštati u Božje ruke njihov životni put, moliti se za njih u crkvama i danomice zazivati na njih Božji blagoslov pa će onda sigurno i oni puno više slušati lijepih, negoli ružnih priča o svojoj djeci radi kojih će se moći diviti a ne stidjeti svoje djece. Dakle, roditelji prikazuju Bogu svoju djecu, trudite se oko njihovog kršćanskog odgoja pa će djeca biti zalogom vaše i njihove sretnije budućnosti i ljepše sutrašnjice društva i Crkve.

Nekoć (a i danas) su ljudi hodočastili na sveta mjesta da Bogu prikažu, daruju svoje brige i nevolje, ali i da zahvaljuju na primljenim milostima. Ove godine mnogi će hodočastiti na Izvore naše vjere u Svetu zemlju i Rim; neki će pak moći stići samo do bližih marijanskih svetišta a neki samo do onih crkava koje su u pojedinim biskupijama označene kao "oprosne", neki pak samo u svoju župnu crkvu... Neka naša hodočašća i naši odlasci u crkvu ove godine budu prije svega zahvala Bogu što nam je prije 2000 godina darovao svoga Sina, ali neka budu i pokornička i pokajnička - kajmo se za sve naše nevjere i lutanja; naravno da trebaju biti i molitvena - molimo Gospodina za sve što nam je potrebno. Neka budu i prikazna - povjerimo Bogu svoju budućnost, prepustimo Gospodinu sve svoje puteve. Nek On sve vodi. Nek on bude sva naša radost i On će onda sigurno ispuniti želje našega srca onako kako on vidi da je najbolje za nas i učinit će nam treće tisućljeće boljim i sretnijim...

Mi vam, dragi čitatelji, prikazujemo, darujemo ovaj broj Zvonika također zahvalnim srcem za sve što se u proteklom periodu dogodilo. Presretni smo što možemo opširno pisati o čudesnim događanjima i susretanjima prigodom ovogodišnje Molitvene osmine za jedinstvo kršćana. A ono što pišemo o hodočašću neka vam posluži za razmišljanje da vaša hodočašća doista budu čašćenje i slavljenje Boga a ne turizam...

Radujemo se da opet stižu mnoge pohvale na račun "Zvonika". Neka to bude Bogu na slavu u ovoj jubilarnoj godini. No, nažalost, mnogi su i smanjili narudžbu. Da li nas je manje ili se povećao broj onih koji više vole gledati TV nego li čitati, ili smo preskupi?! Ne znam. To mi još nije jasno, ali mi je žao. Budite širitelji katoličkog tiska... I to može biti veliki doprinos proslavi Velikog jubileja. Hvala unaprijed! I pišite nam...

Moli za vas,

vaš urednik

ISUSOV RADNI DAN

Marko evanđelist opisuje nam jedan Isusov radni dan. Svoj opis počinje subotom kad je za sve Židove Dan Gospodnji. Toga se dana ide u sinagogu na bogoslužje. Nakon bogoslužja vraća se kući na svečani objed. Isus je u Kafarnaumu.

Ove je subote Isus kod kuće. Nakon sinagogalnog bogoslužja vraća se zajedno s Petrom i Andrijom kući na objed. Bolesnika ni opsjednutih nema oko njega jer, danas je dan Gospodnji, subotnji počinak i nije dopušteno liječiti. No ušavši u kuću Isus nalazi bolesnika. To je Petrova punica. Ona je u groznici, ima temperaturu. Isus joj prilazi i liječi je. Zar danas? Da, upravo danas. Bog ne treba subote koja ne liječi, Bog ne želi subote koja drugome ne pomaže. Svojim činom Isus pokazuje kakvu subotu Bog želi: subotu koja je za drugoga, koja pomaže drugome, subotu po kojoj u ovom svijetu biva više dobra. A osim toga: On je gospodar subote kako će reći na drugom mjestu (Mt 12,8) jer je Sin Božji. Sada, nakon što se dogodilo dobro, ozdravljenje, sada se može pristupiti blagovanju. Imaju jednog poslužitelja više a to je Petrova punica, zahvalna Isusu za dobročinstvo. Kako je ručak odmicao i dan se sve više naginjao kraju i subota je završavala. Sa zalaskom sunca i pojavom prve zvijezde započinje novi dan (i danas je kod Židova i na Istoku tako!). Više nema propisanog počinaka. Sada se može navaliti na vrata Isusove kuće, doći sa svojim bolestima i problemima. Marko to u svojem evanđelju dobro primjećuje: "Uvečer, kad sunce zađe, donošahu preda nj sve bolesnike i opsjednute. I sav je grad nagrnuo k vratima" (Mk 1,32-33). Isusova dobrota razlijevala se na sve, svi su ozdravljali, oslobađali se opsjednutosti, odlazili od Isusa rasterećeni. Svi su imali jedno te isto iskustvo: Isus je Čovjek dobrote! Susresti njega znači doživjeti dobrotu i ljubav. Sve je to trajalo do kasno u noć i - kako ističe Marko evanđelist - nitko nije otišao neizlječen "a bijahu mnogi i razne im bolesti". Kad je umoran legao bilo je već jako kasno. Njegovo je tijelo tražilo počinak. Upravo gledano iz ove situacije začuđuje nas i ushićuje sasvim intimni detalj koji donosi Marko u nastavku: "Rano ujutro, još za mraka, ustane, iziđe i povuče se na samotno mjesto i ondje se moljaše" (1,35). Znao je da ga čeka još jedan naporan dan, da će ga okružiti masa svijeta a bez molitve nije mogao zamisliti svoj dan. Jedini način da to ostvari jest "rano ujutro, još za mraka". Dok su drugi spavali on se iskrao i povukao na samotno mjesto. Našao je mjesto za molitvu, mjesto gdje će biti sam s Ocem. U molitvi pred Oca će staviti svoj život, svoj dan koji je pred njim, svoje odluke. U molitvi će tražiti Očevu volju, jer ne želi vršiti svoju volju već častiti Oca vršeći njegovu volju. To je Isusova liturgija, njegovo svećeništvo. Nije li upravo u toj molitvi done-sena odluka da se ne vraća u grad premda mu Petar i učenici govore: "Svi te traže!" No, Otac želi drugačije. On želi da idu dalje, u druga mjesta naviještati Kraljevstvo Božje. Isusu nije do slave niti popularnosti, njemu je do toga što želi njegov Otac.

Eto, to je jedan Isusov radni dan! Koliko toga možemo od njega naučiti ili, kako ljudi u žargonu kažu, "uzeti recept". Kako mi shvaćamo i proživljavamo dan Gospodnji?!

Tadej Vojnović, ofm

Piše: mr. Andrija Kopilović

13. 02. 2000. - 6. NEDJ. KROZ GODINU

Lev 13,1-2.45-46; 1 Kor 10,31-11,1;
Mk 1,40-45

Isus iznad Zakona

Pred nama je odlomak Levitskog zakonika koji se nama danas čini da je krut i prestrog. Naime, oduvijek su postojale razne i opasne bolesti. Najteža bolest je zarazna bolest. Da bi se očuvalo od zaraze u staro vrijeme čak je i Biblija propisivala način zaštite. Sam oboljeli od gube morao je nositi osobitu haljinu, raspuštenu kosu i vikati svakom tko mu se približavao: "Nečist! Nečist!". Isus Krist je u susretu s bolesnicima, kao Gospodar i Gospodin, liječio bolesti, pa i ove zarazne. Kroz to liječenje želio je očitovati slavu Božju. Odlomak današnjeg čitanja potiče na razmišljanje kako bismo, ako želimo biti iskreni prema sebi, morali svakoga tko nam se približava upozoriti na činjenicu da nas precjenjuje i misli da smo bolji nego što jesmo. Svi mi o drugima i svatko o nama ima krivu sliku. Bilo bi dobro kad bismo o sebi uzviknuli istinu kao što je Petar rekao Isusu: "Odlazi od mene jer grešan sam čovjek!" A Isus nas ipak želi osloboditi od bolesti grijeha tako da se "pokažemo svećeniku, otkrijemo svoju grešnost i zadobijemo milosrđe". Čitanja današnje nedjelje dokaz su nježne Božje brige da zaštiti naš dobar glas unatoč naše "zarazne" grešnosti.

27. 02. 2000. - 8. NEDJ. KROZ GODINU

Hoš 2,16b.17b.21-22; 2 Kor 3,1b-6;
Mk 2,18-22

Crkva - Zaručnica Kristova!

U Svetom pismu česta je slika zaručnika i zaručnice a odnosi se na Boga i njegov narod. Naime, sam Savez sklopljen s Izabranim narodom sklopljen je po primjeru zaručničkih saveza koji čine da jedna osoba pripada drugoj: ja ću biti tvoj Bog - a ja ću biti tvoj narod! Vrijeme zaruka je najuzvišenije vrijeme života i opredjeljenja ali i čežnje osobe za osobom. Kada se Bog želi približiti čovjeku, onda mu se približava na način opredjeljenja i na način čežnje osobe za osobom. On želi da ga tražeći nađemo ali i On nas tražeći nalazi, jer odnos vjere i povjerenja prerasta u odnos ljubavi i zajedništva. U Starom Savezu, evo, i kod proroka Hošee susrećemo odlomak obećanja Božje ljubavi: sebi će zaručiti narod kojega je On sam ne samo pozvao nego i oslobodio iz egipatskog ropstva. I Krist Gospodin je zaručnik koji je vrlo visokom cijenom, mukom i smrću na križu, sebi stekao novi narod - Crkvu kojoj je On zaručnik a ona zaručnica u vjernosti i spoznaji. Božja dobrota od nas želi takvo pripadanje da budemo vjerni i svjesni da smo mi zaručnica a On zaručnik i da nerazdvojivo pripadamo jedan drugome. Božja ljubav je izazovna ali i zahtjevna, dokazana i pokazana do te mjere da smo i mi dužni pokazivati tu ljubav drugima jer smo narod, ne tuđinski nego zaručnički i slavljenički. Stoga je svaki naš susret proslava onih koji se susreću u ljubavi.

Iz sadržaja

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana 2000. u Subotici	4
IX. Razgovor Instituta "Ivan Antunović" - Vrednote za treći milenij	7
30 godina HKC "Bunjevačko kolo"	9
Veliko prelo 2000.	10
Umro biskup Pavao Žanić	12
Riječ čitatelja	13
Proštenje u "Paulinumu"	21
NATJEČAJ za djecu i mlade u povodu 2000 godina kršćanstva	23
Važno upozorenje	25
Mladi o ekumenizmu	26
Zabava	29
O oprostima u jubilejskoj godini ...	34

20. 02. 2000. - 7. NEDJ. KROZ GODINU

Iz 43,18-19.21-22.24b-25; 2 Kor 1,18-22; Mk 2,1-12

Opraštanje grijeha - pravo ozdravljenje

Odlomak proroka Izaije koji Crkva danas predlaže na razmišljanje iznenađuje i ohrabruje. S jedne strane, Bog obećava Izabranom narodu mnoge čudesne znakove i sve čini novo. Cijela povijest Izraelskog naroda prepuna je događanja kojima se očituje Božja dobrota i čudesna ljubav prema tome narodu. No, jednako tako, Bog se tuži da ga narod ne slavi, ne moli i ne proslavljuje. Nego ga, kako kaže Bog, "muči" svojim grijesima. Sada dolazi obrat koji nas zadivljuje i to je druga misao ovoga odlomka: Bog, da bi privukao svoj narod k sebi, briše mu grijeh, opaçine oprašta i ne sjeća se njegovih zlih koraka. Kako divna poruka: da bi nam omogućio put do sebe, Bog uništava naš grijeh koji je zapreka na tom putu. Stoga čovjek vjernik mora biti zahvalno ponizan, znajući i priznajući da ga Bog Otac ljubeći liječi i praštajući ozdravljuje kako bi uopće mogao pripadati Bogu. Dakle, Bog je iscjelitelj. On nas iscjeljuje najprije od grijeha, koji je naša najveća tragedija, a onda i od svega onoga što je posljedica grijeha da nam dokaže kako je On nama Otac a mi njemu sinovi.

5. 03. 2000. - 9. NEDJ. KROZ GODINU

Pnz 5,12-15; 2 Kor 4,6-11; Mk 2,23 - 3,6

Subota je radi čovjeka, a ne čovjek radi subote!

Čovjek upada u istu napast: ljudi radije obdržavaju propise i zakon negoli pritječu jedni drugima u pomoć. Krist pokazuje da nam na srcu uvijek mora biti dobro čovjeka. Takav je postupak uvijek zbunjivao krute vršitelje zakona. Dan odmora u Starom zavjetu je postojao uz stroge propise i zaštićivao je osnovna prava čovjeka - bogatog i slobodnog kao i roba i siromaha. Zato se i za propise koje danas čitamo u knjizi Ponovljenog zakona kaže da ih je Bog proglasio. Bog ih i jeste proglasio i stalno je uz taj proglas jer se radi o zaštiti čovjeka od svake nepravde i svega onoga što se protivi ljudskoj naravi koju je stvorio Bog. Dapače, prekršitelje čovjekovih prava koja mu pripadaju po božanskom pravu Bog prepušta kazni, a da podsjeti Izraelce na to on ukazuje i na velika djela oslobađanja iz ropstva i uvođenje u slobodu. Pravo je slobodan onaj čovjek koji je zaštićen od Boga i poštovan od čovjeka. No, uz to, jedna jaka poruka ove nedjelje je da je ljubav iznad prava, ili bolje, da je u temelju svake ljubavi pravo koje dolazi od Boga koji je Otac i spasitelj i stalno je zauzet za čovjeka. Spasenje koje Bog nudi najveća je proslava dana Gospodnjega, stoga je i najveće bogoslužje ljubiti svoje bližnje!

VRATA U EKUMENSKU BUDUĆNOST

LJUBITI JEDNI DRUGE BEZ
LICEMJERJA I ZLOBNIH NAMJERA*/iz propovijedi arhijerejskog namesnika
oca Milivoja Mijatova u crkvi sv. Roka u Subotici/*

Toga Hrista, kroz koga je Gospod Bog, Otac nebeski, stvorio sve vidljivo i nevidljivo, Bog Otac određuje i za Iskupitelja sveta. Šalje ga u ovaj svet, u ovu senu smrtnu, da bi On svojom ličnošću obasjao svet nebeskom, tj. božanskom svetlošću svojom, da bi proživio iskušenja i patnje svega sveta, da bi ih primio na sebe i poneo na svome telu, zajedno sa krstom svojim, na Golgotu, gde je pocepao obveznicu našeg greha. Sazdatelj sveta, dakle, pojavljuje se i kao Iskupitelj sveta, a njegovo ime postaje sinonim spasenja: nema drugog Imena pod nebom danog ljudima, kojim bismo se mogli spasti, uverava nas božanstveni Apostol (usp. Dj 4,12). U tome je preimućstvo i odgovornost, ali snaga nas hrišćana i treba svagda blagodarići milostivom i čovekoljubom Bogu što nas je iskupio golgotskom krvlju sina svoga, Gospoda i Boga našeg, Isusa Hrista.

Ista ljubav je i nas sabrala večeras, u ovom domu Božjem, da ne samo rečima, nego i delima potvrdimo pripadnost Gospodu Hristu. Jer, godina u kojoj se nalazimo velika je po svemu: već dve hiljade godina, dve hiljaditi put, mi hrišćani proslavljamo roždestvo, po telu, Sina Božijeg, kao što ćemo uskoro, Bože zdravlja, dve hiljaditi put proslaviti njegovo spasiteljno raspeće i svetli vaskrs iz mrtvih! A svakako da u velikoj godini, u jubilarnom slavlju, treba činiti i jubilarna dela. Da bismo to ispunili, moramo u srcima svojim osetiti svu ljubav i milost kojom nas Gospod miluje da bismo i mi, zadojeni tom ljubavlju, mogli milovati i ljubiti jedni druge, bez licemerja i zlobnih namera.

Ako verujemo i znamo da svi mi u Gospodu Hristu imamo oproštaj grehova svojih, onda i sami moramo, zbog ljubavi prema Gospodu Isusu, opraštati jedan drugome međusobne uvrede i sagrešenja. Ne učinimo li ovako, zaludno ćemo izgovarati reči molitve Gospodnje: "I oprosti nam dugove naše, kao što i mi opraštamo dužnicima svojim!" (usp. Mt 6,12). Kažem zaludno, jer molimo Boga da nam učini nešto što mi sami ne želimo da učinimo drugima - bližnjima svojim! A znamo dobro da nas Gospod uči da se molimo i za neprijatelje naše (usp. Mt 5,44).

Uzdajući se i želeći da bude kako nam nalaže evanđelje Gospoda našeg Isusa Hrista, ljubav Boga Oca i zajednica Duha Svetoga, prizivam Božji blagoslov na sve vas i blagodirim Gospodu Bogu, Isusu Hristu - Bogu i Spasitelju našem, i Duhu Svetom za sva dobročinstva kojima nas obasipa. Svetoj i životvornoj Trojici, Jednom Bogu, neka je slava i hvala u sve vekove. Amin."

MOLITVENA OSMINA

Tradicionalna Molitvena osmina za jedinstvo kršćana i ove godine je održana "hodočašćima" u pojedine subotičke crkve. Ova Molitvena osmina bila je centralni ekumenski događaj Jubilarne godine za Subotičku biskupiju. Vjernici različitih kršćanskih Crkava grada okupljali su se na molitvu svaku večer u 17 sati u drugoj crkvi. Tako su zajedno molili u katoličkim crkvama sv. Jurja, sv. Roka, Isusovog Uskrsnuća i franjevačkoj crkvi te u evangeličkoj crkvi, reformiranoj crkvi i pravoslavnoj crkvi. Ove godine u Molitvenoj osmini sudjelovalo je puno više vjernika nego prijašnjih godina, a i suradnja različitih Crkava bila je puno bolja i očitija. Tako je u crkvi sv. Jurja propovijedao evangelički biskup **Árpád Dolinsky**, u evangeličkoj crkvi župnik župe sv. Križa **Ehmann Imre**, u crkvi sv. Roka arhijerejski namesnik **Milivoj Mijatov**, u reformiranoj crkvi **mr. Andrija Kopilović**, a u pravoslavnoj crkvi naš biskup **dr. Ivan Péntzes**.

Vrhunac slavlja bio je u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije 25. siječnja navečer u 17 sati.

Svečanu sv. misu svetkovine obraćanja sv. Pavla, zaštitnika Subotičke biskupije, predvodio je apostolski nuncij iz Beograda **mons. Santos Abril y Castello** u zajedništvu s beogradskim nadbiskupom-metropolitom **Francom Perkom** i domaćim biskupom **dr. Ivanom Péntzesom** a s njima je suslavilo još dvadesetak svećenika. U ovoj ekumenskoj Euharistiji, kojom je Subotička biskupija proslavljala i svog zaštitnika sv. Pavla, sudjelovali su i episkop bački **Irinej Bulović** s pratnjom te evangelički biskup **Árpád Dolinsky** i **Katalin Réti**, dušobrižnica Reformirane kršćanske Crkve u Subotici.

Gradonačelnik zahvaljuje predstavnicima različitih Crkava za jedinstveni ekumenski događaj u gradu

AM ZAJEDNO, DA POTVRDIMO MEĐUSOBNU LJUBAV

/Iz pozdrava arhijerejskog namesnika oca Mivoja Mijatova u hramu Vaznesenja Gospodnjeg/

Dobro nam došli i Bogu hvala što ste se sabrali ovde, u hramu Božjem, na molitvu da po drevnom primeru apostola, prvih hrišćana, jednom crkvom, jednim mislima, jednim srcem ispovedimo veru Gospoda našega Isusa Hrista, kome se molimo tim da smo kršteni i čiju milost prizivamo i očekujemo na pragu sudišta Gospoda našeg.

Sabrali smo se da potvrdimo da zaista hrišćani moraju u ovom životu da imaju ljubavi među sobom, da imaju razu-

U SUBOTICI

Na misi su bili prisutni i gradonačelnik **Kasza József**, predsjednik Izvršnog odbora Općine **Kern Imre** te **Goran Rotim**, konzul-savjetnik iz Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici.

Na početku mise biskup subotički pozdravio je sve sudionike ovoga slavlja i izrazio svoju veliku radost zbog ovog ne-svakidašnjeg susreta koji je lijepo svjedočanstvo zajedništva vjere i bratske sloge i ljubavi.

Prigodne propovijedi održali su nuncij, episkop bački i evangelički biskup.

Molitve vjernika predmolili su hrvatski mons. **Stjepan Beretić** a mađarski dušobrižnica Reformirane kršćanske Crkve **Katalin Réti**.

Na misi su pjevali katedralni zborovi "Albe Vidaković" i "Sv. Terezija" pod ravnanjem mons. **Josipa Mioča** a za orguljama je bila s. **Mirjam Pandžić**.

Poslije sv. mise biskup domaćin priredio je večeru za sve goste i svećenike. U svom govoru za stolom gradonačelnik Kasza zahvalio je svima na ovom divnom svjedočanstvu vjere i ljubavi: "Hvala vam na svakoj riječi i misli koju ste večeras izrekli. To će biti veliki doprinos zajedničkom suživotu sviju u gradu Subotici", istakao je gradonačelnik.

Bio je ovo doista veličanstven i jedinstven Ekumenski dan i događaj u Subotici kojem je bio nazočan i veliki broj vjernika iz svih kršćanskih zajednica grada. Bio je ovo doista i lijepi doprinos proslavi Velikog jubileja koji ima i izrazito ekumenski značaj.

Na ovim stranicama donosimo i dije-love propovijedi iz različitih crkava.

A. A.

mevanja i poštovanja, da imaju jedni prema drugima milosti i da ispolje onu neophodnu i potrebnu ljubav kojom je Hristos zapalio ceo ovaj svet. Suština novog zaveta, suština našeg učenja no-vozavetnog jeste ljubav, ljubav prema Bogu sa jedne strane, ljubav prema bližnjem sa druge strane. A ko je naš bližnji u novozavetnom smislu te reči, lepo je Gospod Hrist objasnio i obrazložio u priči o milostivom Samaritanu...

Prenosim vam blagoslov našeg nadzemnog diecezana, njegovog preosveštenstva Gospodina Irineja, pravoslavnog episkopa bačkog, koji mi se javio pre nepunih sat vremena, da blagoslovi ovo naše sabranje, da preko mene, njegovog namesnika, prenese njegove pozdrave, blagoslov i izvinjenje što danas neće moći biti sa nama (zbog strahovite vejavice na putu)... Isto prenosim u ovome kontekstu i pozdrave od župnika iz Odžaka, gospodina Jakova Pfeifera, koji je isto kazao da i u Odžacima pada sneg, da su putevi zaleđeni pa i on iz tih razloga danas neće moći biti sa nama, ali će on zato sa našim pravoslavnim sveštenikom u Odžacima, ocem Goranom biti na istoj ovakvoj zajedničkoj molitvi, pa će se zajedno sa nama moliti Gospodu Bogu.

MI KRŠĆANI ZNAMO DA NAS MOLITVA SJEDINJUJE

/Iz propovijedi biskupa Pénzesa u pravoslavom hramu Vaznesenja Gospodnjeg/

Svi smo mi ljudi, obdareni razumom, obdareni slobodnom voljom, ali jedno moramo shvatiti - da smo uvijek slabi, da smo uvijek priljepljeni uz zemlju i uz materijalna dobra, i ako nam ne pomogne nadnaravna milost, milost Krista Gospodina koja se prima i kroz ovu divnu liturgiju koju smo malo prije slušali, onda nemamo od svega ništa. Onda je čovjekov život nešto prolazno što protiče bez ikakvoga smisla. Ako netko živi pedeset, šezdeset, sedamdeset, sto godina, šta je to prema tisućama godina koje su prošle. Ako nema vječne vrijednosti, ako nema Isusa Krista koji nam garantira da neće izostati nagrada ni zato ako smo pružili nekom čašu hladne vode,

Biskup Pénzés propovijeda u pravoslavnom hramu

onda doista nema smisla... Ali, mi kršćani znamo, i zato smo sjedinjeni u molitvi, da nas molitva sjedinjuje s Isusom. On nas okuplja u zajednicu. Nije dovoljno da svaki sam kod kuće u svojoj sobi moli, to je potrebno, to je uvjet za milost Božju, ali bez zajednice, bez okupljanja po Isusovim riječima nećemo primiti milost. Nećemo imati snage Duha Svetoga. On je rekao: "Gdje se dvoje ili troje okupe u moje ime tamo sam ja među njima." On je sada s nama. Kao što je s nama sada, siguran sam, i episkop Irinej, koji me je telefonski pozvao neposredno pred ovaj susret - on je u Duhu i u molitvi s nama. To možemo biti sigurni. I naše zajedništvo, naše okupljanje, naši susreti koji su česti sigurno pomažu svakome od nas da budemo snažni kršćani, da budemo doista ljudi. Jer šta vidimo u svijetu?! Mnogi, možda premnogi, misle da će znanost sve riješiti jer je to silan i veliki napredak kroz dvije tisuće godina na svim univerzitetima, ali što se više približavao kraj dvadesetoga stoljeća mogli smo primijetiti da znanost ne pomaže ljudima. Ljudi se ne zbližavaju, nego postaju još gori jer im nešto fali. A to nešto je molitva. Svaki čovjek, naime, ima besmrtnu dušu, svaki čovjek mora biti u Gospodinu kako bi se osjećao dobro, kako bi bio radostan. Možemo mi imati puno novaca, možemo imati sve rasonode, možemo imati i dug život i opet biti nezadovoljni i opet biti razočarani u životu. A najveća naša sreća je Isus Krist koji je po svojim učenicima poslao svima Duha Svetoga. Poslao je tu silnu snagu koja okuplja Božji narod u kojemu će onda izrasti doista njegova Crkva, zajednička Crkva, sjedinjena u njegovo ime... Pa ja to želim svima doista od srca da i jedna i druga i ostale Crkve budu toliko privržene Kristu Gospodinu da bude to plodonosno za našu dušu i da postignemo svi tu vječnu sreću, vječni život. Amen.

ZAPOČNIMO S KONKRETNIM DJELIMA KOJA ĆE BITI ZNAK ZAJEDNIČKE LJUBAVI

U svojoj propovijedi nuncij je, pozivajući se na riječi Isusove molitve za jedinstvo, rekao: "Ove riječi odjekuju u svima nama kao poziv na radost da imamo u sebi ljubav zajedničkog Oca i njegova Sina. Ali su također i poziv na jedan strogi ispit savjesti, jer svi smo grijeshili i nismo bili vjerni Isusovoj želji. Sigurno, svi se mi često ispričavamo tražeći pogreške drugih i pripisujemo odgovornost drugima. A ne polažemo račun da često na početku naših podjela ne stoje toliko objektivne teološke razlike, nego su uzrok mnogim sporovima više socijalna pitanja, čak političke prilike, motivi prestiža, prednosti, možda također interes, primljene povrede, nepravdne uvrede koje se ponavljaju kroz stoljeća. Sve ovo je temelj mnogih naših podjela.

Čini mi se da danas Gospodin stoji na vratima naše savjesti pozivajući nas na kajanje. Ne zato da zadovoljimo druge ili drugu Crkvu, nego da budemo vjerni zajedničkom Spasitelju i volji Očevoj: da započnemo gledati druge prijateljskim, bratskim očima i u duhu poniznog pokajanja. Samo onaj koji je bez grijeha može baciti kamen na drugoga. Vjerujem da smo svi počinili mnoge pogreške. Zato, započnimo od toga da ne govorimo loše o drugima, da ne izvrćemo njihove namjere; pođimo od priznavanja svojih pogrešaka i gledanja drugoga bratskim očima. Onda će se naše razlike smanjiti i utvrdit ćemo ono što nam je zajedničko i u iskrenom dijalogu i poštivanju rješavati pitanja koja su strogo doktrinalna, a koja još nisu riješena. I zašto već jednom ne započnemo s konkretnim djelima koja će biti znak zajedničke ljubavi?!" Nuncij je govorio hrvatski uz prevođenje na mađarski jezik.

UZDRHTIM KAD U RUKAMA DRŽIM EVANĐELJE...

*/iz propovijedi biskupa Dolinskog
u subotičkoj katedrali-bazilici/*

U svojoj propovijedi evangelički biskup Dolinsky je na mađarskom jeziku uz tumačenje misli vodilje završnog dana Molitvene osmine iz poslanice Efežanima: "Na hvalu slave njegove" vrlo lijepim i dirljivim riječima govorio o snazi evanđelja.

"Evanđelje je sredstvo spasenja koje nam je Bog stavio u ruke. Uvijek sav uzdrhtim kad pomislim da je Bog evanđelje stavio u moje ruke, ali i u tvoje da nas oslobodi od krivnje, sljepoće, ropstva... I s evanđeljem Bog nas želi poslati među one koji hode u tami, koje je u Kristu Isusu izabrao sebi prije postanka svijeta. Šalje nas k njima kako bi ih priveli vjeri, jer je to njegova volja. O tome je riječ i u ovoj Molitvenoj osmini kad idemo od crkve do crkve moliti zajedno... Uoči trećeg tisućljeća Kristovi sljedbenici bi morali osjetiti obvezu da pred Bogom polože račun Utjelovljenoj Riječi kako su to činili u protekla dva milenija.

Isto je tako velika odgovornost i svih kršćana molitva i rad za jedinstvo, naglasio je biskup Dolinsky i dodao: "Nije zadaća rimokatolika, pravoslavaca, reformata ili evangelika, nego svih kršćana jer su svi Kristov izabrani narod da porade kako bi svi bili na hvalu slave njegove. To valja činiti osobito u ovoj jubilarnoj i milosnoj godini..."

AKO BUDEMO NA HVALU SLAVE NJEGOVE, BIT ĆEMO SVE BLIŽI I JEDNI DRUGIMA

U svojoj homiliji pravoslavni episkop Irinej je na početku protumačio zašto u Pravoslavnoj Crkvi nema posebne molitvene osmine za jedinstvo kršćana: "Svaka naša liturgija, što je u osnovi isto - razume se - kada je u pitanju vaša sveta liturgija ili rimska misa, da je svaka služba Božja ustvari po svojoj prirodi sveobuhvatna, katoličanska, beskrvna žrtva Hristova. Prinosi se za vasseljenu, za svekoliku Crkvu širom vasseljene, za sve svete na čelu s Presvetom Bogorodicom, za sve hrišćane kako pokojne tako i žive, jednom rečju za život i za spasenje svekolikoga sveta i sve tvorevine Boga. Na svakoj, međutim, našoj liturgiji i na svakom svakodnevnom bogoslužjenju, na samom početku neizostavno se upućuju molitve upravo za mir i za jedinstvo. Čim počne sveta i božanstvena liturgija, prve tri molbe koje đakon ili sveštenik u našoj crkvi izgovara odnose se upravo na to i glase: U miru Gospodu se pomolimo za višnji mir i za spasenje duša naših, Gospodu se pomolimo za mir svega sveta, za postojanost svetih Božjih Crkava i za sjedinjenje svih, Gospodu se pomolimo. Tako dakle sav naš molitveni bogoslužbeni život neprekidno je iskanje mira i jedinstva kao što je to u vašoj Crkvi slučaj."

On je zatim govorio o liku sv. Pavla koji je Kristovim evanđeljem "napunio mnoge krajeve, pa tako i Ilirik u kojem i danas žive Hrvati i Srbi zajedno...". Zatim je tumačeći kristološki himan

Biskupi su izmijenili "cjelov mira" s dragim gostima

poslanice Efežanima, koji je bio temelj ovogodišnje molitvene osmine, protumačio što znači biti na "hvalu slave Njegove" i dodao: "Kad bismo se svi trudili da budemo na hvalu slave Njegove, onda bismo bili iz dana u dan, iz časa u čas sve bliži Hristu a samim tim i sve bliži jedni drugima. Ja sam molitveno uveren i nadam se da i ovaj susret ovde, sada, predstavlja makar jedan korak na tome putu i želim da nam Gospod svima dade snage da na tome putu do kraja ustrajemo sa čvrstom verom i nadom da će sve ono što prevazilazi naše moći on dopuniti onom istom ljubavlju i blagodatima kojom je činio sve po Hristu Gospodu s Duhom Svetim za život i spasenje svega sveta."

VREDNOTE ZA TREĆI MILENIJ

U organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" u Subotici, u subotu 8. siječnja održan je IX. RAZGOVOR. Tradicionalni je to skup u okviru "Dana biskupa Ivana Antunovića" koji se održavaju svake godine o obljetnici njegove smrti (13. 01.). Članovi Instituta na "Razgovoru" uvijek razgovaraju o nekoj aktualnoj temi. Tako su ove godine razgovarali na temu "KOJE VREDNOTE PRENOSIMO U NOVO TISUĆLJEĆE".

Skup je i ove godine započeo recitacijom dr. Matije Evetovića "Molitva Bunjevaca" koju je pročitao Igor Čeliković. Slijedila je također ustaljena skladba "Subotica mila" - Jakova Kopilovića i Milana Asića u izvedbi članova katedralnog zbora "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić.

U uvodnoj riječi, predsjedavajući Instituta mr. Andrija Kopilović je naglasio:

"Okupili smo se na ovogodišnje "Razgovore" u godini Velikog jubileja. Činjenica Jubileja može nas navesti da se bavimo samo prošlošću ovoga stoljeća ili čak prošlošću kršćanskog hoda kroz dvije tisuće godina. I to je jedan aspekt Jubileja i to vrlo važan. Međutim, iz tog bogatog povijesnog iskustva i Crkva i svi ljudi dobre volje, procjenjujući prošlost, moraju nužno pogledati unaprijed. Bez okrenutosti prema naprijed ostat ćemo na lovorikama uspjeha ili u pepelu pokajanja a nećemo preuzeti ni svjetlo ni odgovornost da prenesemo život u novi milenij. Stoga smo se odlučili ovogodišnje "Razgovore" posvetiti temi koja nas okreće prema budućnosti. Govorit ćemo, razmišljati i razgovarati o vrednotama koje prenosimo u novi milenij. Čini mi se da smo generacija koja je, možda, u povijesti najviše iskusi-la što znači kriza identiteta pa onda zbog toga i kriza svih vrednota kako vremenitih tako čak i vječnih, te stoga ova generacija ima što reći o vrednotama koje su nužne za ostvarivanje identiteta čovjeka, odnosno njegovog ljudskog i kršćanskog dostojanstva."

Kao podloga "Razgovorima" poslužili su predavanje mons. Stjepana Beretića, katedralnog župnika, i koreferat s. Blaženke Rudić, dominikanke.

U svom predavanju mons. Beretić je kao negativnosti i vrednote koje prenosimo u treće tisućljeće izvukao sljedeće:

1. "Neka isprazna vjera da će se sve što je sada negativno obilježeno samo od sebe, bez Božjega zahvata i bez osobnoga zalaganja pojedinca, okrenuti na dobro i pozitivno, obilježavala je prijašnje naraštaje čovječanstva. To je negativnost koja i naš naraštaj prati u treći milenij.

2. Jedna od vrednota za treći milenij su misli i želje, ostvarenja i djela naših prethodnika, koja su za nas uglavnom nepoznata. Tim djelima je stvaran bolji svijet. Ona nisu uzaludna. Zato bi poznavanje ostvarenja i djela naših predaka pojačalo našu sigurnost, svijest i samouvjerenje.

3. Privrženost gradu Subotici predstavlja veliku vrednotu koju bački Hrvati trebaju, zajedno sa svojim doprinosom njezinoj slavi, prenijeti u treći milenij.

4. Među negativnostima koje će bački Hrvati prenijeti u novi milenij je i razdijeljenost. Jedni se priznaju Hrvatima, neki tvrde da su Bunjevci, a neki u toj mjeri naglašavaju srodnost sa Srbima da ni čuti ne žele o tome da su Hrvati Bunjevci a s tim u vezi je i stalna tendencija smanjivanja broja Hrvata u Bačkoj.

5. Još jedna vrednota za koju se naš naraštaj u trećem mileniju mora zauzimati su škole na hrvatskom jeziku u Bačkoj.

6. Nema sumnje da je vjera, privrženost Crkvi i franjevcima,

Frano Ivanković, mons. Stjepan Beretić
i s. Blaženka Rudić

te ponos na svoju prošlost, nošnju i granu jedna od bunjevačkih vrednota za treći milenij.

7. U treći milenij stupamo kao naraštaj koji slabo poznaje vlastitu povijest i vlastitu kulturu. Bilo bi dobro da poslušamo Ivana Kujundžića koji je svojevremeno pisao: "... ti ako želiš (bolje upoznati svoj narod), potruđi se prolistati 'Neven', 'Subotičke' odnosno 'Hrvatske novine', koje su izlazile pod uredništvom Blaška Rajića, u njima ćeš upoznati Bunjevce i Šokce kao plemenit i žilav ogranak hrvatskog naroda, koji se u toku svoje povijesti toliko mučio; jači su mu oduzimali sve, čak i ime... I ja zato taj narod volim. To je moj narod".

8. Hrvati u Bačkoj su dosada puno učinili da ostanu svoji na svome. Kulturna djelatnost naših predaka živi i danas u nama, svijest o pripadnosti hrvatskom narodu također, te s nama zajedno prelazi u treće tisućljeće kao vrednota koja se ni u najtežim političkim prilikama nije ugasila.

9. U novo tisućljeće naš naraštaj prenosi sačuvanu u djelima naših suvremenika veoma obogaćenu kulturnu baštinu stvorenu ne samo u književnosti i tisku. Dobro je to uočio akademik dr. Ante Sekulić: "Rođeni na širini panonsko-podunavskih ravnicu gdje su obzorja daleka, ljepota prostranstva nedohvatna, u kraju koji ne pozna tjeskobe i skučenosti, hrvatski su pisci u svojim plodnim životima sačuvali širinu vidika, otvoreno srce za ljude, ljubav prema istini i pravdi... Otkrijemo li jednom u potpunosti bogatu i svestranu njihovu djelatnost i mirno zbrojimo njihova djela, rasuto iverje njihova srca, prepoznat ćemo u njima divne, požrtvovne, nesebične ljude. Iz njihovih djela: književnih, glazbenih, znanstvenih zračila je golema čovječnost i silna ljubav prema našoj zemlji i svakom čovjeku."

10. Obitelj je jedna od prvih vrednota za treći milenij. Djeca, kao elitno bogatstvo obitelji, neka budu najdragocjenija vrednota za treći milenij.

U zaključku svog predavanja mons. Beretić je rekao: "Na pragu trećega milenija ne želimo proricati propast hrvatskoga naroda u Bačkoj, niti želimo prodavati jeftinu sreću za treći milenij. O Božjoj pomoći i o zalaganju svakog pojedinca ovisi sadašnjost i budućnost ne samo našega naroda."

U svom koreferatu pod naslovom "Mi ovdje za sutra" s. Blaženka Rudić je među ostalim rekla: "Govoriti o budućnosti i nadati se budućnosti može narod koji ima prošlost, koji ima temelje i korijene. Znati tko smo i kamo pripadamo temeljno je polazište za govor o vrijednostima koje imamo i koje želimo prenijeti u sutra. Biti svjesni da smo Hrvati Bunjevci jedna je od temeljnih vrijednosti. Bunjevačka grana mala, ali fina, grana je hrvatskoga stabla; grana koja ne može opstati odsječena. Ta svijest je, nažalost, mnogima nejasna, iskrivljena i vrlo plašljiva. Potrebno je iznova je oživjeti, učvrstiti i usaditi u nove naraštaje... Ono što je Hrvatima Bunjevcima oduvijek bilo vrijedno i što bi trebalo biti vrijedno i sutra svrstala sam u tri područja: Vjera, obitelj, zemlja i rad..."

1. S vjerom su naši pradjedovi došli na ove prostore, dakle kao potomci i pripadnici pokrštenih Hrvata. Vjera im je bila oslonac u životu i mjerilo moralnog ponašanja. Vjera je prožimala obiteljski i društveni život; molitva je pratila rad na poljima... Vjera ljudi trećeg tisućljeća mora biti osobno doživljena vjera, svjedočka i angažirana; vjera koja prožima život...

2. Obiteljski život je za Hrvate Bunjevce uvijek imao veliko značenje. Obitelj, i to brojna, bila je temeljna vrijednost. U obitelji je bila sigurnost, snaga i budućnost. Obitelj je bila povezana vjerom i poštivanjem... U tom smislu valja nam krenuti u novo tisućljeće s većom brigom i ljubavlju za naše obitelji. Ako želimo opstati kao narod, onda nam je jasno da obitelji moraju biti brojnije. Treba ponovno vratiti poštivanje roditelja i starijih; treba zadržati i prenositi naše lijepe običaje: materice, oce, obiteljsko slavljenje Božića i ostalih blagdana, okupljanje na prelo i dr. U obitelji treba njegovati vrline koje su oduvijek resile Hrvate Bunjevce a to su: iskrenost, čestitost, vjernost i postojanost.

3. Najveće naše bogatstvo jest ova zemlja, ova plodna ravnica. Ona je hranila naše djedove. Od zemlje se živjelo, na njoj se rađalo i umiralo, znoj se proljevao; za njom se čeznulo, a tko ju je napustio ne može je zaboraviti... U novom tisućljeću potrebno je obnoviti ljubav prema plodnoj ravnici, ljubav prema, istina mukotrpnom, ali spasonosnom radu. Potrebno je zaorati sve opustjele brazde, zasijati njive naše koje tuguju. Zar da oskudijevamo i od gladi umiremo na ovoj plodnoj ravnici? I neka traje dužijanica, neka ne ponestane zahvalnosti za dobrotu Božju. Jer, zahvalnost je molitva za nova dobra."

U svom zaključku s. Blaženka je rekla: "Živjet ćemo ovdje i sutra s ovim vrijednostima ukoliko među nama Hrvatima Bunjevcima bude više jedinstvenosti, više sloge i suradnje; živjet ćemo u ovom gradu i na ovim prostorima s drugima - a različitim - ako budemo znali promicati svoje vrijednosti, svoga se ne odreći a druge uvažavati."

U "Razgovoru" kao prilog ovom skupu i razmišljanju o vrednotama za treće tisućljeće nekolicina prisutnih dala je nekoliko zanimljivih i korisnih prijedloga.

- Profesor **Ivan Petrekanić** je predložio Institutu da kroz svoj Etnografski odjel i uz suradnju sa subotičkim župama počne obnavljati križeve postavljene na teritoriju subotičke općine, pa i šire. Konstatirano je da na području između granice s Mađarskom, Malih Pijaca, Sombora i Bajše postoji oko 170 križeva, od kojih su mnogi prilično ruinirani, te da je u zadnjim desetljećima ovog stoljeća počelo slabiti i nestajati tradicionalno štovanje križeva.

- **Nikola Šarčević** je predložio da se biskupu Ivanu Antunoviću podigne bista negdje u gradu (možda u parku pored crkve Svetog Roka u "Keru"), te je nazočnima kroz niz primjera odnosa hrvatskog pučanstva prema medijima i običajima ukazao na veliku razmjernu asimilacije bačkih Hrvata. (Mnogi Hrvati su zaboravili svoje pjesme, stide se jezika...)

- Pedagog **Dujo Runje**, dopredsjednik Hrvatskog akademskog društva, je skrenuo pozornost da bi se u skorije vrijeme mogao riješiti status Hrvata u Jugoslaviji, tj. da će oni konačno, valjda, biti priznati manjinom u SRJ i da će im u tome pomoći i matična država, te da će dobiti odobrenje za osnivanje hrvatskih škola, te da se za taj projekat postojeće hrvatske kulturne institucije trebaju blagovremeno pripremiti, jer bi on bio od velikog značaja za očuvanje nacionalnog identiteta Hrvata u Jugoslaviji.

- Dopredsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Antun Skenderović** je u svom izlaganju istaknuo da bi Crkva u okviru svog djelovanja, a u cilju efikasnijih rezultata, te bliže suradnje s pučanstvom, u svoj rad trebala više uključiti i laike.

- Časna sestra **Eleonora Merković** je istaknula da je jedna od bitnih značajki Bunjevaca vjera, ali i da je ona puno ustrajnija i jača kod Bunjevaca sa salaša, koji su u dobi svoje starosti redovito odlazili u crkvu, nego u današnjih Bunjevaca-umirov-

ljenika koji svoje slobodno vrijeme provode po klubovima i u ozračju nekih drugih aktivnosti, umjesto da u svojim posljednjim danima ovozemaljskog života pronađu sebe u pravoj kršćanskoj vjeri.

"Razgovor" je završio vrlo kratkim i zanimljivim interventom **Maje Bačlije-Kikić**: "Sve ovo što smo čuli, počmimo ostvarivati danas: Nemojmo više kupovati 'hleba' i 'mleka' neko 'kruva' i 'mlika'."

"Razgovorom" je ravnao **Franjo Ivanković**, tavankutski župnik i tajnik Instituta.

I ovaj, deveti "Razgovor" završio je pjevanjem tzv. "bunjevačke himne" "**Kolo igra, tamburica svira**".

U okviru "Dana biskupa Ivana Antunovića" u nedjelju 16. 01. u subotičkoj katedrali služena je svečana sv. misa za biskupa Ivana Antunovića koju je predvodio i ujedno održao prigodnu homiliju **Franjo Ivanković**, tajnik Instituta. U prigodnoj propovijedi on je podsjetio na nezaobilaznu ulogu biskupa Ivana Antunovića u prošlosti hrvatskog naroda na tim prostorima i šire. "*Djelo biskupa Antunovića i danas je suvremeno. Njegovo zauzimanje na vjerskom i kulturnom području ostavilo je plodove do današnjih dana.*

Njegov neumorni rad poticaj je suvremenim kulturnim i vjerskim djelatnicima da ustraju u svojim plemenitim pothvatima u službi svog naroda", istaknuo je predvoditelj misnog slavlja.

Na misi je pjevao katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić.

Andrija Anišić

PRELO DVIILJADITE

Kad bi mogla nana stara
Skupit unučad i dicu,
Na prelo bi tad pozvala
Cilu varoš Suboticu.

I svirce bi pogodila,
Tamburaše da sviraju,
nek se mladi bar na prelu
Naigraju, napivaju.

S ljubavlju bi za sirote
I večeru pripravila,
Jer viruje da je ljubav
Naše prelo izmislila.

Svakome bi ruku stisla
Sa poklonom nana stara,
Jer ne može, braćo mila,
Naše prelo bit brez dara.

Čestitam vam prelo svima
I ove dviiljadite...
Sve vas molim i zaklinjem
Jadne ne zaboravite.

Kata Ivanković, Subotica

/2. nagrada na "Velikom prelu" 2000. u Subotici/

SVEČANA SKUPŠTINA HKC "BUNJEVAČKO KOLO"

U utorak, 18. siječnja u velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici održana je svečana skupština Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" u povodu 30. obljetnice osnutka.

Skupština je započela audio, foto i video zapisima povijesti "Bunjevačkog kola". Ovaj Centar započeo je djelovati kao Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo "Bunjevačko kolo" 13. siječnja 1970. godine na obljetnicu smrti velikog preporoditelja Hrvata Bunjevaca Ivana Antunovića. No, ubrzo je, iako je tada dobilo sve potrebne dozvole za osnutak, ovom društvu promijenjen naziv u "Kulturno-umjetničko društvo" "Bunjevačko kolo". Početkom devedesetih godina, kada su i na prostorima bivše SFRJ počeli puhati novi vjetrovi, vodstvo Društva pretvorilo ga je u Centar i to u Hrvatski kulturni centar zadržavši i stalni naziv "Bunjevačko kolo".

Sjednicu je otvorio, uputivši pozdrave svim uglednim gostima i članovima Centra kao i prijateljima i simpatizerima, predsjednik Centra Bela Ivković. On je istakao kako se Centar uvijek trudio ostvariti onu osnovnu zamisao: "Dati svoj doprinos očuvanju, njegovanju i unapređenju kulturne baštine Hrvata Bunjevaca na ovim prostorima."

U umjetničkom dijelu skupštine nastupio je tamburaški orkestar HKC "Bunjevačko kolo" pod ravnanjem Vojislava Temunovića, pročitani su stihovi članova Centra: Ante Sekulića, Jakova Kopilovića, Milovana Mikovića i Vojislava Sekelja. Stihove su čitali Dušica Jurić i Anastazija Piuković, a kao solisti s nekoliko izvornih bunjevačkih pjesama nastupili su Marin Kopilović i Antonija Piuković.

Slijedili su pozdravi brojnih gostiju među kojima su bili Zoltan Šifliš, koji je čestitao ovu značajnu obljetnicu u ime odsutnog gradonačelnika Józsefa Kasze i mjesne samouprave, zatim su svoje čestitke izrekli i predstavnici pojedinih članica Foruma hrvatskih institucija i organizacija u Vojvodini te Andrej Dogan u ime Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu koji je prenio i pozdrave veleposlanika Zvonimira Markovića te Goran Rotim u ime Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici.

Za sve nazočne kojih je doista bio lijepi broj u predvorju velike vijećnice domaćini su priredili koktel.

USPJEŠAN TAMBURAŠKI KONCERT HKC "BUNJEVAČKO KOLO"

Povodom proslave 30 godina postojanja HKC "Bunjevačko kolo" - muzička sekcija održala je svoj samostalni koncert kao prilog ovom jubileju. Na koncertu je nastupilo sedam tamburaških orkestara sa oko 60 tamburaša pred preko 400 gledalaca od kojih je jedna trećina morala stajati. Ova činjenica nas oduševljava zbog velikog broja posjetilaca, poklonika i ljubitelja dobre tamburaške glazbe.

Prvi su nastupili učenici Čika Laze (24 tamburaša) - Lazara Malagurskog, profesora muzike u mirovini, koji su tokom ovih 30 godina svirali u HKC "Bunjevačko kolo".

Zatim su nastupili BISERI (5-7). Ovaj sastav je pratilac i korepetitor folklornog ansambla "Bunjevačkog kola". Poslije njih nastupio je orkestar ROMANS (8) sa nekoliko vlastitih kompozicija. Kao četvrti po redu nastupio je sastav "RAVNICA" (5) koji već 8 godina svira zajedno. Na-

ravno da cijenu ovom sastavu diže i Marin Kopilović svojim izvrsnim solo pjevanjem, a usput i sviranjem.

Slijedio je tamburaški sastav "NEVEN" (8) a potom već poznati i dugo godina angažirani sastav "HAJO" (5) koji se profesionalno bavi muzikom i imaju stalno radno mjesto u restoranu "Majur".

Kao posljednji, nastupio je veoma mladi TAMBURAŠKI ORKESTAR HKC "BUNJEVAČKO KOLO". Ovaj orkestar radi svega dvije godine pod ravnanjem Vojislava Temunovića.

Oni su izveli nekoliko kompozicija koje su teške i mnogo starijim tamburašima. Valja istaći nastup Zorana Šipoša (solo-prim) te zajedno s njima nastup vokalnih solista Marina Kopilovića i Antonije Piuković.

Na kraju ovog izuzetnog tamburaškog ugođaja koji je trajao 150 minuta, nastupili su svi izvođači večeri, njih oko 60, izvođači "bunjevačko kolo".

Ljudevit Vujković L.

IZLOŽBA U POVODU 30 GODINA HKC "BUNJEVAČKO KOLO"

Povodom proslave tridesetljetnog postojanja Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" bila je postavljena izložba u vestibulu Gradske kuće kojom se pokušalo na pravi način u 44 vitrine i 20 panoa prikazati - obilježiti tridesetljetnu povijest i djelatnost društva. Izložbu su osmislili i postavili Ljudevit Vujković L., Grgo Bačlija i Josip Gabrić, pokušavajući na ovaj način prikazati povijest ovog Centra od njegovog osnutka pa sve do današnjih dana putem plakata, fotosa, dokumenata, zapisnika, suvenira, pozivnica i isječaka iz tiska.

Na izložbi je bilo prikazano preko 900 raznih eksponata među kojima 70 plakata, oko 500 fotografija, puno poklona, nagrada i plaketa sa raznih turneja i učešća na takmičenjima.

Veliku pažnju su privukle pozivnice na niz veoma interesantnih predavanja, književnih večeri i slikarskih izložbi na kojima se vidjela ozbiljna i bogata djelatnost i učešće HKC "Bunjevačko kolo" u očuvanju kulture, običaja i identiteta ovdašnjih Bunjevaca - Hrvata. Istu pažnju su privlačili i razni suveniri, značke i maramice za Dužijancu i Veliko prelo.

Velika je šteta što organizatori nisu omogućili da izložba bude duže otvorena jer u periodu od devet dana (18 - 26.01.) bilo je puno posjetilaca koji su s velikom pažnjom promatrali eksponate zadržavajući se na izložbi po sat i više vremena. (Lj.V.)

VELIKO PRELO 2000

I ove godine je HKC "Bunjevačko kolo" priredio tradicionalno Veliko prelo. Prelo je održano u svečanoj dvorani Centra, 29. siječnja. Dvorana je, kao i prethodnih godina, bila premalena da primi sve koji su željeli doći. Veliko prelo je započelo pozdravom direktora Centra **Laze Vojnić Hajduka** i gradonačelnika **Kasza Józsefa**. Slijedio je nastup folklorša uz pratnju sastava "Biseri". A "živa slika" prela na pozornici opet je stvarala poseban ugođaj.

Izbor "najlipče prelje" bio je i ove godine atraktivan. Publika je odlučila da su najljepše: **Adrijana Baraković**, **Tanja Dulić** i **Suzana Baraković**.

Prije proglašenja "najlipči" prisutne je pozdravio predsjednik Organizacijskog odbora Velikog prela 2000. **Josip Anišić** koji je preljama uručio i prigodne nagrade.

Na ovogodišnji natječaj za preljsku pismu stiglo je deset pjesama od sedam autora. Prvu nagradu dijele pjesme **Tomislava Žigmanova** iz Subotice i **Josipa Brdarića** iz Sonte, a drugonagrađena je pjesnikinja iz Subotice **Kata Ivanković**.

Organizatori su i ove godine priredili tombolu a glavna nagrada je bila "vikend za dvoje" u Budimpešti koju je darovalo T. P. "Bane".

Čitavo veče goste je zabavljao ansambl "Ravnica" uz

Josip Anišić, predsjednik organizacijskog odbora prozdravlja prisutne

izvrsno solo pjevanje **Marina Kopilovića**. Priskakali su im upomoć i "Biseri". Bilo je naravno veselo, uz ukusno jelo i dobro piće; mnogi su i zaigrali i zaplesali... Pa nije ni čudo što su neki s Prela išli pravo u crkvu na "prvu" misu. /Zv/

Tavankut

"PROVODADŽIJSKE MIŠKULANCIJE"

U nedjelju, 6. veljače u mjesnom domu kulture u Tavankutu premijerno je izvedena komedija "Provodadžijske miškulancije" u režiji **Marice Skenderović**. Predstavu je pripremio dramski odjel HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta.

Uvježbavanje ove komedije započelo je prije dvije godine, ali je zbog različitih okolnosti moralo doći do promjene glumaca. Glumci su svojim izvrsnim umijećem rasveselili brojne gledatelje za koje nije bilo dovoljno mjesta u velikoj sali doma kulture. Svi glumci su svoje uloge izvrsno izveli tako da je predstava cjelovito gledano izvrsno uspjela. Takvo mišljenje dijele svi oni koji su bili prisutni na premijernoj izvedbi ove komedije.

U ovo pokladno vrijeme dobro je da je izvedena ova komedija koja je razveselila srca djece, mladih i starih. Veliki odaziv gledatelja opravdava izvedbe živih predstava.

Poslije premijernog izvođenja u Tavankutu glumci će istu komediju izvesti na festivalu u Hercegovcu, zatim u "Bunjevačkom kolu" u Subotici i u KUD-u "Vladimir Nazor" u Somboru.

F. I.

TRIBINA O JEDINSTVU KRŠĆANA

Druga po redu Župna tribina odraslih u župi sv. Jurja u Subotici održana je 13. siječnja 2000. godine a o "Molitvi za jedinstvo kršćana" govorio je gost predavač vlč. **Franjo Ivanković**, tavankutski župnik. Tema je potakla tridesetak prisutnih na vrlo živ razgovor o brojnim temama koje otvara raznolikost vjerskih zajednica na našim prostorima i zajednički suživot. Za vrijeme druženja, nakon predavanja, u razgovoru je izražena želja prisutnih da se o ovoj temi nastavi govoriti. Tako je za sljedeći susret predložena tema "Kako se odnositi prema nekatoličkim vjerskim zajednicama" o kojoj će govoriti domaći župnik **Dobai István**. Na ovaj susret, koji će se održati 11. 02. u 20 sati u župnoj dvorani (Trg Paje Kujundžića 4), pozivamo sve zainteresirane.

V. H.

UZMI VRIJEME

*Uzmi vrijeme za razmišljanje...
to je izvor snage.*

*Uzmi vrijeme za igranje...
to je tajna vječne mladosti.*

*Uzmi vrijeme za čitanje...
to je izvor mudrosti.*

*Uzmi vrijeme za molitvu...
to je najveća snaga na zemlji.*

*Uzmi vrijeme da voliš i da budeš voljen...
to je Bogom dana privilegija.*

*Uzmi vrijeme za prijaznost...
to je put ka sreći.*

*Uzmi vrijeme za smijeh...
to je muzika za dušu.*

*Uzmi vrijeme za davanje...
prekratak je dan za sebičnost.*

*Uzmi vrijeme za rad...
to je vrijeme uspjeha.*

*Uzmi vrijeme za pomaganje...
to je ključ za nebo.*

BISKUP JANJIĆ PONOVO NA KOSOVU

Kotorski biskup Ilija Janjić od 18. do 21. siječnja po peti je put, nakon prestanka ratnih sukoba na Kosovu, bio u posjetu Janjevu i tamošnjim preostalim Hrvatima te im je dopremio humanitarnu pomoć. Tom prigodom biskup Janjić sudjelovao je u proslavi blagdana sv. Sebastijana u mjestu Bešter, do kojega je morao pješaćiti dva sata zajedno s ostalim vjernicima u teškim vremenskim uvjetima. On je predvodio misno slavlje u sklopu trodnevnice i misu na hrvatskom jeziku na sam blagdan sv. Sebastijana, 20. siječnja. /IKA/

KORONA SVEĆENIKA KOTORSKE BISKUPIJE I POČETAK PROSLAVE BLAGDANA SV. TRIPUNA

Korona svećenika Kotorske biskupije održana je 27. siječnja u Kotoru. Na koroni, na kojoj je bio nazočan i kotorski biskup Ilija Janjić, bilo je govora o aktualnim problemima biskupije i o proslavi Jubilarne godine u biskupiji. Istoga dana održano je otvorenje proslave blagdana sv. Tripuna Lodama, pohvalama u čast sv. Tripuna, koje je izrekao Mali admiral. Potom je podignut barjak sv. Tripuna na pročelju kotorske katedrale, čime je označen početak proslave blagdana. /IKA/

POSLANICA BISKUPA JANJIĆA U POVODU BLAGDANA SV. TRIPUNA

U povodu blagdana sv. Tripuna, kotorski biskup Ilija Janjić uputio je poslanicu Bokeljima u Boki Kotorskoj i onima koji su trenutno izvan nje. Na početku poslanice biskup Janjić podsjeća kako se ovogodišnja proslava blagdana sv. Tripuna održava u ozračju Jubilejske godine. Osvrćući se na mučenički lik sv. Tripuna, biskup Janjić ističe: "Njegova mučenička krv nije prolivena samo zbog onog pogleda unazad koji je vodio uporišnoj točki cijele povijesti, golgotskom brijegu našeg spase-nja, nego, duboko sam uvjeren, onom pogledu unaprijed koji je razumijevao žrtvu kao razlog naše rehabilitacije. U duhu te mučeničke žrtve poziva i vas duhovni sinovi i kćeri bokeljskih prostora da se zagledate u vrijeme koje vam predstoji, da ne zaboravite ni baštinu ni očeve ni majke vremena koja su vam prethodila; da identifikirate duhove i kolektivne korijene vašega individualnog postojanja i da iz njih crpite i dalje svježije sokove vaše povijesne vitalnosti." Nadalje, kotorski biskup podsjeća na sve duhovne likove Bokeljskog zaljeva koji su također, uz sv. Tripuna, "primjer jednoga duhovnog procesa koji je iznjedrio blještavu kulturnu i civilizacijsku kulturu koja se u Boki definirala, tradiciju koja u njenim sinovima i kćerima živi ne samo kao biološka posljedica, već i kao duhovna i realna ljudska stvarnost". /IKA/

EKUMENSKI SUSRET U BEOGRADU

Središnji ekumenski skup u sklopu Molitvene osmine za jedinstvo kršćana u Beogradu je održan u nedjelju 23. siječnja u crkvi Krista Kralja. Pored predsjednika Jugoslavenske BK beogradskog nadbiskupa Franca Perka i apostolskog nuncija mons. Santosa Abril y Castella sudjelovali su predstavnik srpskopравoslavnog patrijarha Pavla prof. dr. Dimitrij Kalezić, predstavnik Evangeličke slovačke crkve Vladimir Obšust iz Novog Sada, predsjednik Evangeličke zajednice u Beogradu Petar Pašić, Reformatorske mađarske crkve Karoly Béres te Baptističke zajednice prof. Birviš. U porukama svih njih izražena je želja za zbližavanje svih kršćana u Jubilarnoj godini 2000, a mnoštvo vjernika koji su se okupili unatoč lošem vremenu molilo se za ostvarenje kršćanskog jedinstva i na nemirnom tlu Balkana. Nadbiskup Perko izrazio je želju da bi "svi koji smo kršteni u ime Presvetog Trojstva živjeli jedinstvo Crkve Kristove koja je samo jedna, na različite načine prisutna u različitim kršćanskim zajednicama". Na skupu je nastupio pravoslavni zbor mladih Komorni zbor Španac, Muški ekumenski zbor Beogradske nadbiskupije i Zbor župe Krista Kralja. /IKA/

EKUMENSKA MOLITVA U NOVOM SADU

U novosadskoj evangeličkoj crkvi 12. 01. u 17 sati okupili su se vjernici različitih kršćanskih Crkava na molitvu za mir. Zajednička molitvena ura za mir održava se svake druge srijede u mjesecu, uvijek u drugoj kršćanskoj zajednici. Ovog puta uz vjernike su se na molitvu okupili i Suhajda Lajos, redovnik SVD, Roman Myz, novosadski grkokatolički župnik, Béres Károly, reformatski dušobrižnik - direktor novosadske Ekumenske organizacije, Ana Palik-Kunčak, dušobrižnica kisačkih metodista iz Kisača i domaćin Vlada Obšust, evangelički dušobrižnik.

Prikladno razmatranje na temelju Prve Petrove poslanice održala je dušobrižnica metodističke kršćanske zajednice. Nakon toga pjevao je metodistički ženski zbor iz Kisača. O djelovanju novosadskog Ekumenskog dobrotvornog društva koje je osnovano 1993. godine govorio je njegov direktor Béres Károly. Na koncu ovog molitvenog susreta molitve vjernika predvodio je o. Suhajda Lajos, a onda su svi prisutni, svatko na svom jeziku, izmolili molitvu Gospodnju. /Hitélet/

Riječ čitatelja

"BETLEHEM" U PANČEVU

Hvaljen Isus i Marija!

Obraćam Vam se povodom fotografija "Betlehema" koje ste objavili u najnovijem broju našeg omiljenog lista. Idejna rješenja koja sam mogao vidjeti na tim fotografijama zaista su lijepa i od Duha Svetoga nadahnuti stvaraoči doista su ih lijepo osmislili.

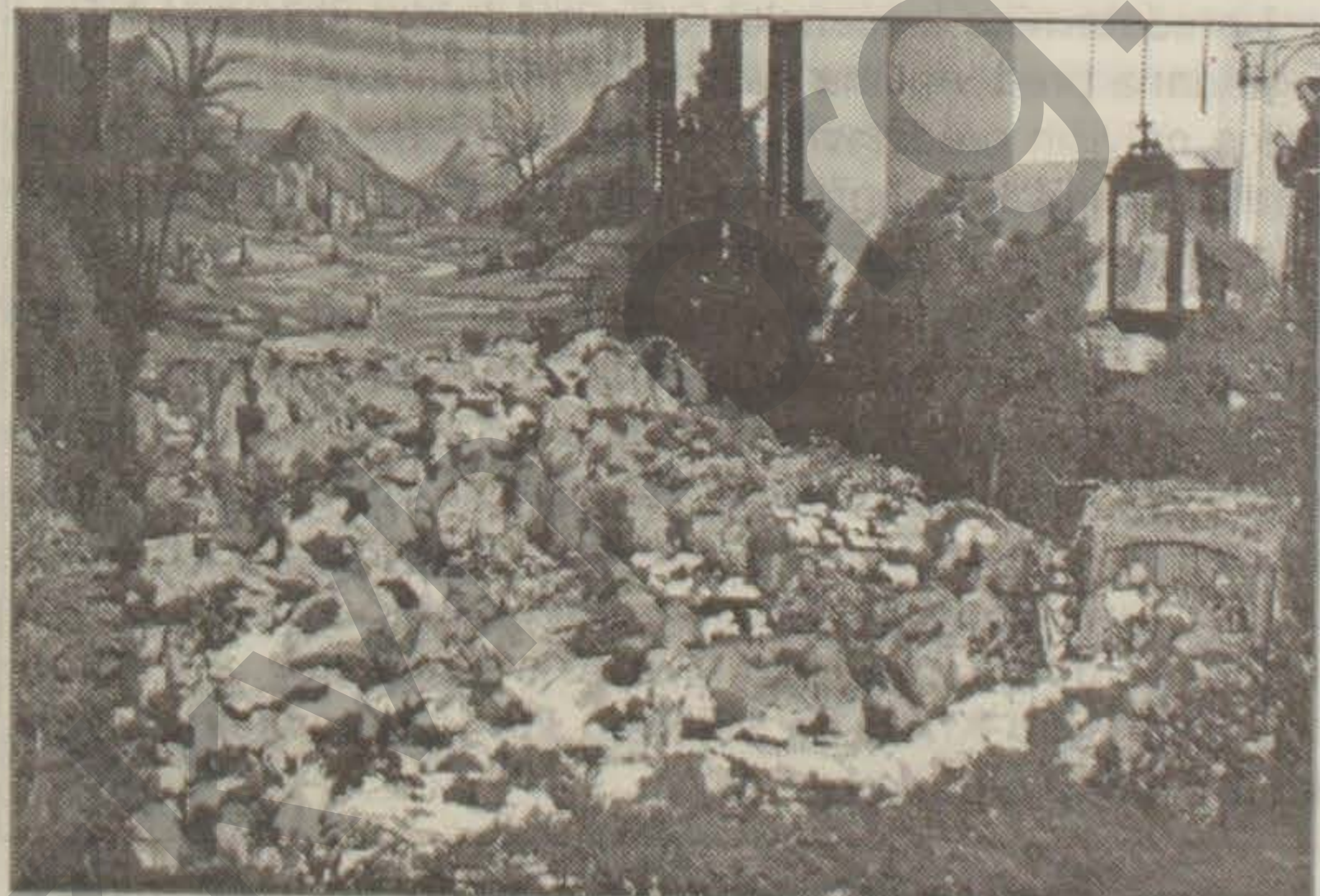
Nešto slično, ali ipak malo drugačije, radimo i mi u Pančevu. Naime, kod nas je dugi niz godina bila tradicija da "Betlehem" prave časne sestre, no kako su one otišle iz župe 1992. godine, tu zadaću povjerio je župnik Erős Mihály meni osobno.

Trudeći se da nastavim dugogodišnju tradiciju, svake bih godine prije početka "posla" zamolio sv. Antuna da me preporuči Gospodinu, kako bih uz pomoć Duha Svetoga ustrajao do završetka posla.

Svake se godine potvrdilo ono što svi znamo, a to je da Bog uvijek usliši one koji ga iskreno ljube i štuju. Vođen njegovom rukom, iz godine u godinu, uz pomoć braće i sestara iz župne zajednice, naš "Betlehem" je bivao sve ljepši, ja sam svoju zadaću obavljao sve smireniji i duhovno jači.

Nadam se da nisam zakasnio, šaljem Vam fotografije našeg "Betlehema" i molim ako je moguće da i njih objavite u našem "Zvoniku".

Nenad Ješić, student TKI-a

Zagreb

IZVANREDNO ZASJEDANJE HBK

U Zagrebu je u nadbiskupskom dvoru u subotu 27. siječnja održano jednodnevno izvanredno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije. Ovom zasjedanju bili su nazočni svi biskupi iz R. Hrvatske i apostolski nuncij u R. Hrvatskoj **Giulio Einaudi**. Biskupi su na svom zasjedanju raspravljali o euharistijskim kongresima koji bi trebali biti održani ove godine u svim biskupijama. O pripremama i važnosti kongresa govorili su požeški biskup **mons. Antun Škvorčević** i đakovački **mons. Marin Srakić**.

U radu biskupske konferencije bilo je govora o ekumenskoj molitvenoj osmini koja je organizirana u Zagrebu i ostalim većim mjestima u zemlji. U završnoj točki dnevnog reda raspravljalo se o budućem financiranju Katoličke Crkve budući da bi trebalo doći do znatnih promjena zbog realizacije ugovora koji su sklopljeni između Svete Stolice i Republike Hrvatske. /IKA/

Vatikan

NOVI NUNCIJ U MOSKVI

Iz Vatikana je službeno objelodanjeno da je **papa Ivan Pavao II.** razriješio dužnosti dosadašnjeg nuncija u Moskvi **Joha Bukovskog**, a novim nuncijem imenovao nadbiskupa **Georga Zura**.

Nadbiskup Zur je do sada bio nuncij u više zemalja, a posljednjih godina vrši službu upravitelja Papinske diplomatske akademije i smatra se jednim od najboljih diplomata Svete Stolice. Služba apostolskog nuncija u Moskvi je jedna od najtežih jer se Katolička Crkva u Rusiji ne smatra autentičnom nego je svrstana u drugorazredne vjere. /IKA/

ZNAČAJNO PAPINO HODOČAŠĆE

Službeno je objelodanjeno da će **papa Ivan Pavao II.** pohoditi Jordan, Izrael i Palestinsko autonomno područje od 20. do 26. ožujka ove godine. Tako će uskoro biti ostvaren Papin san da pohodi najznačajnija starozavjetna i novoza- vjetna biblijska mjesta. Papa će pored najznačajnijih kršćanskih mjesta pohoditi poznati "Zid plača" koji je Židovima sveti znak, a također će u Jeruzalemu pohoditi najznačajniju muslimansku džamiju. Tako Papa i ovom prilikom želi pokazati svoje ekumensko raspoloženje. /IKA/

Vatikan

VELIČANSTVENI EKUMENSKI MOLITVENI SUSRET

U Rimu u bazilici sv. Pavla izvan zidina 18. siječnja ove godine održan je do sada najveći i najdirljiviji ekumenski susret predstavnika kršćanskih crkava i kršćanskih zajednica. Toga dana pred vratima bazilike sv. Pavla zajedno su molili trojica najviših predstavnika kršćanskih Crkava: Papa, cari- gradski Patrijarh i anglikanski Primas. Ova znakovita gesta zajedništva koja je pokazana kod zajedničkog otvaranja bazi- like sv. Pavla bila je vidljiva gesta koja potvrđuje da se na putu prema jedinstvu kršćana znatno napredovalo posljednjih godina. Papa Ivan Pavao II. tom je prilikom govorio o tome kako smo svi mi kršteni jednim Duhom da budemo jedno tijelo. Između ostalog, Papa je naglasio: "Znamo da smo još uvijek podijeljena braća, no odlučno smo krenuli putem koji vodi potpunom jedinstvu Kristova Tijela... Tražimo oprostjenje od Krista za sve ono što je u povijesti Crkve štetilo planu jedinstva." /IKA/

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

Split

UMRO BISKUP PAVAO ŽANIĆ

U splitskoj bolnici 11. siječnja preminuo je mostarsko-duvanjski biskup u miru i upravitelj Trebinjsko-mrkanske biskupije **mons. Pavao Žanić**. Biskup Žanić navršio je 82 godine života, a prema vlastitoj želji pokopan je u obiteljskoj grobnici u župi sv. Petra u Splitu. Sprovodnu misu i obred ukopa predvodio je sarajevski nadbiskup kardinal **Vinko Puljić**, zajedno sa svim biskupima iz Bosne i Hercegovine, te većinom nad- biskupa i biskupa iz Hrvatske.

Biskup Pavao Žanić rođen je 20. svibnja 1918. godine u Kaštel Novom kod Splita. Pučku školu pohađao je u rodnom mjestu, a gimnazi- ju i studij u Splitu. Kao svećenik djelovao je u više manjih župa Splitske nadbiskupije. Godine 1959. Žanić postaje župnikom u splitskoj katedrali. Za biskupa koadjutora mostarsko-duvanjskog imenovan je 1970. godine, a od 1980. godine preuzima upravu biskupije. U svom pastoralu isticao se kao vrstan propovjednik i zborovođa. Za 13 godina upravljanja biskupi- jom trudio se obnoviti pastoralni život u svojoj biskupiji. Na vlastiti zahtjev umirovljen je 1993. godine i od tada je živio u svom rodnom mjestu. /GK/

Hodočašća u Rim povodom svete godine Velikog jubileja

Cijena za hodočašće od 15. do 24. III. iznosi 750 DM, a od 17. do 26. IV. 720 DM.

"Sapientia 2000" 11-22. VII.

11.: Utorak * NS/SU - Udine
12.: Srijeda * Udine - Venezia - Padova
13.: Četvrtak * Padova - Bologna - Firenze/La Verna
14.: Petak * La Verna - Asiz: svetišta, dan sabranosti
15.: Subota * Asiz - Rim - Posjet bazi- likama
16.: Nedjelja * Rim - prijepodne: Sv. Petar i okolina; katakombe
17.: Ponedjeljak * Rim - bazilike/Forum Romanum
18.: Utorak * Rim - slobodno
19.: Srijeda * Rim / Pompei
20.: Četvrtak * Pompei - S. Giovanni Rotondo (Padre Pio)
21.: Petak * S. G. Rotondo - Loreto - Ravenna
22.: Subota * Ravenna - Udine - NS
Najduže i najnapornije hodočašće. Posebno preporučamo onima koji uz duhovni sadržaj žele da se i kulturno obogate.

Biskupijsko "Hodočašće mladih" 12-22. VIII.

12.: Subota * Novi Sad/SU - Udine
13.: Nedjelja * Udine - Padova - Asiz
14.: Ponedjeljak * Asiz - dan sabranosti
15.: Utorak * Rim - 18 sati: prijem mladih na Trgu sv. Petra
16.: Srijeda * Rim / popodne: zajednič- ki programi
17.: Četvrtak * Rim - bazilike / po- podne: zajednički programi
18.: Petak * Rim - 18 sati: Križni put
19.: Subota * Rim - Tor Vergata: molitveno bdjenje / 20 sati: misa
20.: Nedjelja * Rim - katakombe / po- podne: slobodno
21.: Ponedjeljak * Rim - Orvieto - Firen- ze - Ravenna
22.: Utorak * Ravenna - Venezia - SU/NS

"Obitelji 2000" biskupijsko hodočašće 11-19. X.

11.: Srijeda * NS/SU - Udine
12.: Četvrtak * Udine - Padova - Ravenna - Loreto
13.: Petak * Loreto: dan sabranosti - Rim
14.: Subota * Rim - misa / 10 sati molitveni skup - između 16-19,30 sati svjedočenja na Trgu sv. Petra
15.: Nedjelja * Misa s Papom na Trgu sv. Petra / popodne: katakombe
16.: Ponedjeljak * 18sati: posjet bazi- likama / popodne: slobodno
17.: Utorak * Rim - Asiz
18.: Srijeda * Asiz - Firenze - Udine
19.: Četvrtak * Udine - SU/NS

Organizatori pridržavaju pravo iz- mjene programa (ne i termina) u skladu sa proslavama u Rimu.

U slučaju nedovoljnog broja prijav- ljenih - najmanje 40 osoba - pojedino hodočašće se može otkazati.

Detaljnije informacije - cijene, viza i sl.: Franjevački samostan, 21000 Novi Sad, Cara Dušana 4 od 19 - 20,30 sati na telefon 021/469-474 ili na fax 021/469-382 ili na Internet adresi agape@eunet.yu ili na stranicama Zvonika

BISKUPIJSKO HODOČAŠĆE U SVETU ZEMLJU od 28. V. do 4. VI. 2000.

Cijena hodočašća: povratna karta i aerodromska taksa 575 DEM (uplaćuje se ovdje) te 415 USA \$ uplaćuje se tamo. Vize su uključene u tu cijenu!

Prijave na adresu i telefon: P. Tadej Vojnović, 21000 Novi Sad, Cara Dušana 4, telefon 021/372-331.

Prijave traju dok se ne popuni grupa (40 osoba!).

JEDAN SADRŽAJAN DAN VRIJEDI VIŠE OD DESET JEDNOLIČNIH

Taj dan za mene je nedjelja. Ustajem rano da se spremim i odem u crkvu na sv. misu. Sreća me obuzima dok ulazim u Božji hram i usput šapućem riječi Psalma: Kao što košuta žudi za izvorima voda, tako duša moja čezne i traži tebe, Bože, stvoritelju svega... Želim da moja vjera u Tebe danas još više ojača.

Uskoro zatim počinje sv. misa. Začuju se orgulje i pjesma. Kao da slušam nebeske anđele, a u srcu, koje treperi od prijatnog uzbuđenja, osjećam veliku sreću i nadu. Onda mladi čitaju Božju riječ a naš župnik svojim prijatnim glasom koji osvaja naša srca, predivnim riječima iz Svetoga pisma, prenosi nam divne misli o Isusu i njegovim apostolima koje nam učvršćuju vjeru u beskonačni život naše duše.

Znam, Bog je čovjeku dao tijelo i neki veliki zadatak samo njemu poznat...

Lijepo je moliti pjevajući Očenaš i slušati eho koji odzvanja u našoj prelijepoj crkvi sv. Roka te osjećati pozitivnu vibraciju...

Potom promatram ljude, žene, mlade i djecu kako se, kad prime tijelo Isusovo, sa njihovog lica otima blaženi smješk sreće i zadovoljstva što su još jednom osnažili svoju vjeru u Boga. Sada će biti čvrsti na vjetrometini svakodnevnog života i plovit će sigurnije rijekom istine koja teče kroz kanale zablude ovoga svijeta.

I na kraju svete mise naš velečasni nam daje blagoslov i ispraća nas riječima: "Idite u miru". Ispred crkve malo popričamo sa svojim prijateljima i poznanicima i krećemo kući puno sretniji i cijele sljedeće nedjelje sjećamo se ovog divnog dana koji vrijedi više od deset drugih dana, kako sam naveo u naslovu ovih mojih misli. Bogu hvala!

Ivan Vilov

UVIJEK SE VRAĆAM K TEBI

Uvijek se vraćam k tebi
kada me nedaće slude,
jer samo tu mogu naći
duši mi srodne ljude.

Primaš me u svoje krilo
ko dijete brižna mati
i znadeš veoma dobro
kad ti se netko vrati.

Miluješ ožiljke duše
lahorom koji se javi,
jedino tvoje se nebo
azurnom bojom plavi.

Bijeli mi kruh daruješ
sa dlana našeg težaka
i osmijeh djeteta malog
iz prašnjavog sokaka.

Ondje gdje grobovi stoje
vjera je uvijek živa,
ondje se i zvono čuje
sred bačkih zlatnih njiva.

Meštar

Providnost

Kada kistom svojim
ja u kolor zađem,
veličinu Tvoju ja u
njemu nađem.

Kada u mislima
stihovi se množe,
i u njima Tebe
prepoznajem Bože.

Na svakom koraku
od mraka do jutra
znam da si tu sa mnom
a bit ćeš i sutra.

Tvoja me providnost
prati cilim putom
i moju sigurnost
štiti svojim skutom.

Cecilija Miler, Sombor

Ljepota mladosti i nošnje na Velikom prelu u Subotici

Iako je "Zvonik" već donio izvještaje o slavlju božićnih blagdana, pismo naše stalne suradnice uvrstavamo u rubriku naših čitatelja.

Poštovana redakcijo "Zvonika"

U ovom pismu želim opisati događaje koji su se zbili u našoj župi od adventa do blagdana Tri kralja. U toku adventa u crkvi i oko nje sve je bilo živo i veselo. Djeca su svečano obilježila sv. Nikolu, "Materice" i "Oce". Na zornice su dolazili uglavnom stariji koje ni hladnoća ni snijeg nisu spriječili u dolaženju, ali ponekad je bilo i mladih.

Za Božić crkva je bila ukrašena sa četiri predivne jelke koje su darovali Klinovski Petar, Firanj Lajoš i Mačuš Margita, a uz pomoć starijih jelke su okitila djeca. "Betlehem" su napravile učenice od I. do V. razreda sa Đurčik Jucikom. Ikebanu za oltar darovala je jedna vjernica koja to čini već godinama, a Kiš Tereza darovala je stolnjak za oltar. Na Božić je izveden program na mađarskom i hrvatskom jeziku. Mnogo je vjernika božićnih blagdana posjetilo crkvu i zaustavilo se pred "Betlehemom".

Vodokršće i Tri kralja su posebno mnogo vjernika privukli u crkvu, osobito mladih. Župnik Egedi Anton započeo je i sa blagoslovom kuća. Rado je dočekan u oko 900 domova našeg sela.

Uz mnogo pozdrava sa željom za dobrom suradnjom želim vam uspjeha i velik tiraž. S poštovanjem,

Lucija Tošaki, Svetozar Miletić

27. veljače

Sveti Gabrijel od Žalosne Gospe

(*1. III. 1838. +1862.)

- zemljak svetoga Franje ● Alojzije XIX. stoljeća ● čovjek koji je volio ples ● strastveni lovac ●
- lijepo se odijevao ● štovatelj Žalosne Gospe ● pokornik ● pobožan bogoslov ●
- savjestan redovnik ● svetac veseljak ●

Imao je koga nasljedovati

Francesco Possenti se rodio u Assizu 1. ožujka 1838. godine. Njegov otac Sante bio je guverner u Papinskoj državi. Sante je bio čovjek duboke vjere. Francescova se majka zvala Agneza Frioscioti. Resila ju je uvjerljiva pobožnost. Mali Francesco je, ovisno o potrebama očeve službe, prve četiri godine živio u različitim gradovima Papinske države. Majka mu je umrla 9. veljače 1842. godine. Udovac Sante se morao starati za trinaestoro djece. Francesco je imao samo četiri godine. Malo siroče nije pravo osjetilo gubitak majke. Svojim djetinjim šalama bezbroj puta je razveselio tužnoga oca. Njegovi su najdulje živjeli u Spoletu. Francesco je osnovnu školu pohađao kod redovnika Školske braće. Od 1850. godine školovao se Francesco na isusovačkom kolegiju. Tamo je primljen u Marijinu kongregaciju gdje se posvetio Blaženoj Djevici Mariji. Francesco je volio ples, lov i lijepa odijela. Volio je djevojačko društvo. Izrastao je u živahnog mladića. Tek što je 1856. godine napunio 18 godina života, Francesco se oprostio od oca i od svoje obitelji te stupio u novicijat pasionista. Otac se protivio, a društvo se nemalo iznenadilo. Ipak, Francesco je otprije razmišljao o duhovnom zvanju, napose u dvije teške bolesti. Ali, kad bi ozdravio, njegovo bi opredjeljenje padalo u zaborav. Obavio je osmodnevne duhovne vježbe, a onda je, obukavši habit (redovničko ruho) pasionista, dobio redovničko ime Gabrijel od Žalosne Gospe. Bilo mu je 19 godina kad je stupio u red pasionista svetoga Pavla od Križa. Iznenadili su se njegovi prijatelji i svi koji su ga poznavali. Kraj svih svojih sklonosti, uz pomoć Božju, znao je sačuvati čisto srce. Nakon položenih zavjeta započeo je studij filozofije u Isoli del Gran Sasso. Umro je 27. veljače 1862. godine. Na putu prema svećeništvu prekinula ga je smrt. Primio je samo niže redove. Živio je samo 24 godine, kao sveti Alojzije. Do u tančine je poštivao redovnička pravila, kao sveti Alojzije. Resio ga duh pokore i molitve, kao svetog Alojzija. Bio je mladić čista srca, kao sveti Alojzije. Najodanijim srcem je štovao Žalosnu Gospu.

Tko su pasionisti?

Pasionisti su redovnici koje je osnovao sveti Pavao od Križa s namjerom da promiče štovanje muke Isusove. Štovanje muke Isusove trebalo je u dušama probuditi krepost straha Božjega. Nose crno odijelo, da tako i vanjštinom podsjetite ljude na Isusovu smrt. Red postoji od 1741. godine. Osim zavjeta poslušnosti, čistoće i siromaštva, pasionisti polažu i četvrti za-

vjet, kojim se obvezuju da će promicati štovanje muke Isusove. Život im se odvija u samoći, siromaštvu, pokori i dugim časovima razmatranja. Redovnici se posvećuju posebno sakramentu pokore, duhovnom vodstvu, duhovnim vježbama, pohađaju zatvore, služe u bolnicama i vode pučke misije. Njeguju pustinjački život. Razvili su veliki apostolat dobrog tiska, a zaslužni su i za ekumenizam. Godine 1995. imali su 20 provincija, a u njima 2584 redovnika. U ženskoj grani reda živjelo je 1995. godine 377 redovnica.

Zaštitnik

Godine 1908. proglašen je blaženim, a 1920. svetim. Zato što je sveti Gabrijel tako pobožno štovao Žalosnu Gospu, na njegov spomendan mogu slaviti imendan katolici koji nose ime Tugomil, Tugomir, Tugomila, Tugomira. Njega mogu zazivati vjernici koji pate od depresije, ožalošćeni i patnici. Grob svetoga Gabrijela pohodi godišnje do 600.000 vjernika. To govori o tome koliko je veliki zagovornik za ljude današnjice. S obzirom na to da je sveti Gabrijel mlad umro, mogu mu se posebno obraćati mladi u svojim tugama i nevoljama.

Prema: 1. Josip Antolović, Sveti Gabrijel od Žalosne Gospe, Duhovni velikani, Sveci Katoličke crkve, 1. dio, Zagreb 1998, str. 175-176, 2. Puskely Mária, Passzionisták, Keresztény szerzetesség, Történelmi kalauz II, Budapest 1996, str. 785-788, 3. Antun Jarm, Gabrijel, Imena i imendani, Obiteljski imenar, Zadar 1996, str. 89, 4. Augustin Blazović, Sveti Gabrijel Possenti, Sveci u crkvenom ljetu, I. dio, Beč 1966, str. 306-307.

U mjesecu veljači slave imendan:

1. Brigita, Miroslav, 2. Svjetlana, Marin, Marijan, Marinko, Marina, Marijana, 3. Blaško, Blaž, Vlaho, Tripun, Oskar, 4. Veronika, Andrija, 5. Jaga, Agata, Dobrila, Goran, Silvan, 6. Pavao, Doroteja, Dorica, 7. Držislav, Rastimir, 8. Jeronim, Jerko, Mladen, 9. Apolonija, Sunčica, Borislava, 10. Alojzije, Lojzija, Skolastika, 11. Marija, Mirjana, 12. Zvonko, Zvonimir, 13. Katarina, 14. Valentin, Zdravko, Balint, 15. Klaudije, 16. Julijana, Đula, 17. Viktorin, 18. Bernardica, 19. Bonifacije, Blago, 20. Leon, Lav, Lea, 21. Eleonora, Damir, 22. Petar, Tvrtko, 23. Romana, Polikarp, Grozdan, 24. Montan, Goran, 25. Viktorin, Hrvoje, 26. Aleksandar, Sandra, Branimir, 27. Gabriel, Gavro, Gabor, Tugomil, 28. Roman, Teofil, Bogoljub, 29. Hilarije, Radovan

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Učenik Ivana od Križa s bačke ravni

1. O. Gerard Tomo Stantić je učenik Ivana od Križa s bačke ravni. Tko je imalo upoznat s poviješću kršćanske duhovnosti shvatit će domet ovog saznanja. Sv. Ivan od Križa, obnovitelj karmelskoga reda, skupa sa sv. Terezijom Avilskom je među onim duhovnim piscima koji su u samom vrhu kršćanske duhovnosti. O. Gerard ne samo da je u praksi svog duhovnog života slijedio nauk Ivana od Križa nego je u svojoj vlastoručno napisanoj riječi prikazao učenje ovog velikog učitelja duhovnosti. Kako je svoje zapise o učenju Ivana od Križa napisao na bunjevačkoj ikavici, on bi trebao biti posebno vrednovan i zapažen i na ponos našem rodu.

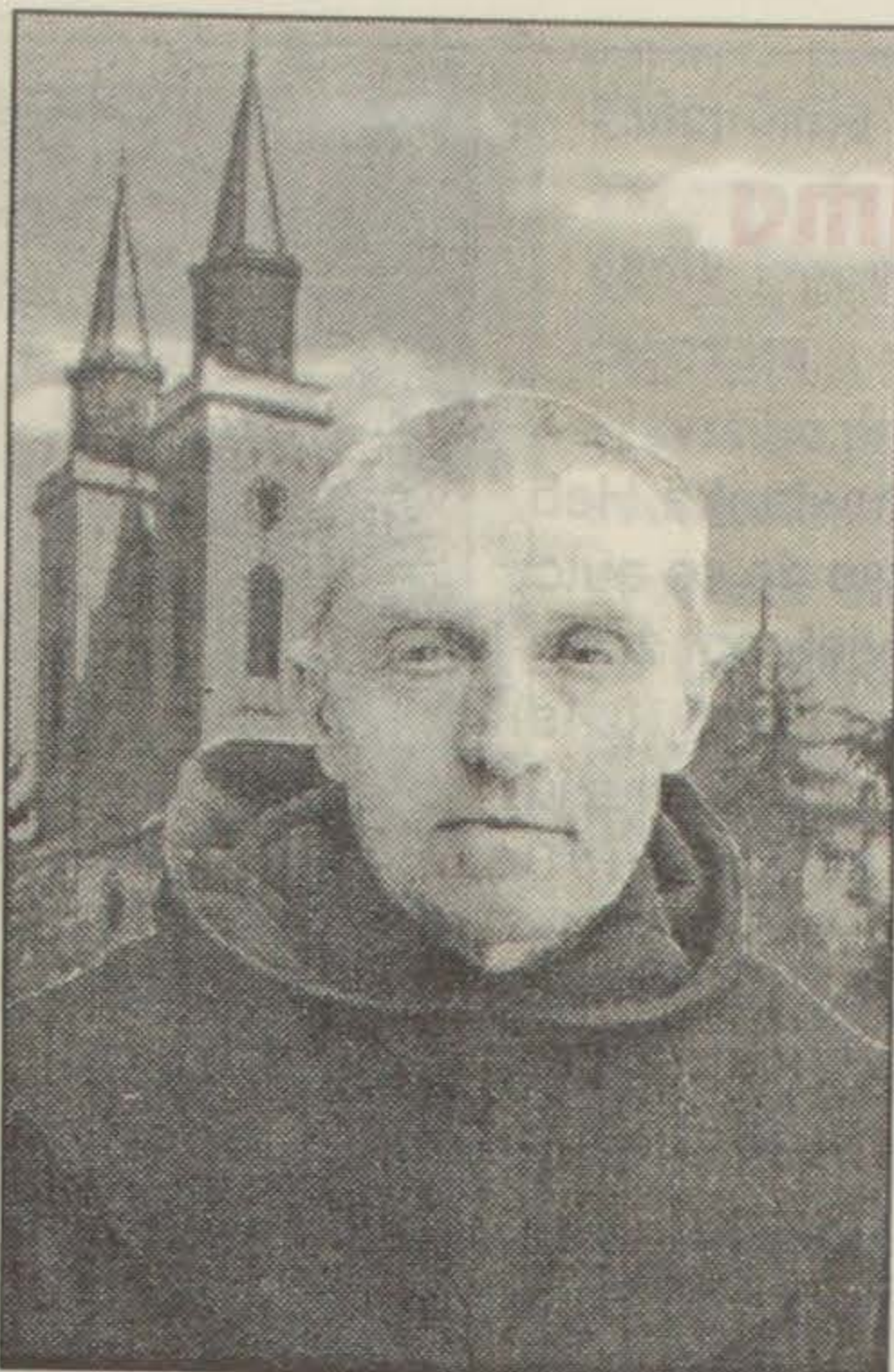
2. Prije nego što išta rekнем o učenstvu o. Gerarda u školi Ivana od Križa, potrebno je iznijeti nekoliko podataka o ovom učitelju Crkve. Ivan od Križa rodio se u Španjolskoj 1542. u Fontiverosu nedaleko Avile. Kao karmelićanin stare grane karmelskog reda prihvatio je obnovu karmelskoga reda na nagovor sv. Terezije Avilske, promicateljice obnove karmelskoga reda. S njom je bio na čelu obnove, a ona je, kako je poznato, prva žena koja je proglašena učiteljicom Crkve, kao i on. On 1926. a ona 1970. godine. Ivan od Križa napisao je sljedeća djela koja imamo u prijevodu na hrvatskom jeziku u izdanju splitskih klarisa: *Uspón na goru Karmel*, *Tamna noć*, *Duhovni spjev* i *Živi plamen ljubavi*. Uz ova velika djela napisao je i manja djela i izreke koje su također izdale splitske klarise u posebnom svesku.

3. O. Gerard je došao u kontakt s djelima o. Ivana od Križa dok je još bio novak u Grazu (1896-1897), a posebno poslije kada je njegova djela preveo na mađarski jezik o. Ernest od sv. Terezije 1926. godine.

Značajno je istaknuti da je o. Gerard učenik Ivana od Križa kada je ovaj veliki učitelj jedva poznat u svijetu a još manje u našoj sredini. Trebat će čekati gotovo do sredine dvadesetog stoljeća, do četvrte stoljetnice njegova rođenja, da se nauk ovog učitelja brojnim izdanjima njegovih djela, na raznim jezicima, i brojne knjige i članci u časopisima napišu. Da je otac Gerard već njegov učenik od najmlađih godina svoga života i da nastoji živjeti i pisati o duhovnom sustavu s. Ivana od Križa, i to još na ikavici, ima i povijesno značenje za bogaćenje duhovne literature kod nas.

Sve što sam spomenuo u ovom sažetom prikazu potaklo me je da u sljedećim kratkim prikazima za Zvonik iznesem što je i kako o. Gerard živio po učenju sv. Ivana od Križa a jednako tako što je o učenju ovog velikog španjolskog mistika i pisca o temama duhovnog kršćanskog života ostavio u svojoj pismenoj ostavštini.

o. Ante Stantić, OCD

Urveduje: Lazar Novaković

Ružica Martinović - Vlahović rođena je 14. ožujka 1950. u Zagrebu. Kao dijete vraća se s roditeljima u Dalmaciju. U Kominu završava osnovnu školu, gimnaziju pohađa u Pločama i završava u Zagrebu. Medicinski fakultet završava 1974. u Zagrebu. Poslije udaje 1974. preseljava se u Slavonski Brod. Aktivna je u pastoralnom radu Obiteljskog centra.

Pjesme piše od srednje škole. Neke su joj i uglazbljene. Objavljivala je u listu mladih "MI" i u "Kani". U Zagrebu joj je 1998. objavljena zbirka pjesama i šansona "Tvoj duh me obavlja".

ROMARI

Ti vidiš svoje kako
Te traže.
Korake naše promatraš
brižno.
Nudiš nam pute skrovite
s hladom,
gdje s povjetarcem
šećeš se tiho.
Mamiš nas sebi šapatom mekim.
Ti znadeš
gdje nam svršavaju puti i
kada krivim krećemo
smjerom.
Od neravnih staza
tabani bride,
htjeli bi stići
do kraja
ovoča našeg romarskog puta.
Al nismo sami,
pjesma se čuje
od silnog mnoštva što ustrajno
hodi.
Sa neba sipi
oproštenje
u srca krotka pokornika.

Ružica Martinović - Vlahović

Biblija danas

PRETPLATITE SE
ZA ČASOPIS
"BIBLIJA DANAS"

Časopis "Biblija danas" je jedinstveni biblijski časopis u našoj zemlji!

On vam pomaže u boljem upoznavanju Božje riječi i sticanju biblijske kulture. Saznat ćete mnogo toga što do sada niste znali. Svaki broj obrađuje jednu temu iz Biblije. Čine to stručno naši i strani bibličari. U svakom broju upoznajemo vas i s arheološkim pronalascima na području Biblije. I još mnogo toga. Časopis je tromjesečnik i dolazi na vašu adresu.

Godišnja pretplata je 12 DEM. Pretplatu slati na adresu: Tadej Vojnović, 21000 Novi Sad, Cara Dušana 4. Sve obavijesti na tel. 021/372-331.

HRVATSKA

TROGIR

*PRIVATNI APARTMANI UZ MORE
*REZERVACIJE I BORAVAK TOKOM
CJELE GODINE
*NAJNIŽE CIJENE U DALMACIJI

VLADO TUMBAS
TOUROPERATOR -

+ 381 - 24 - 556 - 247 - tel/fax
+ 36 - 309 - 287 - 011 - mobitel
+ 385 - 91 - 2500 - 522 - mobitel

Provedite
nezaboravan
godišnji
odmor

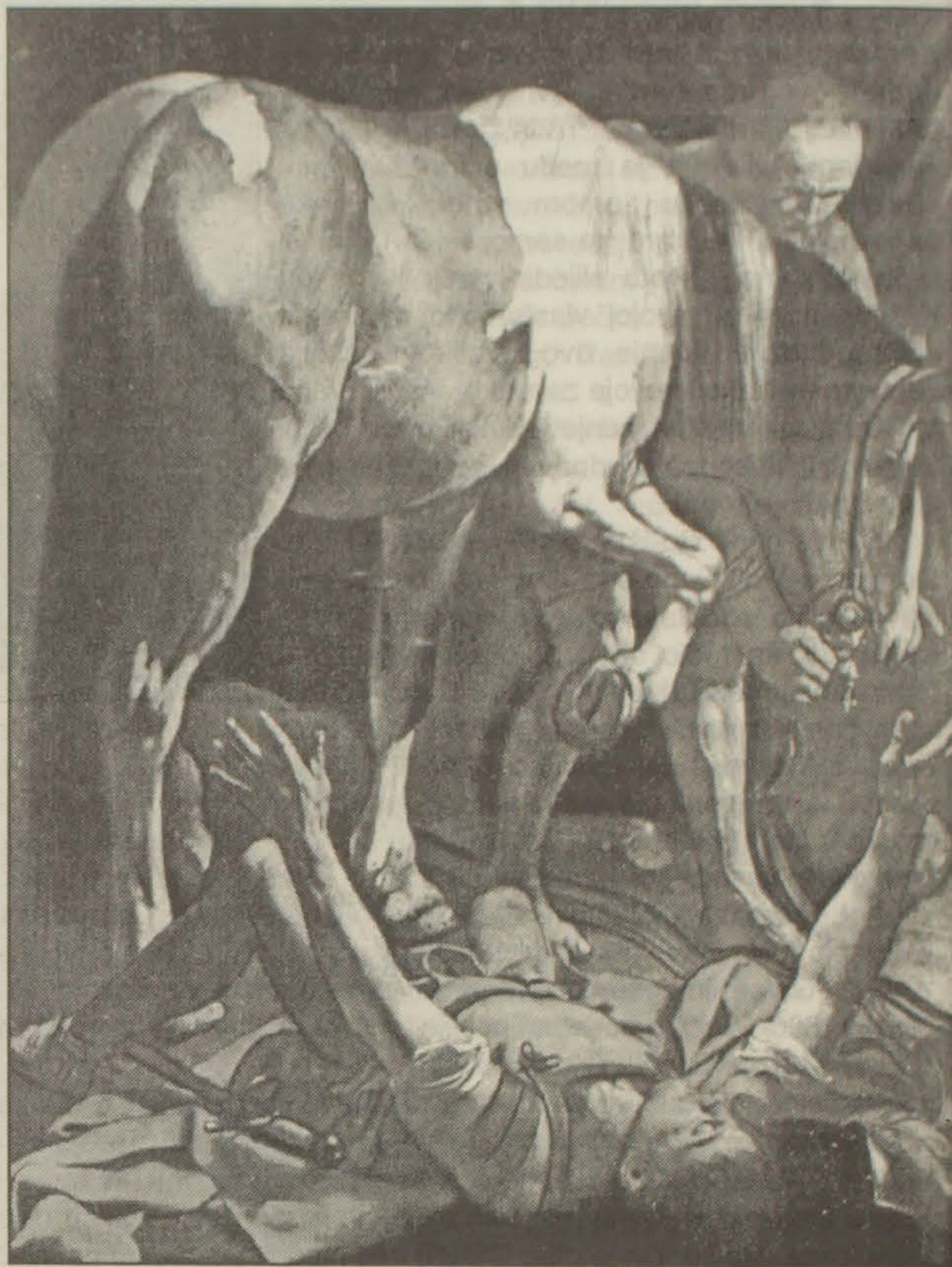
PAVLOVE POSLANICE (8)

Poslanica Hebrejima (nastavak)

Teško je ustanoviti mjesto i nadnevak nastanka Heb, a tako i naslovnike kojima je upućena. Čini se da se autor nalazi u Italiji (13,24). On govori o starozavjetnom žrtvenom bogoslužju kao o nečem što još uvijek postoji (8,4s) i premda naglašava prolaznost mojsijevskog bogoslužja, ni jednom riječju ne spominje jeruzalemsku katastrofu 70. g., što bi za njega bio presudan dokaz. Ali njegovo izlaganje uglavnom nije vezano za vrijeme i polazi isključivo od starozavjetnih spisa (dakle ne od židovske liturgije) pa se odatle ne može zaključiti sa svom sigurnošću da je Heb napisana prije razorenja Jeruzalema i Hrama 70. g. Osim toga, poslanica nigdje ne ocrta Hram, nego Šator saveza. Pisac i naslovnici pripadaju drugom kršćanskom naraštaju (2,3), gledaju unatrag na apostolsko vrijeme (13,7) i na nevolju koja je za njima, ali moraju računati s predstojećim progonom (10,32-39). To bi se dobro uklopilo u vrijeme Domicijanova progona, otprilike u 85-95. g.

Naslov "Hebrejima" potječe iz 2. st. i teško ga je uskladiti sa samom poslanicom. Primaoci su kršćani (3,1s. 4; 6,4-6.9; 10,23.26; 12,22-24) koji nisu domaćini u Palestini, jer ondje kršćani nisu izdržali samo jednu patničku borbu, kao što pretpostavlja 10,32ss. Osim toga, kršćani u Palestini bili su siromašni i trebali su pomoć izvanpalestinskih zajednica, dok su naslovnici Heb više puta čak i druge pomagali (6,10). Neosnovano je također vidjeti u naslovnicima judeokršćane izvan Palestine, jer 6,1; 11,6 naglašava nužnost vjere u Boga, što bi za kršćane židovskog porijekla jedva bilo potrebno. U svakom slučaju poslanica pretpostavlja čitaoce dobro upućene u Stari savez i Pisma. Ali takva se upućenost može pretpostaviti i u kršćana poganskog porijekla, kako jasno pokazuje dokazivanje apostola Pavla etnokršćanskim Galaćanima. Stoga se naslovnikom Heb može smatrati jedna ili više barem porijeklom miješanih, ako već ne čisto etnokršćanskih zajednica.

Poslanica je pisana sa ciljem da u vremenu opće umornosti, nesigurnosti i mlakosti (10,19-31) kršćane produma i ohrabri pred skorom opasnošću (10,32-39). Obeshrabrenima otvara pogled na veličanstvena obzorja kršćanskog života, shvaćena kao hodočašće, putovanje prema obećanom spokoju u nebeskoj domovini, pod vodstvom Krista koji nadvisuje Mojsija (3,1-6), u svjetlu one vjere i nade koje su već bile vodilje patrijarsima njihova roda, Židovima izlaska iz Egipta i svim svetima SZ (3,7-4,11). Starozavjetnom svećeništvu i levitskom bogoslužju poslanica suprotstavlja Krista, koji je kao svećenik po redu Melkisedekovu viši od Arona (4,14 - 5,10), i njegovu jedinstvenu, jedinu valjanu žrtvu, koja zamjenjuje sve nedjelotvorne žrtve Staroga saveza (8,1 - 10,18). Da bi sve to potkrijepio, autor izlaže uzvišeno dostojanstvo ovog Vođe i

Caravaggio: Obraćenje sv. Pavla. Rim, Sta Maria del Popolo

Svećenika: Isus Krist, utjelovljeni Sin Božji, kralj je svemira koji nadmašuje i same anđele (1 - 2). Teološka izlaganja, nošena tumačenjem SZ, isprekidana su snažnim opomenama. Niti glavnih tema prepliću se umjetničkom profinjenošću, koja zbunjuje našu zapadnjačku logiku baš kao što nas u najmanju ruku iznenađuje uporaba Pisamskih tekstova. Ali to je upravo primjer tipologije, koji na jedinstven način osvjetljava kako su prvi kršćani razumjeli međuovisnost dvaju Saveza i kako su Kristovo djelo shvaćali iz uvida u svu ekonomiju spasenja. Po svemu tome, zajedno s visoko značajnim napomenama o glavnim člancima vjere, ovaj je anonimni spis, u kojem se još osjeća dah sv. Pavla, jedan od bitnih isprava novozavjetne objave.

(Nastavlja se)

/Usp. JERUZALEMSKA BIBLIJA, KS, Zagreb 1994,
str. 1600-1601/

ODNOS OPĆEG I MINISTERIJALNOG SVEĆENIŠTVA

"Opće svećeništvo vjernika i ministerijalno ili hijerarhijsko svećeništvo usmjereni su jedno prema drugom, iako se razlikuju bitno, a ne samo stupnjem. Jedno i drugo omogućuje udioništvo na jedincatom Kristovu svećeništvu, na način koji im je svojstven. Ministerijalni svećenik okuplja svećenički narod i upravlja s njime snagom svete vlasti koja mu je povjerena. U ulozi Krista on obavlja euharistijsku žrtvu i prikazuje je Bogu u ime cijelog naroda, a vjernici se pridružuju prinošenju Euharistije snagom svoga kraljevskog svećeništva. Oni to svećeništvo izvršuju i primanjem sakramenata, molitvom i zahvaljivanjem, svjedočanstvom sveta života, odricanjem i djelotvornom ljubavlju" (LG br. 10).

Ovaj dio koncilskog dokumenta o općem svećeništvu svih vjernika je vrlo jasan u razlikovanju bitnog a ne samo stupnjevitog svećeništva. Cijela Crkva je zajednica kraljevskog svećeništva po krsnoj milosti. No u Novom zavjetu imamo činjenicu da je Isus odabrao apostole kao svoje izravne svjedoke i nastavljače njegova djela i njih je postavio za predstojnike Crkve. Apostoli su osnivali pojedine zajednice vjernika i pripremali ih da mogu izvršavati svoje kršćansko poslanje, kao i svoje svećeničko obilježje. U poslanici Rimljanima Pavao odgovorne u Crkvi naziva *upraviteljima* Božjih tajni Novoga saveza, a sebe - kao propovjednika Evanđelja među poganima - naziva *"liturgom Isusa Krista među poganima"* (15,16). Ni sv. Pavao ni ostali predstojnici nigdje se izričito ne nazivaju *svećenicima*, nego *predstojnicima*. Svoju zadaću opisuju pojmovima koji su svojstveni svećeničkoj službi. U zajednici svećeničkog naroda postoje sveti *služitelji*, koje Sabor naziva *ministerijalnim*.

Naziv *ministerijalno svećeništvo* dolazi od latinske riječi *"ministerium, ministrare"*, što znači *"služba, služiti"*. Tim su se pojmom služili apostoli i sam sv. Pavao kada su tumačili svoju ulogu u kršćanskoj zajednici: služitelji Novog saveza (usp. 2 Kor 3,6); služba Duha nasuprot Mojsijevoj smrtnoj službi slova (usp. 2 Kor 3,8); djelo služenja (usp. Ef 4,12); služba primljena u Gospodinu, koju valja ispunjavati (usp. Kol 4,17); poslužitelji Evanđelja (usp. Kol 1,23); poslužitelj Crkve (usp. Kol 1,25). Apostoli su se ugledali u svoga Učitelja koji nije došao da bude služen, nego da služi i oni su slijedili taj primjer Isusov.

Na Koncilu je bilo otaca koji su predlagali da se svećeništvo svih vjernika nazove *duhovnim*, a svećeništvo prezbitera *sakramentalnim*. No to nije prihvaćeno jer se i jedno i drugo svećeništvo temelji na sakramentima krštenja i potvrde. Prevagnuo je izraz *"opće i ministerijalno"* svećeništvo. Ta dva izraza svećeništva nisu suparnička. Ona se upućuju jedno na drugo i upotpunjuju se. Kada ne bi bilo ministerijalnog svećeništva koje po volji Kristovoj okuplja i upravlja svećenički narod, opće svećeništvo bi bilo jedva ostvarivo.

Ovdje naš dokument iznosi temeljnu ulogu ministerijalnog svećeništva koja se sastoji u tome da ministerijalno svećeništvo u ulozi Krista i u ime cijele kršćanske zajednice prinosi

Euharistiju uz sudjelovanje svih ostalih vjernika. Kada kažemo *"u ulozi Krista"* to znači, na primjer, kada svećenik izgovara riječi pretvorbe kod svete mise, onda ih izgovara u ulozi Krista, a to zapravo sam Krist izgovara i izvršuje pretvorbu kruha i vina u tijelo i krv Isusovu, po svećeniku. Drugi vatikanski koncil uči da ministerijalni svećenik nije neki opunomoćeni zastupnik odsutnog Krista. Ministerijalni svećenik je sredstvo i produžena ruka živog i uvijek u Crkvi prisutnog Gospodina. Dakle, ministerijalno svećeništvo i opće svećeništvo svih vjernika razlikuju se bitno, a ne samo stupnjem. Zato se za valjanost dijeljenja sakramenata traži svećenički red. Za Crkvu na zemlji, po Kristovoj volji, nužno je potrebna biskupska i prezbiterska služba.

Koncilski tekst iz poglavlja o laicima u Crkvi, kojega ćemo također obraditi kasnije, izričito govori: *"Premda se neki po Kristovoj volji postavljaju kao učitelji i djelitelji tajna i pastiri za druge, ipak postoji među svima prava jednakost s obzirom na dostojanstvo i na djelovanje zajedničko svima vjernicima u izgradnji tijela Kristova"* (LG 32,2). Na drugom mjestu opet čitamo: *"Jedan je dakle izabran Božji narod: 'jedan Gospodin, jedna vjera, jedno krštenje' (Ef 4,5); zajedničko dostojanstvo udova, zajednička je milost djece, zajednički poziv na savršenost, jedno spasenje, jedna nada i nerazdijeljena ljubav"* (LG 32,2).

Pažljivo čitajući i razmišljajući o ovim koncilskim tekstovima, možemo razabrati i zaključiti da među svim pripadnicima Crkve postoji: *temeljna jednakost i funkcionalna razlika*. S obzirom na temeljno dostojanstvo svi smo u Crkvi jednaki. S obzirom na funkcije unutar kršćanske zajednice postoji bitna razlika između prezbitera i ostalih vjernika. Temeljna jednakost proizlazi iz toga što i opće i ministerijalno svećeništvo *"omogućuje udioništvo u jedincatom Kristovu svećeništvu"* kaže naš gornji tekst, ali *"na način koji im je svojstven"*. Ostvarivanje ministerijalnog i općeg svećeništva u istoj Crkvi pretpostavlja i traži međuovisnost, suradnju i suodgovornost kako prezbitera, tako i samih laika. Upravo ta suradnja i suodgovornost prezbitera i laika trebala bi zaživjeti u našoj Crkvi. Još smo uvijek skućeni u našim mentalnim i duhovnim okvirima, pa i skeptični pred angažiranom ulogom laika u našim župnim zajednicama. Još nam nekako nije jasno što bi to laici trebali raditi a što mi prezbiteri. Vrijeme "Velikog jubileja 2000. godine" milosno je vrijeme za susrete s vjernicima laicima i svećenicima, za razgovor na tu temu i primjenu nauke II. vatikanskog koncila. Još su uvijek kod nas laici samo "potrošači" onoga što im svećenici pružaju, a njihova nezao-bilazna uloga u sakramentalnom životu općeg svećeništva i životu Crkve ne dolazi do izražaja. Možda je upravo to problem što su nam crkve poluprazne, a liturgije hladne, u kojima vjernici ne sudjeluju. Uopće, život Crkve je anemičan. Otvorimo se Duhu Svetom koji bi htio ući u sve nas. Ne priječimo mu nadahnuće i pokretanje sa mrtve točke.

JUBILEJ SE DOGAĐA (2)

HODOČAŠĆE (1)

Jedno od bitnih događanja u godini Velikog jubileja jesu svakako hodočašća. Hodočašće je vrlo stari religijski način bogoštovlja. Naime, postoje neka mjesta u kojima se na osobit način osjeća Božja prisutnost i zato je čovjek, želeći doći bliže k Bogu, hodočastio u ta mjesta. O tim "mjestima" Ivan Pavao II. u svojoj pobudnici o hodočašću na sveta mjesta razmišlja ovako:

"Budući da se sada nalazimo u Jubileju, želim vam predložiti nekoliko misli koje su povezane s mojom željom da osobno - ako Bog da - poduzmem posebno jubilaro hodočašće. Pritom bih se želio zaustaviti na nekim mjestima koja su na izniman način povezana s utjelovljenjem Riječi Božje - s događajem na koji se izravno odnosi godina 2000. Moje razmatranje stoga je upućeno Božjim mjestima, onim prostorima koje je on izabrao da se na njima među nama nastani (Iv 1,14; usp. Izl 40,34-35; 1 Kr 8,10-13), tako da omogući ljudskom biću izravniji susret sa sobom. Tako sam nekako upotpunio svoja razmišljanja iznesena u pismu *Tertio millennio adveniente* u kojem sam na temelju povijesti spasenja isticao temeljno značenje vremena. No, u konkretnom ostvarenju otajstva Utjelovljenja dimenzija prostora stvarno nije manje važna od dimenzije vremena.

Na prvi pogled govor o određenim prostorima u odnosu na Boga mogao bi prouzročiti neku nesigurnost. Nije li nekako i prostor kao i vrijeme sasvim pod Božjom vlašću? Sve je, naime, proizašlo iz njegovih ruku, i nema mjesta na kojem ne bismo mogli susresti Boga: 'Gospodnja je zemlja i sve na njoj, svijet i svi koji na njemu žive. On ga na morima utemelji i na rijekama učvrsti' (Ps 24,1-2). Bog je jednako prisutan u svakom kutku zemlje, tako da cijeli svijet možemo smatrati hramom njegove prisutnosti. No, to ne isključuje ovo: kao što je vrijeme satkano od mnogih *kairoi* kao jedinstvenih vremenskih milosnih trenutaka, tako je moguće da je, na sličan način, i prostor obilježen posebnim Božjim spasenjskim zahvatima. Ova intuitivna spoznaja postoji uostalom u svim religijama, u kojima ima ne samo svetih vremena nego i svetih prostora na kojima se susret s Bogom može doživjeti intenzivnije

nego negdje drugdje na neizmjenim prostorima svemira.

U odnosu na ovu općenitu vjersku težnju Biblija nudi svoju posebnu poruku, kada temu o svetom prostoru stavlja u obzor povijesti spasenja. Ona s jedne strane upozorava na opasnosti koje su u samoj definiciji prostora, ako se time pobožanstvenjuje priroda. Pomislimo pritom na žustru polemiku kojom su se proroci u ime vjernosti Jahvi, Bogu Izlaska, borili protiv idolatrije. S druge strane, Biblija ne isključuje kulturnu uporabu prostora dok se potpuno poštuje specifičnost Božjeg zahvata u povijesti Izraela. Tako se sveti prostor pomalo usredotočuje na jeruzalemski hram, gdje treba štovati Izraelova Boga i gdje se na neki način ostvaruje susret s njime. Oči su pobožnoga izraelskog hodočasnika uprte u Hram, i on se izvanredno raduje kad pristigne na mjesto na kojem Bog stanuje: 'Obradovah se kad mi rekoše: 'Hajdemo u dom Gospodnji!' Eto, noge nam već stoje na vratima tvojim, Jeruzaleme' (Ps 122,1-2)."

Tako u dokumentu "O hodočašću na sveta mjesta" razmišlja Papa Ivan Pavao II. (usp. br 1-3).

Hodočašće je u isto vrijeme čin vjere u kojemu se ispovijeda činjenica o Bogu i čovjeku. O Bogu, naime, da je sveta stvarnost: On je s nama. To je najzbiljskija stvarnost a ipak je pred nama jer ne posjedujemo ni konačnu spoznaju ni konačno zajedništvo s Bogom, budući da čovjek na ovoj zemlji nije dovršeno biće. Istina o čovjeku je dakle u tome što je svatko od nas na ovoj zemlji stvarno putnik - hodočasnik. Dalo bi se usporediti ovo naše zemaljsko boravljenje s jednim velikim predvorjem ili predsobljem gdje se tek spremamo ući, useliti u pravu kuću, tj. u kuću našeg nebeskog Oca. U takvoj vjerničkoj svijesti o sebi razumljivo da je hodočašće zapravo ispovijest i svjedočenje vjere Crkve da ona hodi u susret Gospodinu i da na tom putu nije sama nego je s njom sam Gospodin Isus Krist. On s nama hodočasti prema Ocu vodeći svoj stečeni narod u proslavu Očevu. Stoga hodočašće nije običan način izražavanja vjerničkih osjećaja nego je uvijek vrlo jasan znak i onomu tko hodočasti i onima koji susreću hodočasnike.

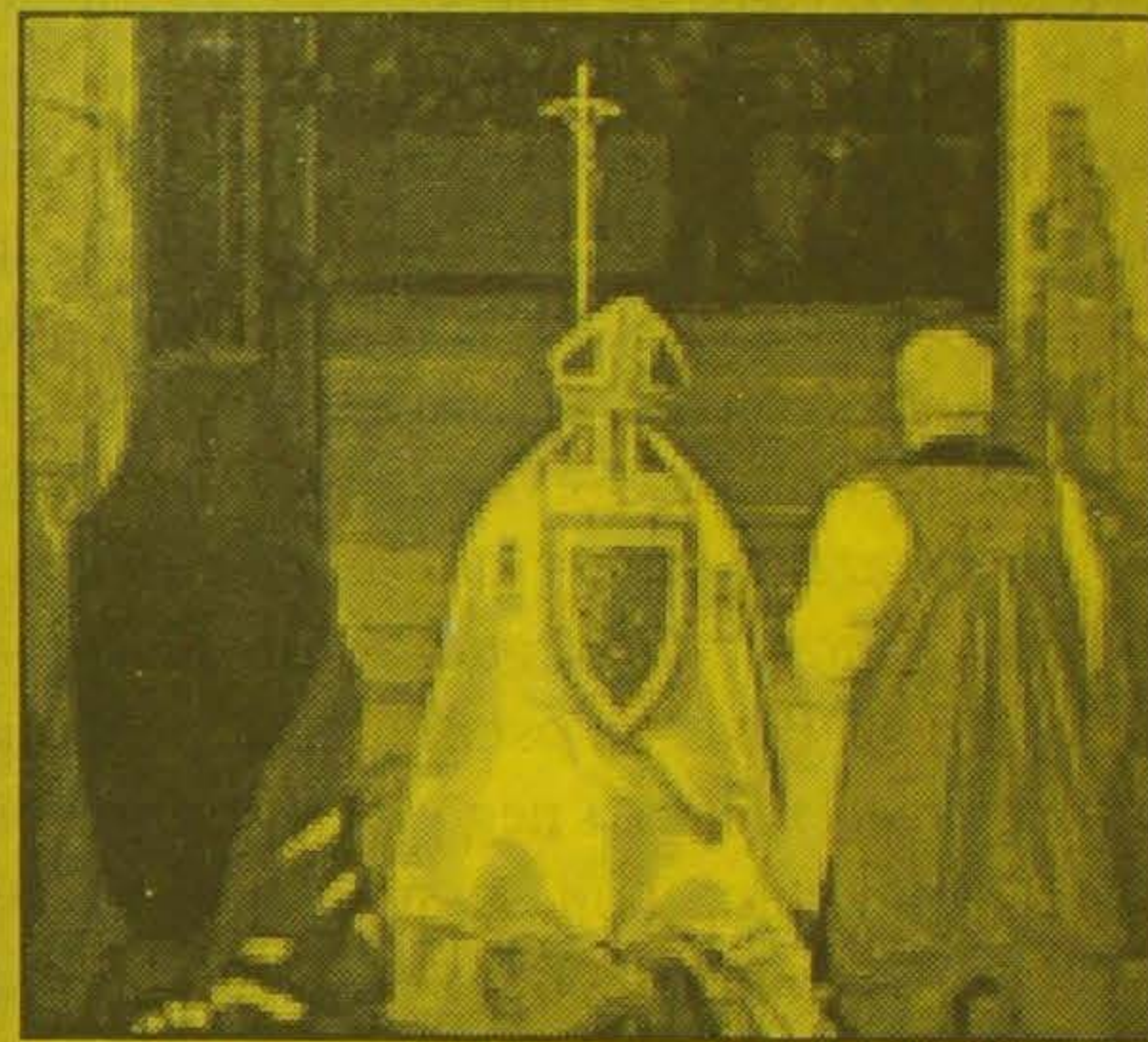
/nastavit će se/

A. K.

EKUMENSKO ZNAČENJE
VELIKOGA JUBILEJA

U svom govoru okupljenim vjernicima na Trgu sv. Petra, 16. siječnja, o ekumenskom značenju Velikog jubileja Papa je rekao:

Prekosutra, 18. siječnja, započet će Molitvena osmina za jedinstvo kršćana koja, prigodom jubilejske godine, poprima još veću važnost. Veliki jubilej dvijetisućite ima, doista, snažno ekumensko značenje kao "konkretni znak puta kojim idu vjernici različitih Crkava i crkvenih zajednica"... Samo je uz pomoć Božju moguće napredovati na putu jedinstva, nadilazeći podjele stvorene u kršćanskom svijetu u tijeku drugoga tisućljeća... Molit ćemo za oprostjenje Boga i međusobno za grijeha počinjene protiv jedinstva Crkve i, istodobno, zahvaliti za izvršeni hod pomirenja, osobito u posljednjem stoljeću. Pozivam sve vjernike sjediniti se s našom molitvom, da bi početak trećega tisućljeća upoznao novi obećavajući razvoj u ekumenskim odnosima.

Tema Molitvene osmine u ovoj dvijetisućitoj godini nadahnuta je poznatim izričajem svetoga Pavla na početku Poslanice Efežanima: "Blagoslovljen Bog... koji nas blagoslovi... u Kristu" (Ef 1,3). Apostol uzdiže himan hvale Bogu jednome i trojstvenome zbog njegova čudnog spasenjskog nauma koji obuhvaća povijest i svemir te se usredotočuje u Kristu.

"JUBILEJSKO" KRŠTENJE DJECE

Na blagdan Krštenja Gospodinova u nedjelju 9. siječnja papa Ivan Pavao II, prema dugogodišnjem običaju, podijelio je sakrament krštenja skupini 18 djece. Među novokrštenom djecom bilo je deset dječaka i osam djevojčica, većim dijelom iz Italije, no također iz Brazila, Španjolske, SAD i Švicarske. Upućujući na početku roditeljima i kumovima djece izraze dobrodošlice, Papa je istaknuo kako "s radošću, u ime velike obitelji Crkve, primam tu preljublenu djecu koju ste donijeli u Sikstinsku kapelu da prime sakrament krštenja". Giulia, Caterina, Michele, Alberto, Marija Theresa, Jacopo, Alejandro, Marija Ginevra i ostali novokrštenici ujedno su i jedni od prvih "posjetitelja" obnovljene Sikstinske kapele, "škrinje umjetnosti i vjere", na kojoj su nedavno završeni dugogodišnji radovi. /IKA/

Ta je tema, o kojoj razmišljamo u dvijetisućitoj godini od Utjelovljenja, bila obrađena u radnoj skupini Srednjega Istoka, sastavljena od različitih kršćanskih vjeroispovijesti Isusove zemlje. To mi daje podsjetiti da se u Italiji upravo slavi Dan religijskog dijaloga između židova i kršćana: poticaj koji je, premda se razlikuje od Molitvene osmine, na neki način pripravlja, pozivajući na hod do korijena, to jest do Božjega saveza s Izraelom.

Iz tih korijena proklijao je Isus, po Blaženoj Djevici Mariji. Molimo je da štiti ekumenski hod. Njezinoj majčinskoj zaštiti osobito povjeravamo zajedničku molitvu za jedinstvo, koja će se sljedećih dana uzdizati iz svih crkvenih zajednica kako bi posvuda izazvala stavove i čine istinskoga pomirenja i bratske ljubavi.

Papine riječi uz molitvu Anđelova pozdravljenja u nedjelju 23. siječnja 2000.

VRATA U EKUMENSKU BUDUĆNOST

Predraga braćo i sestre!

Još je u meni živo sjećanje s kolikim smo uzbuđenjem prošlog utorka, za vrijeme svečanoga ekumenskoga slavlja, zajedno s pravoslavnim metropolitom Athanasiosom i anglikanskim nadbiskupom Georgeom Careyem, te s predstavnicima brojnih Crkava i crkvenih zajednica, otvorili Sveta vrata na bazilici Svetoga Pavla izvan zidina. Htio sam da se taj događaj složi s početkom Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, s namjerom da se vidljivo pokaže kako je zauzimanje za ponovno uspostavljanje kršćanskoga jedinstva zajedničko i mora prožeti veliku molitvu koja se u ovom razdoblju jubilejske godine uzdiže iz svih krajeva zemlje.

U činu zajedničkog otvaranja tih Vrata, slike Kristove, bio je rječiti znak koji ohrabruje ići naprijed u hodu koji još treba izvršiti i za koji treba nadalje nastaviti moliti. Zahvaljujem Crkvama i crkvenim zajednicama koje su poslale svoje predstavnike, omogućujući da se svijetu dade taj znak nade, te im još jednom jamčim svoju želju poduprijeti svako djelovanje koje našu težnju za jedinstvom čini sve istinskim i djelotvornijom.

GLAZBENO HODOČAŠĆE U SVETU ZEMLJU ZA POMOĆ DJECI

Glazbenici iz Gruzije priredili su posebno glazbeno hodočašće u povodu Velikoga jubileja iz Gruzije u Svetu zemlju. Gruzijски Državni orkestar u sklopu hodočašća održat će koncerte u Veneciji, Rimu, Salermu, Patraiju, Ateni, Efezu te 29. travnja u Jeruzalemu. Poticaj za glazbeno hodočašće glazbenici su dobili čitajući Poslanicu Rimljanima, a gradove u kojima će održati koncerte izabrali su zbog njihove važnosti u kršćanskoj povijesti. Na hodočašću će glazbenici izvoditi djela Johanna Sebastiana Bacha, Antonia Vivaldija i Josefa Haydna, a sav prihod s koncerata namijenjen je siromašnoj djeci u Gruziji. /IKA/

REDOVNICI - BOŽJI DAR CRKVI

Prigodom Anđelova pozdravljenja u nedjelju 30. siječnja 2000. Papa je u svom pozdravu prigodom Dana posvećenog života pozdravio sve redovnike i redovnice:

"Želim uputiti srdačan pozdrav toj našoj braći i sestrama, onima koji su došli tom prilikom u Rim i onima, u svakom dijelu svijeta, koji će svoj jubilej slaviti u odgovarajućim biskupijama. Ohrabrujem sve da s pouzdanjem i nadom prođu kroz Sveta vrata, obnavljajući punu raspoloživost da od svog života načine himan hvale Presvetome Trojstvu. /.../ Pozivam vas da se duhom pridružite braći i sestrama koji izražavaju različite oblike posvećenoga života, jer njihovo je zvanje dar za cijelu Crkvu! Kristova zaručnica, upravo Crkva, duguje mnogo od svoje ljepote bezbrojnim karizmama posvete koju je Duh Sveti pobudio među vjernicima u tijeku stoljeća, počevši od apostolske zajednice pa sve do danas. Samom svojom prisutnošću zavjetovane su osobe znak Krista i njegova načina života, i dok pozivaju da se ništa ne pretpostavi Bogu i njegovu kraljevstvu, one su svima primjer velikodušnosti u molitvi i predanju bližnjemu.

To se, kako vidimo, savršeno ostvarilo u Mariji iz Nazareta: njezino jedinstveno sjedinjenje s utjelovljenom Riječi čini od nje uzor evanđeoskog života, poslušnog, siromašnog i čistog poput Isusova života. Posvećene osobe, muškarci i žene, uvijek su prepoznavale u Svetoj Djevici majku svoga zvanja, doživljavajući u njoj, u prikladnim trenucima i u poteškoćama njezinu brižnu pomoć. Povjerimo danas Mariji sve njezine posvećene kćeri i sinove. Molimo da čovječanstvo u njihovu evanđeoskom svjedočanstvu nađe djelatnu pomoć za hod u novom tisućljeću prema Božjem naumu. /IKA/

ŠEST TISUĆA RIMSKIH REDARSTVENIKA NA PROSLAVI SVOG JUBILEJA

"Neka milost Jubileja obnovi duh vjere kojim se posvećujete vašem zanimanju potičući vas da ga živite s dodatnom pozornošću, predanošću i velikodušnošću", poručio je Ivan Pavao II. u svom obraćanju skupini od oko šest tisuća redarstvenika grada Rima koji su se u četvrtak 20. siječnja, na blagdan svoga nebeskog zaštitnika sv. Sebastijana, okupili u bazilici Sv.

Petra u Vatikanu kako bi proslavili Jubilej gradske policije.

Papa je njihovo zvanje označio kao "ne laku no neophodno potrebnu službu" u društvu. "Zahvaljujući vama, stanovnicima gradova i okolnih područja pomaže se da poštuju zakone kojima se uređuje ozbiljni i skladni suživot; oštećene osobe i maloljetnici mogu naći dragocjenu pomoć u poteškoćama; okoliš, javna i privatna dobra bivaju sačuvana a sam život građana nalazi u vašem stalnom zaštitnom djelovanju značajnu obranu", rekao je Papa. Papa nije zaboravio spomenuti ni "osobito teške prilike" u kojima njihova nazočnost "posreduje djelatnu solidarnost cijele zajednice" podsjetivši na "ne lake" osobine koje se traže u njihovom služenju građanima. "Riječ je, kako se može lako naslutiti, o velikom obujmu poslova koji

zahtijeva ustrajnost i odricanje u službi zajedničkog dobra, kao i pozornosti prema osobama, smislu za odgovornost, stalnoj strpljivosti i duhu otvorenosti prema svima. To nisu lake osobine zbog čega je važno da se može računati na Božju pomoć", rekao je Papa. "Svi smo pozvani upraviti prema drugome pogled odgovorne dobrohotnosti jer samo ljubav koja dolazi od Boga može pojedinca preobraziti i omogućiti njegov rast", rekao je Papa. Papa je na kraju povjerio rimske redarstvenike nebeskoj zaštiti njihova zaštitnika, sv. Sebastijana, "koji je na čudesni način znao povezati vjernost Bogu sa zakonitostima državnog uređenja".

Na završetku susreta rimski su redarstvenici Papi darovali kip od drva i bronce sv. Sebastijana, kojeg je zaštitnikom gradske policije g. 1957. proglasio papa Pio XII. /IKA/

2,5 MILIJUNA KNJIŽICA ZA HODOČASNIKE

Oko 2,5 milijuna knjižica s tekstovima Svetog pisma u ekumenskome prijevodu bit će podijeljeno hodočasnicima u tijeku Svete godine, objavio je Tiskovni ured Svete Stolice. Knjižice su objavljene na šest jezika, a tiskale su ih sestre sv. Pavla. U izradi tih knjižica kojima je obuhvaćeno Lukino evanđelje, Prva Petrova poslanica, više psalama i knjiga proroka Amosa, sudjelovalo je Papinsko vijeće za jedinstvo kršćana te s protestantske strane Svjetski biblijski savez. /IKA/

LJUDSKA ZAJEDNICA

Svaka osoba je pozvana da bude dionicom Božjeg Kraljevstva, a i cijelom čovječanstvu upućen je poziv da očituje sliku samoga Boga. Tako s pravom možemo tvrditi da postoji određena sličnost između jedinstva među božanskim osobama i bratstva što ga ljudi među sobom trebaju uspostavljati.

Osoba i društvo

Svi su ljudi bez razlike pozvani istoj svrsi, tj. samome Bogu. Ljubav prema bližnjemu neodjeljiva je od ljubavi čovjeka prema Bogu. Svakoj ljudskoj osobi potreban je društveni život. To nije nikakav dodatak svakoj osobi nego je to upisano u ljudsku narav. Kroz međusobne odnose osoba izgrađuje samu sebe i ostvaruje svoj život.

"Društvo je skup osoba organski povezanih načelom jedinstva koji nadilazi svaku od njih." Društvo ima svoju vremensku dimenziju: u njemu je prisutna prošlost, sadašnjost i budućnost. Društvo nije svrha samo sebi nego u njemu pojedinac postaje na neki način "baštinik" vrijednosti koje društvo u sebi nosi. Također, svaki je pojedinac pozvan da svojim "talentima" obogaćuje društvo te doprinosi njegovu aktivnom rastu. Svaka zajednica ima svoj vlastiti cilj ali subjekt i svrha postojanja svake zajednice mora biti ljudska osoba. Društvo ima trajnu ulogu doprinositi obogaćenju i razvoju osoba. Osobe se ujedanjuju u veća ili manja društva radi nekih važnih razloga. Zajednica uvijek nadilazi mogućnost pojedinca. Obitelj i građanska zajednica je nužna. Socijalizacija sadržava u sebi uvijek i velike opasnosti. Država može lako prekoračiti svoje ovlasti te ugrožavati slobodu i inicijativu pojedinca. Zato Crkva zastupa načelo SUPSIDIJARNOSTI koje pretpostavlja da se društvo višeg reda neće miješati u nutarnji život društva nižeg reda lišavajući ga pri tom njegovih nadležnosti. Tako sam Bog nije sebi pridržao svu vlast nego ju je povjerio svakome prema njegovoj sposobnosti. U upravljanju svijetom Bog poštuje ljudsku slobodu i kreativnost, a čovjek se mora odgovorno ponašati kao sluga božanske providnosti. Društvo je nužno za ostvarenje čovjekovog cilja postojanja. Osoba se nikada ne smije smatrati sredstvom pomoću kojeg će se doći do nekog cilja. Za pravilno napredovanje društva na bolje potrebno je trajno obraćenje pojedinca na bolje.

Sudjelovanje u društvenom životu

Nijedno ljudsko društvo ne može prirodno funkcionirati ako nema vlast. Svaka prava vlast pridonosi općem dobru i osigurava red u bilo kojoj zajednici. Vlast nalazi svoje temelje u samoj ljudskoj naravi i ona je nužna za jedinstvo građanske zajednice. Zadaća vlasti je osiguravati opće dobro društva. Moralni red pretpostavlja božansku vlast. "Vlast kao takva upućuje na red što ga je Bog postavio, ali oblik političkog režima i izbor voditelja prepušten je slobodnoj volji građana." Režimi koji ne služe općem dobru zajednice ili dobru pojedinca nisu opravdani i ne mogu ostvariti opće dobro naroda. Nijedna vlast se ne smije ponašati

samovoljno nego jedino mora imati na umu da je njezina zadaća služiti općem dobru. Vlast se mora služiti samo moralno dopuštenim sredstvima. Ako vlast donosi odredbe i zakone koji su protivni moralnom redu, onda oni ne obvezuju u savjesti. Vlast se mora ravnati po zakonu kako ne bi postala sama sebi svrhom. Dobro pojedinca mora uvijek biti u vezi s općim dobrom. Opće dobro u sebi uključuje poštivanje osobe, društveno blagostanje i razvitak same skupine te ono u sebi uvijek uključuje mir i sigurnost. Zadaća je svake države braniti i promicati opće dobro građanskog društva i samih građana. Opće dobro uvijek mora biti usmjereno prema dobru osoba, a nikako suprotno. Svaka osoba je dužna sudjelovati na izgradnji općeg dobra. Svatko na svoj način doprinosi ostvarenju tog uzvišenog cilja. Sudjelovanje se ostvaruje prihvaćanjem osobne odgovornosti koju pojedinac preuzima. Svaki građanin dužan je na neki način sudjelovati u javnom životu. Potrebno je trajno obraćenje srca i svake osobe kako bi se na općem dobru što više napredovalo. "Možemo smatrati da je budućnost čovječanstva u rukama onih koji budu znali budućim pokoljenjima pružiti razloge života i nade."

Društvena pravednost

Društvo jamči društvenu pravednost kad ostvaruje uvjete koji udruženjima i pojedincima omogućuju postizanje onoga na što imaju pravo. Društvena je pravednost nužno povezana s općim dobrom i s vršenjem autoriteta. Osoba predstavlja posljednji cilj društva koje je prema njoj usmjereno. Zato se društvena pravednost može postići samo poštivanjem transcendentalne osobine svake osobe. Temeljna prava osobe su starija od bilo kojeg društva. Prava osobe proistječu iz samog njezinog postojanja i zato ih svako društvo mora pretpostavljati i uvažavati. Nijedna vlast niti zakon ne smiju biti protivni naravnom osobnom zakonu. Za ispravno vrednovanje bilo kojeg zakona ili društva treba svatko poštovati drugog kao samog sebe. Onaj tko je posebno potreban u bilo kom vidu ljudske pozornosti ima pravo od nas očekivati pomoć. Nijedan kršćanin nema pravo osuditi ili odbaciti bilo koju osobu, ali grijeh koji pojedina osoba čini treba uvijek prezirati. Svi su ljudi stvoreni od samoga Boga kao njegova ljubljena djeca. To znači da svi ljudi imaju ista prava i jednako dostojanstvo. Čovjeku su na svijetu potrebni drugi. Svakome je Bog dao posebne "talente" koje treba na pravilan način iskoristiti. Ljudi su pozvani da budu solidarni, odnosno prijateljski raspoloženi prema svima potrebnima te na taj način posvjedoče svoje dostojanstvo koje im je Stvoritelj darovao. "Solidarnost je prava kršćanska krepost. Ona ostvaruje uzajamnost u duhovnim dobrima još više nego u materijalnim."

/Prema Katekizmu Katoličke Crkve, br. 1878-1948/

KATEKIZAM
KATOLIČKE
CRKVE

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Uređuju: Markan Lopar i Vladimir Sedlak

Siječanj - mjesec proslava

Lijepo nam je bilo na blagdanskim i zimskim ferijama, ali će ih mnogi od nas pamti ti po gripi koja je ove godine harala našim krajevima. Od zanimljivih događaja izdvajamo nama vrlo drage.

Jedinstvo kršćana

U Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana, koja je počela 18. siječnja, uključili smo se obavljajući ovu pobožnost u našoj kapelici, a posljednjeg dana, 25. siječnja, uključili smo se u zajedničku proslavu završetka ove osmine u katedrali-bazilici.

Naše prošćenje

Blagdan Obraćanja svetog Pavla (25. 01.) je ujedno prošćenje sjemeništa i Dan škole. Vrhunac slavlja je bila sveta misa koju je predvodio beogradski nadbiskup i metropolit dr. Franc Perko zajedno s mjesnim biskupom i poglavarima sjemeništa. Na hrvatskom jeziku obratio nam se nadbiskup Perko koji je u svom govoru istaknuo lik i djelo svetoga Pavla kao uzor današnjim mladima u duhovnim zvanjima. Naš biskup Ivan nam je na mađarskom jeziku ukazao na primjer svetoga Pavla apostola, a zatim je naglasio ono trostruko od svetoga Augustina, koji je želio slušati svetoga Pavla kako navješćuje Božju riječ, da bi imao poput Pavla viđenja i da bi vidio slavu i sjaj staroga Rima.

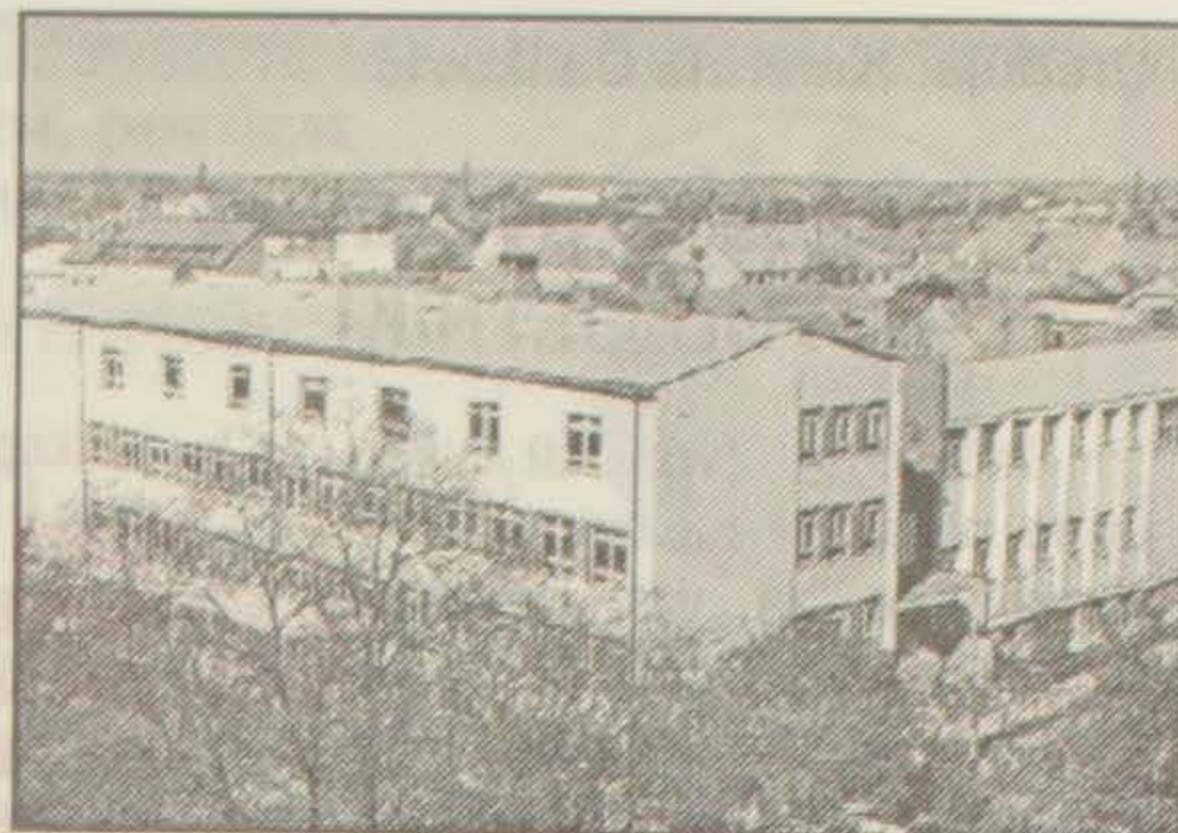
Na koncu slavlja rektor sjemeništa mons. Josip Mioč je zahvalio prisutnima na zajedništvu, molitvi i

Zaključene su ocjene

Prvo polugodište u našoj školi prema ustaljenom redu trajalo je do konca siječnja, a 29. siječnja je održana sjednica Nastavnčkog vijeća na kojoj su zaključene ocjene za prvo polugodište.

Cjelodnevno klanjanje

Cjelodnevno javno klanjanje je započelo 31. 01. jutarnjom svetom misom u 7 sati i trajalo je do 18 sati. Svaki sjemeništarac je prema svom rasporedu proveo jedan sat u kapelici u molitvi i razmatranju, iskazujući tako čast Presvetom Oltarskom Sakramentu. Toga dana je kapelica, koja je inače namijenjena za privatnu upotrebu, bila otvorena za sve vjernike koji su se htjeli pokloniti Presvetomu.

Htio bih

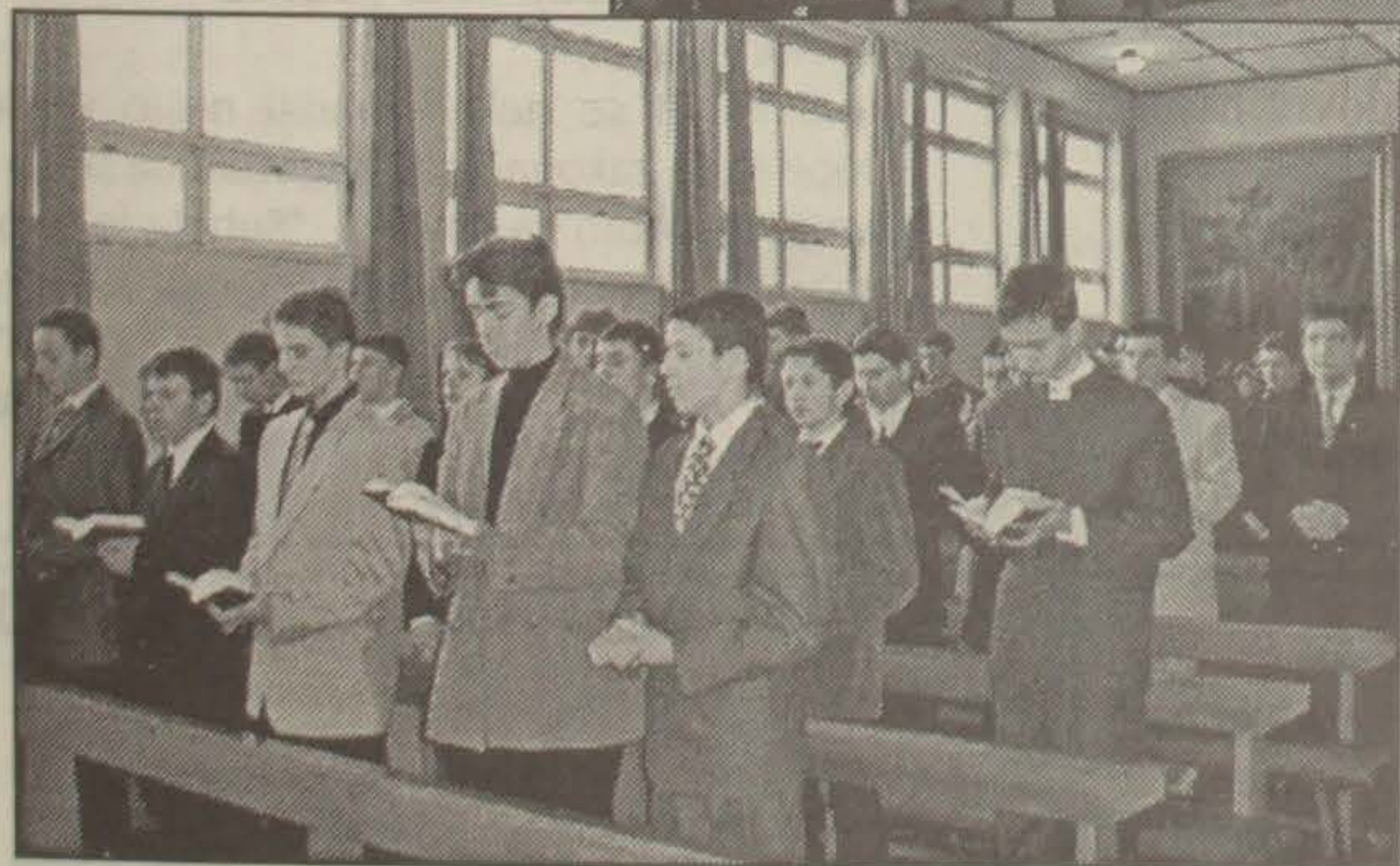
Htio bih, Bože, vječno tvoj biti,
Bezbrizno sanjati u svetom krilu tvom.
Tebe ljubiti i tebi jedinom služiti,
Ljubiti te srcem, a i dušom svom.

Htio bih se, Bože, sinom tvojim zvati,
Držati te zauvijek, vječno Ocem svojim.
S Marijom, majkom svih nas, prijateljevati
I s Kraljem pravde i mira, Isusom tvojim.

Htio bih te, Bože, ljubiti više od svih,
Klečati pred tvojim likom sam.
Brisati lice tvom umornom Sinu,
Samo tebe ljubiti to ja jedino znam.

Htio bih, Bože, druge do tebe dovesti,
Pokazati im Istinu, Život, Ljepotu.
Htio bih da ti svi vjeruju kao i ja,
Idu putem ljubavi u cijelom svom životu.

A. M.

Na slikama prošćenje u "Paulinum":

gore - glazbena točka sjemeništaraca
u sredini - gosti i profesori na sv. misi
dolje - svi sjemeništarci na svečanoj sv. misi na dan njihovog zaštitnika sv. Pavla

Duhovne vježbe

Svake godine nakon polugodišta se održavaju duhovne vježbe, a ove godine održane su od 1. do 3. veljače. O. Ivan Holetić OFM nas je tokom tri dana svojim razmatranjima i sadržajnim govorima poticao, hrabrio i duhovno jačao da bismo bili što spremniji i jači išli naprijed na našem životnom putu.

ljubavi prema Paulinumu. Posebno je zahvalio na prisutnosti prvom savjetniku novog generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici Goranu Rotimu i članovima lokalne samouprave Kucsera Gézi, Grgi Franciškoviću i Gubás Ágoti. Na slavlju su pjevali sjemeništarci zbora "Schola Cantorum", a nastupio je i instrumentalni duet. Proslava dana Paulinuma se završila u zbornici sa prijemom nastavnika i gostiju.

Sportske aktivnosti u Paulinumu

I mi sjemeništarci, kao i svi mladi ljudi, imamo potrebu da se oslobodimo viška energije. Najbolji način za to je bavljenje sportom.

U sjemeništu je omogućeno prakticiranje više vrsta sportova. U dnevnom redu je za to predviđen poseban termin poslijepodnevnog slobodnog vremena. U samom dvorištu se nalaze tereni za košarku i odbojku, na kojima se može igrati i mali nogomet. Dva puta tjedno odlazimo na nogomet u Dudovu šumu, gdje ima više prostora za igru. Volimo i pješačiti, najčešće na Palić, ali isto tako i na Bunarić, Kelebiju ili u Aleksandrovo. Ovim aktivnostima se bavimo kada je lijepo vrijeme. Zimi na prvo mjesto dolaze sportovi u zatvorenom, kao što su stolni tenis ili šah. Za bavljenje zimskim sportovima nemamo sredstava, a također nam to onemogućavaju i reljefne karakteristike ovih krajeva. Na proljeće pravimo turnir u basketu, a zimi u stolnom tenisu. Ovi turniri nisu tako beznačajni, jer pobjednici dobijaju nagrade. Osim svega ovoga, jednom tjedno imamo redovan sat fiskulture, na kojem nam treneri pokažu koji potez iz borilačkih vještina.

Sport nam mnogo koristi. Tjelesno se razvijamo, želimo stići do određenog cilja, postajemo bliskiji s onima s kojima smo u ekipi. Bude tu i štetnih nusprodukata: umor, znoj, tuga pobjeđenih, a ponekad i razbijen prozor. Ali bolje je i to nego da se uopće ne bavimo sportom. /M. L./

Uređuje: Katarina Čeliković

UMJESTO UVODNIKA PODSJETNIK!

Da, dragi Zvončići! Neću puno pisati jer na ovim stranicama ima za vas nekoliko važnih poruka. Dobro pogledajte ove vaše stranice, pročitajte pomno "NATJEČAJ" koji će vam donijeti sigurno vrijedne nagrade, mnogo dobre zabave i igre. Razgovarajte o ponuđenoj temi s roditeljima, katehetama, prijateljima... Pročitajte što mole Zvončići u Aleksandrovu, u

Subotici...

Neka vam ovaj broj Zvonika bude uvijek pri ruci, a nadam se da će ova godina donijeti i neka iznenađenja za vas.

Vaša Zvončica

PITAM VAS

- da li biste voljeli u ovoj godini čitati svoj, dječji list "ZVONČIĆ"?

- da li biste htjeli ponešto i napisati za taj list?

- da li biste i nacrtali nešto za svoj list?

Ako je vaš odgovor DA, počnite moliti Boga da nam pomogne ostvariti zajedničku želju i da u ovoj jubilarnoj godini zajedno napravimo "ZVONČIĆ" u kojem ćemo zajedno rasti u vjeri, u kršćanskoj, bratskoj ljubavi.

Kad je nedjelja?

Što je to nedjelja? Je li nedjelja dan kad se možemo dobro ispavati? Ili je to dan kad se u školu ne ide? Ili je dan kad sigurno ne dobivamo domaću zadaću? Možda je dan kada u toku cijeloga dana kad god zaželiš možeš gledati TV? Niti je nedjelja samo dan za spavanje, niti je ona samo dan kad se u školu ne ide, niti je nedjelja samo dan bez domaće zadaće, nije ona ni dan kad se samo pred ekranom sjedi. Nedjelja se prepoznaje po nečem što je puno ljepše. Što nedjelju čini nedjeljom? Na to pitanje odgovara afrička priča.

Pod lavljom stijenom u Africi sastale se životinje. Odlučile zvijeri da će biti kao ljudi, pa će i one slaviti nedjelju. I započnu vijećanje. Svaka zvijer opisuje svoju nedjelju.

LAV: Pojedem li samo jednu gazelu - eto meni nedjelje!

ZEBRA zarže: Samo da mi je velika, sočna stepa - to je za mene nedjelja.

MAJMUN će doživjeti nedjelju svaki put kad nađe dovoljno visoko drvo da se po njemu penje skačući s grane na granu.

SLONU treba samo dovoljno velika bara da se do mile volje kupa.

PAUN će doživjeti nedjelju samo ako se obuče u dovoljno šarenu pernatu haljinu.

Svaka je zvijer ispričala svoju želju. I svakoj se životinji ispunila želja, ali nedjelje nema, pa nema.

Dode tako do velikoga zbora životinja jedan mali dječak. Čim ga ugledaše, udariše životinje u tužbu: "Svakome od nas ispunila se njegova želja, pa ipak... Zamisli, dječčače, ni to nije dovoljno da nam osvane nedjelja."

DJEČAK je onda ismijao sirote životinje: "Zar vi, životinje, ne znate da će nedjelja biti tek onda kad se s Bogom kao s prijateljem razgovara?"

Vlado Remeš

ZVONČIĆI NA MISI

13. 02. - 6. nedj. kroz godinu

Mk 1,40-45

Isus ozdravlja gubavca. Zapovijeda mu da nikome ne govori. Ali, ljudi vole velika čuda i pripovijedaju drugima. Od tada Isusa mnogi žele vidjeti jer im je važnije ozdravljenje tijela nego život vječni koji on propovijeda.

20. 02. - 7. nedj. kroz godinu

Mk 2,1-12

Drugo Isusovo ozdravljenje u Kafarnau: opet Isus liječi, ali i OPRAŠTA GRIJEHE. To je, naravno, čudno pismoznancima. Isus sva čuda čini da bi se proslavio BOG.

27. 02. - 8. nedj. kroz godinu

Mk 2,18-22

Kada treba postiti? Danas Isus odgovara na ovo pitanje. Dok je On sa svojim učenicima oni ne poste, nego tek kad on "ode" k Ocu. Da li razumijete?

5. 03. - 9. nedj. kroz godinu

Mk 2,23 - 3,6

Smije li se nekad uraditi nešto protiv propisanog zakona? Isus odgovara da smije - ako je to dobro za čovjeka. "Subota je stvorena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote. Tako, Sin čovječji gospodar je subote!" Subota je za Židove dan kada se ništa ne radi - po Mojsijevu zakonu.

☺☺☺☺ *Malo se šalimo* ☺☺☺☺

VAŽNO JE BACITI SE!

- Dakle, kad ti dam znak, ti se baci iz aviona u letul - kaže redatelj glumcu.
- Ali ja ne znam letjeti!
- Nije važno! Ovo će biti posljednji prizor filma.

STANJE JE OZBILJNO

Pacijent liječniku:

- Čujem glasove, a nikoga ne vidim.
- Kada vam se to događa?
- Kad telefoniram.

PUTNA TREMA

- Noć prije putovanja nikako ne mogu spavati.
- Pa zašto onda ne otputuješ dan ranije?

I MI SMO BILI NA PRELU

Da, da! Kad je majka kazala da treba pomoć na prelu prvi smo se javili. Neki misle da smo mi glumili, a mi smo baš pomagali kako se to kadgod radilo. Vidite na slici kako je to bilo, a sigurno će i vaša majka praviti još ovog miseca prelo pa tribate i vi pomagati.

Marin, Kristina i Nina

Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" Subotica

u jubilejskoj 2000. godini raspisuje

**NA TJEČAJ
ZA DJECU I MLADJE**

za najbolji pisani (proza i poezija), glazbeni i likovni rad na temu

**"ISUS KRIST JUČER, DANAS, UVIJEK"
U POVODU 2000 GODINA KRŠĆANSTVA**

Radove će ocijeniti stručne komisije.

Nagrada za najbolje radove je HODOČAŠĆE U MARIJI BISTRICI, a utješne nagrade bit će dodijeljene na IZLOŽBI na kojoj će se izložiti najuspješniji radovi.

Najbolji radovi bit će objavljeni i u "Zvoniku".

Svoje radove šalžite isključivo na adresu

Uredništva "Zvonika", Ivana Milutinovića 52, 24000 Subotica
do 31. 08. 2000. godine.

ZLATNA KRUNICA

okupila više od stotinu malih Zvončića u Aleksandrovu

U mjesecu siječnju u župi Marije Majke Crkve mnoge su kuće pune molitelja "Zlatne krunice" među kojima prednjače baš najmlađi. Oni predvode krunicu i često i ne stignu na red. Šaljemo samo jednu fotografiju na kojoj se vide i oni koji su još u maminom krilu. Te nas večeri jako zbližuju, a radosti je puno jer nas uvijek ima toliko da sjedimo i na podu. Naravno, to nikome ne smeta. Ako netko još ne zna kako treba moliti "Zlatnu krunicu" rado ćemo mu pomoći, ali ima je i u "Slavi Božjoj" pa je najbolje odmah početi.

Zvončići iz Aleksandrova

**U vrijeme poklada
mnogi izgube glavu...**

...ili nešto drugo. POMOZITE OVIMA NA SLICI DA
NAĐU ŠTO SU IZGUBILI!

GUBITNIK :	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
IZGUBLJENA STVAR (broj):												

Urednik: U TOKU JE POTRAGA ZA NOVIM ČLANOVIMA UREDNIŠTVA

HVALJEN ISUS I MARIJA!

Za ovaj broj spremili smo vam svašta! Dobro iščitajte što ima zanimljivog za vas. Možda se iznenadite! Poklade su i sve je moguće. Moguće je i to da sam dobila skoro 1.000.000, točnije čak četiri pisma (od Ane, Stele, Andreje i S.L.I. - koja je željela ostati anonimna). Objavljujemo po želji inicijale ili šifru, ali ime autora mora znati bar jedan član USM. Hvala vam za priloge. Izgleda da je najzad pokazala rezultate najnovija strategija USM, koju vam neću sada odati.

Na pitanje o raveu dobila sam par usmenih odgovora. Moj odgovor je: Nemam komentar. Stvarno!

Sad bih vas mogla još nešto upitati. Možda nešto o ljubavi. Poznajem dosta "samaca" i "samica". E, sad, radi se o sljedećem: "oni" i "one" su prilično dobri momci i djevojke. Znači i po sebi - koji ste solo, ali ste bez para. (Mislim - ne bez novca već na odgovarajuću osobu koju bi tre-

bala imati kraj sebe). Znači nisu sreli pravu ljubav. Tražeći rješavanje tog problema neminovno se javljaju pitanja tipa: Gdje upoznati pravu "Mis" ili pravog "Mr". Da li čekati ili tražiti? I sl. u tom stilu. Što mislite o tome... Možda bismo mogli isključivo na vašu - čitateljsku - inicijativu otvoriti rubriku: "Želim upoznati ili tražim prijateljicu". Kako već hoćete... Za kraj ne zaboravite: Postoji jedan koji te uvijek ljubi i nikad te neće izdati. To je Isus.

Sretno Valentinovo i "dobre fanke", ops - poklade!

Voli vas vaša Dijana

P.s. Usput dobra prilika da provjerite svoju ljubav na temelju 1 Kor 13,1-13.

ŠTO ĆE SE DOGAĐATI...

Misa mladih za mir
5. 03. u 20 sati u Katedrali

TRIBINA MLADIH

20. 02. u 19 sati

u Katoličkom krugu

Šaljivi igrokaz "Glancaroši"

(Izvodi mladež Euharistijskog pokreta)

Maskenbal i tombola

(anzoperp en oktin sav ad okat es etjariksam omiloM ←)

NOVO-NOVO-NOVO

PRELO ZA SVE MLADE

27. 02. od 19 sati

u HKC "Bunjevačko kolo"

(večera, tombola, dobra muzika i sve to za samo u vrijednosti 10 DM)

TAMO GDJE SI TI

*Silan si i jak, Oče moj!
Ti koji si uvijek sa mnom.
Ti koji mi pomažeš da Tvoju volju
prihvatim kao svoju...
Jer sve je Tvoje moje!
Ti koji mi liječiš dušu i
griješ srce ljubavlju
i toplinom svojom.
Ti koji me dižeš k visinama
gdje si Ti.
Ti, bdij i danas,
i sutra i uvijek
nada mnom.
Jer moja duša
u Tvome krilu počiva.
Jer su mi Tvoje ruke
i Tvoj dodir najmiliji.
Samo me oni mogu nositi
tamo gdje si Ti.*

Željka Zelić

JEDAN PRVI PETAK VIŠE...

Još jedna zimska molitva za mir održana je u kapelici "Posljednje večere" u župi sv. Jurja. Podatak da smo izmolili čitavu kronicu (koju su predmolili sve sami momci!) prije početka sv. mise govori o broju mladih koji su se ispovjedili kod vlč. Dobai Istvána, a koji je nakon toga s nama slavio Euharistiju.

Mira i Bane

RATJEČAJ

**u povodu
2000 godina kršćanstva
za djecu i mlade
objavljen je na 23. stranici.
Uključite se
Jer vas čekaju vrijedne nagrade!
Detaljnije informacije
kod vaših župnika i vjeroučitelja.**

VALENTINOVO

LOŠA vijest: *Ovog trenutka 424 milijuna ljudi oporavlja se od ljubavne boli.*

DOBRA vijest: *To znači da je ovog trenutka ostatak svijeta od par milijardi ljudi sretno u ljubavi!!!*

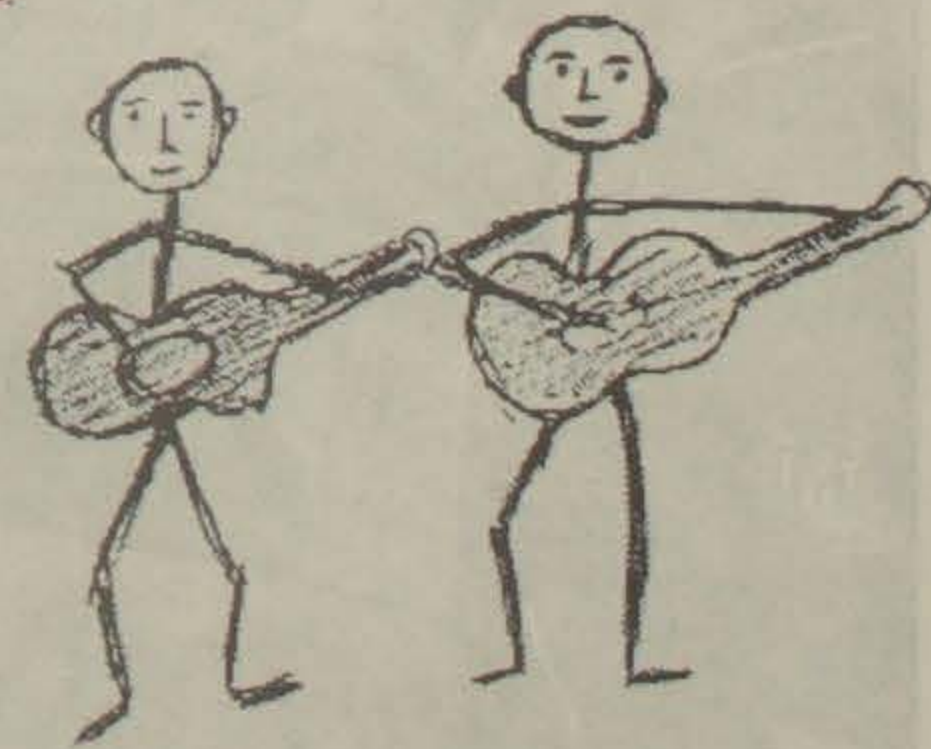
Subotička tribina mladih

ZAŠTO NETKO DRŽI DIJETU?

Na siječanjskoj tribini imali smo priliku slušati vlč. Andriju Anišiča o uvijek aktualnoj temi: Euharistija i mladi. Svima nama dragi predavač podsjetio nas je na uvjete za dostojno pričešćivanje i na plodove svete pričesti. Ako znamo da je euharistija (naš Ljubljeni) hrana za naš duhovni život, znamo i to da moramo "jesti" da ne umremo od gladi pod izlikom da je crkvena zapovijed jednom godišnje se ispovjediti i o Uskrsu se pričestiti. Znači, nikako ne smijemo držati dijetu kad je u pitanju euharistija. Što vi mislite da treba činiti?

Druženje su pripremili mladi župe sv. Jurja. Zahvaljujući gitaristima Zvonku i Banetu imali smo prilike iskazati svoje pjevačke sklonosti i glasovne mogućnosti.

D.

Mladi Tavankučani su i u Varšavi prigodom tezejskog susreta pokazali mladima iz cijele Europe ljepotu bunjevačke narodne nošnje. Evo ih na slici s bratom Richardom

INTERNET JE NAJ, NAJ...

O kompjutoru i internetu se već toliko priča da je to postala svakodnevna "potreba". Neki znaju da koriste internet dok drugi ne znaju. Naravno da je dobro imati mogućnost koristiti internet jer je to stvarno moćna alatka, za one koji to znaju. Moć tehnike je u tome da se u kratkom vremenu mogu naći razne obavijesti, zanimljivi i potrebni sadržaji.

Volio bih da u "Zvoniku" bude prisutna rubrika posvećena najnovijim vijestima sa interneta u kojoj ću vas od sada izvještavati o tome što se dešava u svijetu mladih, kakvih je aktivnosti ili hodočašća bilo u proteklih mjesec dana, što nam Papa poručuje i sve što bi moglo biti za nas zanimljivo. Toliko od mene za prvi put. Svježe vijesti stižu već u sljedećem broju.

Igor Čeliković

VAŽNO UPOZORENJE!!!

Željela bih ovim putem napisati par riječi o plakatima koji se često mogu vidjeti u našem gradu. Riječ je o "meditaciji" pod vodstvom duhovnog učitelja Sri Chinmoya. O ovoj "meditaciji" se kaže da razvija koncentraciju, pospješuje učenje, smiruje, pa i dovodi u stanje "blaženstva". Mnogi se radoznalo, lakomno upuštaju u tako nešto. S obzirom da sam i sama bila jedna od njih, htjela bih upozoriti one koji su zainteresirani ili se već time bave da je ta "meditacija" zapravo opasna i da taj "duhovni učitelj" nikako nije dobronamjeran. Kad se netko upusti u takvo nešto već je pod utjecajem te sekte pa "ne vidi kuda ide". Zato ljudi koji "meditiraju" obično imaju najbolje mišljenje o tome. Predavajući se tom duhovnom učitelju osoba postaje sve manje "svoja", gubi svoju ličnost a da toga nije ni svjesna i to vodi k duhovnoj smrti. Mir i blaženstvo, "osjećaj sreće" itd. koji se spominju zapravo potiču od toga što se "učenici" svjesno

prepuštaju duhu (koji nije od Boga) koji im postepeno, na neki način, ispira um; tako da postaju sve manje svjesni onoga što se događa u njihovoj duši i gubeći kontakt sa sobom, stiču prividan mir. Ja sam "meditirala" oko tri godine i nakon što sam prestala, pro-

lazila sam kroz pravi košmar. Danju i noću nisam imala mira, živjela sam u stalnom strahu, besmislu, ustvari sam proživljavala ono što se "nakupilo" u meni tokom godina takvog "meditiranja", a čega nisam bila svjesna. Osjećala sam kao da se neka "sila" nalazi u mom umu, uz to stalan pritisak i blokadu, pa nisam mogla normalno ni razmišljati. Ispočetka kao da sam bila bez uma. Još ni danas nisam u potpunosti slobodna, ali svoj novi život dugujem Bogu, Isusu. Tokom onakve "meditacije" sam skoro nestala kao ličnost, ali nakon "obraćenja" sam se ponovo "rađala" u Kristu. Željela bih istaći veliki značaj molitve i mise za moje izlječenje.

Zahvaljujem Bogu, Isusu i Duhu Svetom na svemu.

S. L. I.

Poštovani čitače,
odgovarajući na Vas da Šri Činmoy centar u
Kupčevići redovno održavaju

besplatne kurseve MEDITACIJE

U TRAJANJU OD 6 NEDELJA
(2 ČASA SEDMIČNO)

NA KOJIMA SE UČE PRAKTIČNE VEŠTE I TEHNIKE ZA

- Umirivanje uma
- Pristup unutrašnjem
biću kroz duhovno srce
- Sticanje svesnosti
o Unutrašnjem Vodiču
- Izoliranje unutrašnjeg
mira, svetlosti i radosti
na površini

Sve informacije o kursevima možete dobiti na
telefonu:

BEograd: 155-500, 506-704

NOVI SAD: 300-358, 300-085, SUBOTICA: 34-136

KROZINA: 27-301; ZUBINJANIN: 67-433; PEŠ: 60-209;

LESKOVAC: 41-177; KOL: 22-893

BRNO: 132-371

SEдам LAŽI O LJUBAVI

LAŽ BR. 2

**VAŽNO JE RANO POČETI SA SEKSOM.
SEKS SLUŽI BOLJEM UPOZNAVANJU
I POZITIVNO DJELUJE
NA KASNIJU VEZU**

Citat iz jednog pisma iz Port Elizabeth, Južnoafrička Republika:

"Nakon mjesec dana hodanja s mojim dečkom, on je počeo pričati o seksu. Uvijek iznova molio me da spavam s njim što sam uvijek odbijala. Na svoj šesnaesti rođendan pitao me da li sam sada dovoljno odrasla da bih s njim mogla spavati. Rekla sam mu "DA". Jednu noć prije sjedila sam na krevetu i prelistavala poštu. Jedna WLW-dopisnica dospjela mi je u ruke. Potom sam ga odmah nazvala i rekla mu da sam odlučila da ni sa kim ne spavam prije braka. Sljedeće jutro, kad su moji roditelji napustili kuću, došao me posjetiti."

Može biti da doživiš kratkotrajno zadovoljstvo, ali zapravo prevariš samog sebe i, što je još gore, oduzmeš si buduće zadovoljstvo. Samo neki od njih priznaju to, ali kad bi bili iskreni, mnogo njih bi priznalo, osobito djevojke, da predbračni spolni odnos vodi do razočarenja.

Jedno drugo pismo poslano WLW-u glasi ovako:

"Samo sam jedanput spavala s muškarcem i nijedan trenutak nisam uživala... Nikad više nisam imala želju da to ponovim."

Jedan student pitao je Alice Fryling, odgovornu osobu za pitanja mladih: "Da li je seks u braku jednako užasan kao i izvan braka?"

Zašto su obadvije djevojke toliko razočarane?

Zašto? Zato što su vjerovale laži.

Laž koja nalikuje laži br. 2 govori o tome da seksualnost ovisi o starosnoj dobi umjesto o braku.

"Ja imam 24 godine i još nisam imala seksualnih iskustava. Jesam li ja normalna?" Dr. Sommer iz časopisa *Bravo* bi sigurno zaničevao to pitanje, no godine uopće ne igraju ulogu.

Ako se orijentiramo prema Božjoj slici o ljubavi s tim da je ON SAM LJUBAV i taj koji je stvorio brak, onda znamo da je abnormalno, opasno i grešno imati spolne odnose izvan braka. Istina je da pozitivno seksualno iskustvo počinje samo u jednom sretnom braku.

Biblija opisuje spolni odnos rječju "POZNATI": "Adam pozna svoju ženu i ona zač...". Duh Sveti je namjerno koristio taj izraz "poznati" i već time podario ljudskoj seksualnosti više mjesto od onoga koje ima životinjska seksualnost.

"Blago čistima srcem: oni će Boga gledati" (Mt 5,8)

Ovo je jedno od dvanaest načela koja obrađujemo na sastancima MEP-a (Mladež euharistijskog pokreta). Ono me na poseban način privuklo jer govori o čistoći srca, duše, tijela. Često srećemo osobe koje ismijavaju čistoću i nevinost ne misleći na posljedice: neželjenu trudnoću, bolesti... Koliko samo ima mladih ljudi koji boluju od side, koliko je djece ostavljeno u sirotištima ili nešto još gore, koliko ima pobačaja?

Obećanje na čistoću srca u svojoj 19. godini dao je i naš zaštitnik Ivan Merz. Po njegovu uzoru slijede ga brojni mladići i djevojke. Obećanje čistoće nam pomaže da lakše održavamo 6. i 9. Božju zapovijed. Da bismo očuvali čistoću, sjetimo se Isusovih riječi: "Bdijte i molite da ne padnete u napast." Radost čistog srca se ne može usporediti ni sa kakvim prolaznim tjelesnim užitkom.

Da, o Bože, da mi duša
srcem čistim Tebe zove
te nikad ne okuša
lažnog svijeta
kobne snove.
I da bijela,
krasna, čista,
anđeoskim
sjajem blista.

Ljubica C.

Biti prijatelj znači
radosno
nositi drugoga

Uredila: Marina Kujundžić

EKUMENIZAM - "USTATI ILI ODUSTATI?!"

U povodu protekle Osmine za jedinstvo kršćana je i ovaj moj osvrt. U "mini anketi" pitali smo mlade: "Što misliš što je ekumenizam?" i "Da li je moguće jedinstvo svih kršćana?". U naslovu ove teme stoji pitanje kojim želimo potaknuti mlade a i sve koji budu čitali ove retke da razmisle o sebi i svojim stavovima. I ja ću na početku pokušati odgovoriti na ovo pitanje.

Mnogim je kršćanima teško, iz različitih razloga, prihvatiti ekumenizam; neki iz straha da ne bi iznevjerili svoju vjeru, neki jer im je to nepoznanica, a drugi jer jednostavno ne poznaju dovoljno svoju vjeru. Mislim da bi svi kršćani trebali prevladati ove emotivne barijere i jednostavno vršiti Isusovu novu zapovijed: ljubi bližnjega svoga onako kako ga ja ljubim...

Kad sam javno pohvalila ekumenski gest nastupa oca Milivoja na misi u crkvi sv. Roka, mnogi su me poprijeko pogledali, kao da su željeli reći: "Ih, kakva si to ti kršćanka?!" Iznenadila sam se. Nije mi se dopao taj pogled i bila sam strašno razočarana. Kakvi smo mi to kršćani ako jedno govorimo i javno se za to zalažemo a drugo osjećamo i sa svojim istomišljenicima propagiramo?! Odgovorite sami.

No, u protekloj Molitvenoj osmini Bog mi je dao doživjeti i jedno i drugo. Na liturgiji održanoj u pravoslavnoj crkvi sv. Vaznesenja Gospodnjeg moja sreća je bila ogromna kad sam vidjela komšiju pravoslavne vjere koji živi na istom katu kao i mi. Njegovo sudjelovanje na liturgiji i ruka pružena mom ocu, prijateljska riječ i zajedništvo u koje povezuje misa (liturgija) i sam Isus potakli su me i da napišem ovo svoje iskustvo radosnog ekumenskog susretanja. Postoje pomaci, želja da se prevladaju razlike te da napredujemo u zajedništvu, korak po korak... Ekumenizam nam upravo u tome pomaže. Živeći svoju vjeru i upoznajući druge mi rastemo u ljubavi prema Kristu i međusobno...

O tome najbolje mogu svjedočiti mladi koji su hodočastili u Taizé i koji su doživjeli molitvu i zajedništvo braće iz Taizéa. Iako oni pripadaju različitim Crkvama to se ne osjeća. Doista su svi braća. I taj duh prenose na sve koji k njima dolaze, a također su pripadnici različitih kršćanskih Crkava i zajednica. Mogli bismo reći da se u Taizéu već živi jedinstvo kršćana. Neka nam to posluži kao poticaj da budemo otvoreni za jedinstvo i da se svim srcem zalažemo za ekumenski pokret.

Stoga ja USTAJEM ZA ekumenizam, a VI?

Marina

MINI ANKETA:
PITALI SMO, ODGOVORILI STE

ŠTO JE EKUMENIZAM? DA LI JE JEDINSTVO KRŠĆANA MOGUĆE?

● Mislim da je moguće jedinstvo kršćana, osim s adventistima (zbog rasprave subota - nedjelja). /O.K., 16 god./

● Ekumenizam je moguće ostvariti ukoliko svi budu imali dobru volju, a i Duh Sveti čini čuda u posljednje vrijeme, pa vjerujem da će u neko dogledno vrijeme "poraditi" i na tome. /F.I./

● Ekumenizam je teško ostvarljiv jer život često ide suprotno od onog što želimo i čemu se nadamo. Ipak sam optimista i vjerujem da će jednom doći do jedinstva kako je to volja Isusova: DA SVI BUDU JEDNO! /Š.S., 22 god./

● Bilo bi lijepo da se to ostvari, ali je to jako teško. Čini mi se da je raskol sve veći jer svi ostaju pri svome, uvjereni da su jedini u pravu. Ekumenizam će napredovati ukoliko većina kršćana to bude željela. /Biserka J., 16 god./

● Ekumenizam je uvijek bio izazov, potreba i želja koja doista može postati stvarnost. Jedinstvo je želja koja stanuje u srcima ljudi koji razumiju Božju riječ, intenzivno razmišljaju, doživljavaju te svojim osobnim životom svjedoče svoju vjeru... Ekumenizam ima šansu i perspektivu ako čovjekovu nutrinu zahvati Kristova ljubav koja je temelj vječnog života. /Katarina/

● Mislim da je jedinstvo kršćana moguće, samo mi moramo svi da radimo na tome i moramo dobro da se potrudimo. /Ivana G., 20 god./

● Moguće je sigurno, a na ono drugo bih malo teže odgovorio, jer baš ne razumem toliko tu reč. /Vedran J., 17 god./

● Pošto smo svi potekli od jednog, znači od Boga, to znači da bi mi ustvari trebali da se sjedinimo, da postanemo jedno kao što je Isus i molio za nas - da budemo jedno. /Mirjana G., 18 god./

● Mislim da je svaka suradnja među različitim kršćanskim Crkvama potrebna jer vjernici imaju prilike da se susretnu što, nažalost, danas nije lako ostvariti. Molitvena osmina u Subotici je prilika da se vjernici Reformatske, Evangeličke, Pravoslavne i Katoličke Crkve susreću tjedan dana i zajedno mole za jedinstvo... Ovo je već višegodišnja praksa i mislim da je ovo svakako potrebno. /Vjernik reformirane kršćanske Crkve/

Umjesto zaključka

EKUMENIZAM NIJE - EKUMENIZAM JEST

- E. nije politika.
- + E. je dublja vjernost Isusu Kristu i Crkvi.
- E. nije fronta ujedinjenih kršćana protiv ateista.
- + E. je skupni kršćanski napor za obraćenjem srca.
- E. nije popuštanje u vjeri, odricanje vlastite prošlosti ni skrivanje vjerskih razlika.
- + E. je skupni napor kršćana za dubljim poznavanjem vlastite baštine i poštivanjem tuđih vjerskih vrednota. To je razgovor među kršćanima na "istoj nozi".
- E. nije "vrbovanje" pristalica za vlastitu zajednicu.
- + E. jest napor da svi - različiti - postanemo što bliži Isusu Kristu i tako bliži jedni drugima i svim ljudima.
- E. nije "moda".
- + E. je znak duboke i prave vjere.
- E. nije smišljena taktika.
- + E. je nadanje da će Bog udijeliti milost obraćenja svijeta.
- E. nije sud nad kršćanskom prošlošću.
- + E. je vjera u kršćansku budućnost.

/iz katekizma "SNAGOM DUHA"/

NE ZNAMO KAKO ĆE IZGLEDATI BUDUĆE JEDINSTVO, ALI SE TREBAMO NADATI I POVJERITI DUHU

Mi... ovaj čas ne znamo kakav će izgled imati buduće jedinstvo. Mi s pouzdanjem u Krista i poslušni Duhu Svetome želimo činiti prve korake na koje nas je uputio Koncil. Što će i kako će dalje biti, to će nas prosvjetliti onaj isti Duh koji nam naređuje ove prve korake. Mi ne trebamo danas imati više znanja o budućnosti nego što su imali apostoli kad su krenuli da izvrše zapovijed Kristovu i navijeste Evanđelje svemu stvorenju.

T. J. Šagi-Bunić

Piše: Jakob Pfeifer

JEDINSTVO KRŠĆANA SE ŠIRI NA DIJALOG IZMEĐU KRŠĆANA I NEKRŠĆANA

Tolike zajedničke molitve, susreti, i mnoštvo "okruglih stolova", a vjerujem i mnogi neprotokolarni susreti, obilježavaju sve više ova vremena, "odgovarajući" tako na molitveni vapaj Isusa Krista: "Oče, da svi budu jedno!"

Želim podsjetiti malo na vrijeme II. vatikanskog sabora i veliki - MILOŠNI - susret 1964. godine pape Pavla VI. i carigradskog patrijarha Atenagore I. u Svetoj zemlji. Od toga događaja je započelo sasvim novo vrijeme, novi odnosi ili, možemo reći, počeo je hod Zapadne i Istočne Crkve k ponovnom JEDINSTVU. Utemeljene su teološke komisije koje bi trebale ubrzati taj hod k ponovnom jedinstvu.

Zatim višegodišnji razgovori između Katoličke i luteranskih Crkava, koji je prošle godine u listopadu urodio plodom: potpisivanjem sporazuma o OPRAVDANJU. To su međukršćanski događaji svjetskih razmjera a ima, hvala Bogu, puno i onih u različitim mjesnim Crkvama kao i u pojedinim gradovima, odnosno župama.

No, hvala Bogu, kršćanski ekumenizam bio je poticaj i za korak dalje. To nam svjedoči događaj koji se zbio krajem studenoga u Ammanu (Jordan). Službeni naziv tog događaja bio je "VII. zasjedanje Svjetske konferencije za religiju i mir". Susreli su se kršćanski, židovski i muslimanski vjerski poglavari. U ovom kontekstu je potrebno spomenuti da je u isto vrijeme u "ammanskom" duhu, na razini Jugoslavije upriličen međureligijski "okrugli stol" u Novom Pazaru. Na tom "okruglom stolu" su sudjelovali, naravno, različiti predstavnici: muslimani - Islamska zajednica Novog Pazara (kao domaćin srednja medresa "Gazi-Isabeg"); kršćani - predstavnici SPC, Katoličke Crkve (pozvan je bio i sudjelovao i pisac ovoga članka), baptisti, Kristove Crkve. Službeni naziv ovog susreta bio je "Dijalog između muslimana i kršćana".

O ovakvim događajima treba sve više govoriti, pisati, izvješćivati da oni koji sumnjaju u mogućnost međusobnog razumijevanja, prihvaćanja i na koncu u jedinstvo dođu u situaciju da se pitaju: "Gdje sam ja u svemu tomu kao kršćanin-vjernik i što sam doprinio i da li doprinosim ostvarenju Isusove molitve da uistinu: svi budu jedno?"

Razgovor s direktorom Caritasa Subotičke biskupije prečasnim Dobai Istvánom

MEĐUNARODNI CARITAS PRISKOČIO U POMOĆ

ZVONIK: *Molim Vas predstavite nam ukratko Caritas Subotičke biskupije.*

DOBAI I.: Caritas, karitativno djelovanje jest jedno očitovanje života Katoličke Crkve. Caritas Subotičke biskupije je organizacijska struktura koja koordinira, potiče, pomaže župne zajednice u nastojanju da djelotvornom ljubavlju pomažu braći i sestrama u potrebi.

ZVONIK: *Od kada ste Vi direktor Caritas naše biskupije?*

DOBAI I.: Dr. Péntzes János, biskup, nadpastir naše mjesne Crkve, imenovao me je prije šest godina direktorom ove ustanove. Sam naslov moga imenovanja mogao bi se izreći i ovako: upravitelj, tj. onaj koji nastoji usmjeravati, voditi karitativni rad.

ZVONIK: *Kakve su veze našeg Caritas sa međunarodnim Caritasom?*

DOBAI I.: Caritas Subotičke biskupije postoji otkada postoji Pravilnik i Poslovnik pastoralnih vijeća naše biskupije, od šezdesetih godina. Službeni kontakti s međunarodnim Caritasom započeli su osnivanjem Caritas Jugoslavije od strane naših biskupa početkom devedesetih godina kako bismo mogli primati humanitarnu pomoć od međunarodnog Caritas posredovanjem Caritas Švicarske.

ZVONIK: *Kakvu pomoć je do sada primio Caritas Subotičke biskupije i s kakvom svrhom?*

DOBAI I.: Sva pomoć u hrani i sanitarnim sredstvima koju smo primili u proteklih šest godina došla je od međunarodnog Caritas ili direktno od Caritas pojedinih biskupija. U prvom periodu primili smo oko 500 tona hrane i sanitarnih sredstava što smo razdijelili preko župnih Caritas na svim župama naše biskupije.

U listopadu prošle godine zbog novih potreba nastalih kao posljedica ratnih događanja u našoj zemlji i doseljavanja raseljenih lica s Kosova, Caritas Švicarske ponovo je počeo slati pomoć i našem biskupijskom Caritasu. Predviđeno je da kroz pola godine dobivamo mjesečno oko 5000 obiteljskih paketa (od

toga smo dvije ture već razdijelili). Dobili smo i razdijelili 625 štednjaka, većinom privremeno raseljenima sa Kosova, te nepunih 6000 kubičnih metara ogrjevnog drveta.

ZVONIK: *Kako funkcionira raspodjela prispjele pomoći?*

DOBAI I.: Prispjelu pomoć dijele aktivisti župnih Caritas. Ovih dana su nam bili u posjetu predstavnici Caritas Švicarske i Austrije. Oni su na odlasku izrazili mišljenje da je raspodjela humanitarne pomoći na teritoriju naše biskupije veoma dobro organizirana i provedena.

ZVONIK: *Kakvu pomoć naši vjernici mogu očekivati od međunarodnog Caritas? Mnogi se naime raspituju za mogućnost nabavke lijekova ili čak pomoći liječenja u inozemstvu. Sve češće se ljudi obraćaju s pitanjem da li se preko Caritas mogu srediti papiri za preseljenje u druge države, na primjer u Kanadu. Postoji li u okviru Caritas neka agencija koja uređuje takve stvari?*

DOBAI I.: Na žalost uvoz lijekova je gotovo nemoguć. Caritas Švicarske ne pomaže liječenje u inozemstvu. Caritas se izričito ograđuje od uplitanja u poslove oko iseljenja i dobivanja dozvole za boravak u drugim državama. Ovdje nije moguće obrazlagati te stavove Caritas.

ZVONIK: *Što biste kao direktor Caritas Subotičke biskupije poručili našim čitateljima u ovoj jubilarnoj godini?*

DOBAI I.: Pohvaljeni smo radi korektnih raspodjela humanitarne pomoći, ali nam se stalno daje do znanja kako bismo morali stati na svoje noge, tj. početi djelovati na vlastitom terenu i ne očekivati samo pomoć sa strane. Jasno je svakom da su sadašnje okolnosti u našoj zemlji izvanredne i zato su nam spremni ovim pošiljkama hrane pomoći. Valja nastojati da doista zaživi karitativna djelatnost naše mjesne Crkve i da onda kada dođu normalnija vremena nastavimo ovu službu braći i sestrama u potrebi oslanjajući se na vlastite snage.

KREPOSTI PREDAKA

U petak 21. siječnja u prostorijama župe sv. Roka u Subotici održani su "Obiteljski susreti". Gost predavač na ovim susretima bio je ugledni vjernik-laik **Alojzije Stantić**. On već niz godina u katoličkom mjesečniku "Zvonik" piše rubriku "Kreposti naših predaka" a surađuje i u drugim

časopisima i novinama kao i u hrvatskoj redakciji Radio Subotice gdje uređuje rubriku "Naši običaji". On je u svom izlaganju od mnoštva kreposti "naših predaka" izdvojio njihovu vjernost Bogu i Crkvi, privrženost hrvatskom narodu i bunjevačkom rodu, obitelji i radu. Naglasio je potrebu da ove kreposti što cjelovitije sadašnja mlada generacija prenese u treće tisućljeće kako bi nam budućnost na ovim prostorima bila i bolja i ljepša u suživotu sa svim drugim narodima koji ovdje žive.

U dugoj raspravi nakon predavanja mnogi prisutni su se uključili svojim razmišljanjem ali i postavljanjem problematike kako se događa da se ove kreposti koje su bile tako snažne kod naših predaka ipak vremenom izgube. Predavač je naglasio da su za to, uz društvenu sredinu u kojoj živimo, najviše kriva "razmažena djeca, razmaženih roditelja" koja nisu "kreposna", tj. jaka u življenju onih izvornih vrednota kojima su bili vjerni naši djedovi.

U molitvenom dijelu Obiteljskih susreta prisutni su molili za jedinstvo kršćana. Najprije je **Gordana Stantić** pročitala meditaciju J. Galota "Duše jedinstva" a zatim je izmoljena desetka krunice s otajstvom "koji je Duha Svetoga poslao" i otpjevana pjesma "Ti Kriste Kralj si vjekova". Slijedilo je druženje kojem se pridružilo i petnaestak djece koji su istovremeno imali svoj susret u drugim prostorijama. /Zv/

ŠTO JE LJUDSKI ŽIVOT?

Život je zgodna prigoda, iskoristi je za dobro!

Život je ljepota, divi se toj ljepoti!

Život je blaženstvo, prihvati ga!

Život je san, učini od njega stvarnost!

Život je izazov, iskoristi ga za dobro!

Život je dužnost, ispuni tu dužnost!

Život je igra, odigraj je ispravno!

Život je dragocjenost, uzmi tu dragocjenost!

Život je bogatstvo, čuvaj to bogatstvo!

Život je ljubav, raduj se toj ljubavi!

Život je tajna, prouči je!

Život je obećanje, ispuni ga!

Život je žalost, nadvladaj je!

Život je divna pjesma, otpjevaj je!

Život je borba, ali se isplati za to boriti junački!

Život je tragedija, pretvori je u radost!

Život je avantura, pustolovina, odvaži se proživjeti je kako treba!

Život je sreća, zasluži je!

Život je život, brani ga!

Majka Terezija

PORUKA BISKUPA HRVATSKE ZA DAN ŽIVOTA 6. VELJAČE 2000.

Draga braćo i sestre! Započela je dvijetisućita godina otkako se "očitovala dobrostivost i čovjekoljublje Spasitelja našega, Boga" (Tit 3,4). Onaj koji je "put, istina i život" (Iv 14,6), Isus Krist, postao je čovjekom da bi svi ljudi "imali život, u izobilju da bi ga imali" (Iv 10,10). Dan života, koji se kod nas ove godine slavi u nedjelju 6. veljače, osobita je prigoda da u okviru Velikog jubileja posvetimo posebnu pozornost životu kao Božjem daru.

Čovjek, biće u kojem je sve stvoreno postalo svjesno sebe, umjesto zahvalnosti za dar života, svojim opredjeljenjima slobode nerijetko ga teško ugrožava. /.../

Ljudski život je Božji dar i svaki je čovjek u tom pogledu obdarenik. A dar se prima sa zahvalnošću i njime se služi s poštovanjem. Kad je, pak, o Božjem daru riječ, onda i sa strahopoštovanjem. Svjedoci smo, međutim, kako to strahopoštovanje prema ljudskom životu sve više iščezava u odnosu prema nerođenima i na bojnim poljima a u novije vrijeme i na području znanstvenih istraživanja. /.../

Neprijateljski odnos prema životu nije novijeg datuma. To što se suvremena znanost upušta u pokušaj "industrijske proizvodnje" ljudi s "poželjnim osobinama" samo je posljedica jednog starog neprijateljstva čovjeka naspram onoga drugog s "nepoželjnim osobinama". /.../

Valja nam u poniznosti priznati da su kroz dvije tisuće godina i pojedini kršćani u tom pogledu znali teško zakazati. To je dodatni razlog da se nad tim zamislimo i za vlastite grijehе protiv života pokajemo.

Draga braćo i sestre, neprijateljstvo naspram životu u Hrvatskoj najdrastičnije se pokazuje u relativno malom broju rođene djece i veoma velikom broju pobačaja. O tome i protiv toga nikad nije dosta govoriti. Naša Crkva uporno to čini te mi, vaši pastiri, ponovno dižemo svoj glas protiv takve prakse. Ali, u svojem zalaganju za rađanje više djece i za pravo na život onih koji su već rođeni.

Kršćanski pogled na život ne bi bio potpun kad bi se zaustavio samo na ljudskom životu i samo na ljudskom suživotu. /.../ I život životinja i biljaka posjeduje svoju iskonsku vrijednost koju čovjeku nije dopušteno zloupotrebljavati, obezvrjeđivati i uništavati. Bog nam je prirodu dao da se njome koristimo, ali ne i da je u lošem smislu riječi - iskorištavamo, iscrpljujemo i uništavamo. I priroda nam govori o Bogu te nikomu nije dopušteno da svojim sebičnim odnosom prema njoj ušutkava taj Božji govor. Stoga je naš odnos prema drugim živim bićima na svoj način pokazatelj i našeg odnosa prema ljudskom životu.

Na pragu trećeg tisućljeća u cijelom svijetu, /.../ odzvanjaju riječi iz knjige Ponovljenog zakona: "Uzimam danas za svjedoke protiv vas nebo i zemlju da pred vas stavljam: život i smrt, blagoslov i prokletstvo. Život, dakle, biraj...!" (Pnz 30,19). I mi, vaši biskupi, draga braćo i sestre, prigodom Dana života u godini Velikog jubileja, upućujemo isti poziv vama: Život birajte, jer "životu je cijena previsoka": da bi ljudi živjeli, umro je Božji Sin! A Marija, Majka Onoga koji je "Živi" (Otk 1,18) neka svojim moćnim zagovorom bdije nad vašim izborom.

Zazivajući na vas Božji blagoslov sve vas srdačno pozdravljamo. /IKA/

Vaši biskupi

Piše: Alojzije Stantić

ZABAVA

Veseli provod je moguć med ljudima koji se podnose, osobito da se jedan drugom raduju, rad čega vole bit zajedno. Provod mož bit i kaka razbibriga koju dica i odrasli podjednako privačaju, jel ji u isto zblizava, odvodi ji u jedan drugi brezbrizni svit i u isto vrime ji odvraća od svakidašnji briga i nevolja. Provod zahtiva da se ljudi nađu u društvu prema približnom uzrastu, u kojem se najbolje razumiju i podnose. Dica se provode sigranjem dobivenim sigračkama il ji sami naprave, a najdraže su njim sigračke oni sami, kad su u što većem broju. Veća dica i odrasli imaju svoje zabave, med kojima su u ovom viku najomiljenije kojekake sigre loptama svi veličina. Vrimenom su se iz ovaki sigranja razvila nadmetanja u kojima igrači zabavljaju tušta gledača.

Jubilarna 2000. godina nas mož potaknit da se u njoj sitimo i kako su se u pokladama(1) provodili naši stari, na kraju XIX. i početkom XX. vika. Poklade su na sve strane u svitu pune bučnog zabavnog života, čiji su koreni iz praistorije kad su ljudi veselo i bučno ispraćali staru i započeli novu godinu. Poklade nas potiču da malo "otškrinemo" vrata prošlosti naši predaka i da iz "prikrajka zavirimo" kaki su nam zabavni život prineli u XX. vik. O tom su nam ostala pismena i pripovitke s kojima mož uporedit njev ondašnji provod i naš današnji zabavni život, kojeg prinosimo iz XX. u XXI. vik, iz II. u III. milenij. No, prija tog da se upoznamo s nikim svaćanjima o zabavi i zabavljanju.

Biblija o zabavi

Biblija nuz opis daje sud i nauk o zabavama, šta je ostalo poučno za sva vrimena, primerice:

- "Sutradan rano ustanu i prinesu žrtve paljenice i ponesu žrtve pričesnice. Onda svijet posjeda da jede i pije. Poslije toga ustade da se zabavlja..." piše u Knjigi izlaska (Izl 32-6).

- Sirah (Sir 32) svituje kako se triba držat u gozbi, što je poučno za svakog, a to svitovanje se mož priminit i danas.

- Al i u davnini je bilo raspojasane zabave (naši stari bi kazali: "ko kad konj smota kajase pod rep..."), o njoj piše: "Pogani ispuniše Hram raspuštenošću i pijankama. Zabavljali su se s djevojčurama i u svetim se predvorjima upuštali sa ženama. Štoviše, u samu su unutrašnjost unosili koješta zabranjeno" (2 Mak 6-4).

- U povijesnoj knjigi je opisana pobida Izraelaca nad asirskom vojskom koju je pridvodijo Holoferno. Kuražna Maševa udovica Judita na glasu po svojoj lipoti, da bi spasila zemlju Judeju i grad Jeruzalem, ode u logor Asiraca. Holoferno je pozvo Juditu na gozbu i, opčinjen njezinom lipotom, popijo je vina više nego ikad. Kad je ostala nasamo s Holofernom, zazvala je Boga u pomoć i mačom ocikla glavu asirskom vojskovođi. Kad su asirski vojnici i zapovidnici čuli strašnu vist, razbižali su se. Za dobročinstvo koje je Bog učinijo Izraelcima veliki svećenik Joakim i starješine Izraela divili su se dobročinstvu Gospoda što ji je spasijo, a svi su blagosivljali Juditu za taj podvig. Da je Holoferno dozno za Sirahovo svitovanje, možda ne bi tako prošo.

- Da velika gozba mož bit pogubna, u Bibliji je zabiluženo kako je Ptolomej tijo zavladao zemljom pa je u tvrđavicu Dok dovaro Šimuna sa sinovima, napijo ji i s ljudima poubijo s dilom posluge (Mak 16,11-16). Ni Šimun nije znao za Sirahovo svitovanje.

Ovom triba pridodat krvave i okrutne zabave koje su bile poznate nikim starim narodima u kojima su žrtvovani ljudski životi.

Provod naši stari

Naši stari su izmed teški ratarski poslova dio slobodnog vrime-na provodili i u zabavnom životu, koji se dosta često odvijo u manjim društvima med komšijama, osobito zimskim poslendanom u večernjim divanima. Da ti susreti ne prođu zabadavad, divojke i žene su usput radile ručni rad: prele su vunu, štrikale, šlingovale, heklale i sl., a muškarci su se većinom obaško nalazili, divanili i kartali duraka i filkali(2) se.

Otpirilke od Đurđeva do Mijolja, kako je već vrime dopuštalo, komšinska okupljanja su bila nediljom i blagdanom poslipodne do namirivanja, a i onda su se muškarci digod u ladu kartali, žene su pripovidale, a mladi se zasigrali salašarskim sigrama: klisanjem, vrepčanjem(3), sigrom svinjara, skakali su njolcaš, a u novije vrime se fudbalovali. Momci i divojke su u tom vrimenu tu i tamo pravili kolo.

Veće zajedničke zabave su imali na crkvenim proštenjima, pokatkad na litnjem vašaru, a najsvečanija i najočekivanija zabava je bila u varoši na god, koje su naši stari mladima smišljeno rasporedili da padaju onda kad njevo vrime provedeno u varoši neće kočit blagovrimeno obavljanje poljski poslova.

Poklade su osobito salašarima pogodovala za zabavni život, u ovo vrime nema poljski poslova, čeljad su dospivena, prave se disnotori na sve strane. Jednom riči, malo se radi, ima se šta ist i pit, rad tog je razumljiv bogat zabavni život. Od pamtivika se veselo i bučno proslavljalo vrime smine zime i dolazak prolića - vrimena kad se na sve strane počima rađat novi život. Ovo vrime su kadgod ljudi iskoristili za večernja okupljanja, kad su se žene sastale rad divana a usput se zabavile ručnim radom. Muškarci su se u toj sobi il kod drugog komšije filkali il kartali duraka. Divojke su se obično obaško kupile i nuz pređenje vune na vreteno il prešljicu, često su zapivale osobito kad su njim momci pravili društvo. Iz ovaki mali zabava nastala su prela divojačka i obiteljska kad su posli velikog disnotora roditelji skupili na užnu odiljenu dicu s njevim obiteljima, kojom njim je zgodom mater podilila sitne darove - prelo. Iz ti prela je nastalo i 1879. u varoši prvo Veliko prelo. Nuz ove zabave su u varoši i po većim selima pravili igranke i balove. Ovaj bogat zabavni život je u pokladama svršen zabavom na Debo četvrtak, koji je poslidnji zimski god.

Odlika ondašnjeg zabavnog života je bila radost susreta, jel ljudi nisu imali priliku da se često viđaju, a kad su se našli imali su šta kazat jedni drugima, ispriovidat šta ima novo. Pošto su ondašnje zabave bile proriđene, mladi su se za nju unaprid spremali, osobito kad su dolazili u varoš na god, da to kratko vrime zajedno provedu što ugodnije, jel će te susrete nanovo i ko zna koliko puta priživljavat. Kratki susreti prid crkvom posli mise, špaciranje na varoškom korzu, pokazivanje ko je kako obučen, ko s kim ide bijo je uvod u zabavu koja slidi. Te susrete su krunisali večernjim igrankama u svojim momačkim il divojačkim društvima. U to vrime mladi su se zabavljali nuz živu svirku i brez ozvučenja, koja je ugodnija za slušanje od današnje pritirano bučne mehaničke svirke. Zadaća je svirke da se čoviku uvuče u dušu, da je razazna i da ga razveseli, za razliku od današnje koja je često pritirano bučna i u prigušenoj svitlosti slušana razdražuje slušaoca. Koliko su bile plimenite kadgodašnje igranke posvidoče i danas mladi kad se okupe u bandašicinom kolu u okviru proslave Dužijance. Za to kolo je pritisna velika avlija kerske plebanije.

Ovo je kratki izlet u kadgodašnji zabavni život naši stari, koji je bijo podešen ondašnjem načinu života. Svaki od spominuti oblika je sadržajno toliko bogat da zaslužuje obaški opis.

(1) - poklade - vrime od Bogojavljenja (6. sičnja) do Čiste sride (Pepelnice) /ove godine je 8. ožuljka/

(2) - durak i filko je zanimljivo i često uzbudljivo starovinsko kartanje, osobito omiljeno med salašarima

(3) - vrepčanje - ova je salašarska sigra zdravo nalik današnjem bejzbolu

Prije 100 godina umro je ugledni subotički župnik Matija Mamužić (I. dio)

Mamužićeva mladost

Matija Mamužić je rođen u Subotici 22. listopada 1847. godine. Od najranije mladosti je osjetio poziv u svećeničko zvanje. Kao dječak više je volio čitanje nego bučne dječje igre. Radovao se kad mu je mati govorila o Bogu i kad bi ga povela u crkvu. Poslije pučke škole bio je najprije đak subotičke, pa onda kalačke gimnazije. Na kalačku bogosloviju primio ga je nadbiskup Haynald. U studiju je Matija Mamužić pokazao neviđenu marljivost i upornost. Njegovi suvremenici su ga zapamtili kao bogoslova koji je u svemu ispunjavao sve zahtjeve dnevnoga reda u Zavodu. Bio je skroman, ozbiljan i pobožan bogoslov. Resila ga ozbiljnost, neslomiva odlučnost i velika gorljivost. Nakon svršenog studija za svećenika ga je zaređio kalački nadbiskup Haynald 28. srpnja 1872. godine. (1)

Mladi kapelan

Prvo kapelansko mjesto mu je bilo u Bačkom Monoštoru. Njegov župnik Antun Mihalović piše 25. prosinca 1872. godine o svom kapelanu da sve dužnosti savršeno obavlja - u katehizaciji je neumoran, kad svetu misu slavi pokazuje najveću pobožnost. Najgorljiviji je u dijeljenju sakramenata. Živi uzornim životom. Očinske opomene prihvaća sinovskom poniznošću. Uzme li se u obzir da je bio neobično afektivan čovjek i žestoke naravi, može se samo naslućivati koliko ga je stajalo svladavanje da pokaže sva ona svojstva koja je na njemu uočio njegov župnik. Župnik je također uočio njegovu odlučnost kad je par godina kasnije primijetio da Mamužić teško odstupa od svojih čvrstih načela. Ipak, župnik Mihalović priznaje "Decetero est intemeratae vitae Sacerdos" ("Uostalom on je svećenik neokaljana života"). Međutim, mladom je Mamužiću u Bačkom Monoštoru bilo teško. 21. srpnja 1875. godine napisao je tri stranice dugo pismo nadbiskupu na mađarskom jeziku gdje obrazlaže svoju molbu da ga nadbiskup premjesti iz Monoštora zbog kućnih prilika u župnom domu. (2) O tome kako mu je teško bilo kapelanovanje u Monoštoru govori i podatak da je brojem mjeseci točno odredio vrijeme provedeno u toj župi. 37 mjeseci je kapelanovao u Bačkom Monoštoru. (3) Njegovu je molbu uslišao nadbiskup. Postao je kapelanom u Subotici, u Svetoj Tereziji. I tu se dokazao kao gorljivi svećenik. Trinaest godina je bio kapelanom. Posljednje dvije godine kapelanskog života obavljao je još i dužnost vjeroučitelja u državnom učiteljskom zavodu.

Mladi župnik najveće župe u biskupiji

Uživao je nepodijeljene simpatije Subotičana. To se vidi i po tome što su ga Subotičani, kad je središnja gradska župa ostala bez župnika 1885. godine, jednoglasno izabrali za svoga župnika. Subotička župa svete Terezije, kako je po-

znato, brojala je tada 60.000 vjernika. U čitavoj tadašnjoj Mađarskoj jedino je peštanska župa svetoga Josipa bila veća od subotičke. Župa svete Terezije je brojem vjernika bila daleko iznad mnogih biskupija u svijetu. Subotičani su bili uvjereni da Matija Mamužić širinom svoga duha i dubinom svojih kreposti i zavređuje takvu župu. Volio je svoju crkvu. Zato je prvi njegov zahvat bio to što je u obnovu njezine unutrašnjosti uložio 80.000 kruna. Župnik Matija Mamužić je samim svojim planovima oduševio sugrađane. A samo dvije godine kasnije (1887) dobio je Mamužić naslov prepozita od Réva kod Budima. Zato ga na slikama iz doba njegova života vidimo s jednostavnim prsnim križem. (4)

(1) Lukácsy István, Mamuzsich Mátyás emlékezete, A Miasszonyunkról nevezett iskolánénék vezetése alatt álló szabadkai kath. polgári és elemi leányskola értesítője az 1900/1901. iskolai évről, Subotica, 1901, str. 4-5;

(2) (KÉL, MAMUZSICS MÁTYÁS, Personalia);

(3) (KÉL, MAMUZSICS MÁTYÁS, Personalia, Oporuka, 13. srpnja 1881. I. stranica);

(4) Lukácsy István, navedeno djelo, str. 6.

Piše: s. Blaženka Rudić

DAN POSVEĆENOG ŽIVOTA

Papa Ivan Pavao II, prorok našega vremena i neumorni glasnik nade, zahvalan je Bogu za dar posvećenog života; za dar onih žena i muškaraca koji se zavjetovanjem triju evanđeoskih savjeta: čistoće, siromaštva i posluha Kristu posvetiše.

Na Papin prijedlog i želju od 1997. godine redovnici i redovnice slave svoj dan 2. veljače na blagdan Prikazanja Isusova u hramu.

U ovoj godini Velikog jubileja Dan posvećenog života obilježen je na svjetskoj crkvenoj razini. U tu svrhu Kongregacija za ustanove posvećenog života i društva apostolskog života izdala je pomoćni materijal za pripremu i proslavu Dana posvećenog života.

Najsvečanije je bilo u Rimu kamo su hodočastile posvećene osobe iz svih krajeva svijeta, a vrhunac je bilo euharistijsko slavlje sa Svetim Ocem na Trgu sv. Petra na sam blagdan Svijećnice.

No, ovaj dan se slavio i u redovničkim zajednicama i u krajevnim crkvama. Proslavljen je i u našem gradu gdje se na slavlje okupilo više od 35 posvećenih osoba.

Večernja u katedrali

Na večernju molitvu su se okupili redovnici i redovnice iz našega grada, te iz Ruskog Krstura i Kule: Sestre Naše Gospe, Sestre Dominikanke, Sestre Kćeri Milosrđa, Male sestre, Sestre Službenice Bezgrešne (istočnog obreda), karmelićani, franjevci i bazilijanci (istočnog obreda).

Redovnice i redovnici su svečano u procesiji iz biskupije došli u katedralu te molili Večernju kojoj je predsjedao subotički biskup **dr. Ivan Pénzes**. Večernju je predvodio karmelićanin **o. Mato Miloš**. Nakon Večernje svi prisutni su zadobili i potpuni oprost, a zatim se uputili u franjevačku crkvu.

Euharistijsko slavlje u franjevačkoj crkvi

Redovnice su se okupile u kapelici Crne Gospe. Biskup je u procesiji sa redovnicima i svećenicima došao u kapelicu i blagoslovio svijeće. Zatim su sa upaljenim svijećama krenuli u procesiji na svečano euharistijsko slavlje u crkvu. Misna čitanja i molitve vjernika čitale su sestre, psalam i evanđelje pjevali su franjevci, a propovijedao je karmelićanin **o. Mato**. Mnogobrojni

U kapeli Crne Gospe: biskup i svećenici s upaljenim svijećama

vjernici koji su se okupili na blagdan Svijećnice i na početak devetnice Lurdske Gospe mogli su doživjeti što znači dar posvećenog života za Crkvu. Nakon euharistijskog slavlja nastavljeno je ugodno druženje u blagovaonici uvijek gostoljubivih naših franjevaca.

Istoga dana slično slavlje bilo je u katedrali i za redovnike i redovnice Mađare.

U proslavi svog jubileja aktivno su sudjelovali redovnici i redovnice

Poruka jubileja posvećenog života

"Suvremeni čovjek treba vidjeti da se Božja obećanja, koja su se u Kristovoj osobi ostvarila prije 2000 godina, ostvaruju i danas za njega. Suvremeni čovjek, gušen tisućama poruka, bezbrojnim riječima, više nego ikada treba 'Radosnu vijest' Riječi koja postaje tijelom od njegova tijela. Suvremeni čovjek je umoran od lažnih obećanja sreće; njemu treba ispunjenje obećanja, očajno mu je potrebno Spasenje.

Današnji čovjek je žedan i gladan ljubavi, prijateljstva, razumijevanja; treba mu netko tko će mu pomoći nadvladati njegove tjeskobe, strahove, nesigurnosti; treba mu netko tko će dati smisao prividnom apsurdnom koji ga okružuje.

Ponovno otkriti Isusovo lice, prvotni je cilj Jubileja. I o redovnicima ovisi hoće li ovaj cilj biti postignut..."

/Iz knjižice Jubilej posvećenog života/

Kafana - "Dukat"

Subotica, Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 30-136

Organizira: svadbe, rođendanska slavlja,
bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI

Nedjeljom: "BUNJEVAČKA UŽNA"

Posebno se preporučamo za organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22 sata,
nedjeljom od 12 - 16 sati,
ponedjeljkom zatvoreno

vl. Jakov Letović

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 752-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita 16
Telefon 0230 / 83 - 417

Poljoprivredna apoteka

Nudimo vam

- sredstva za zaštitu bilja
- sjemensku robu
- dajemo besplatne stručne savjete

Radno vrijeme od 8 do 19 sati, a subotom od 8 do 12 sati

Prešernova ulica 37 (kod crkve sv. Jurja), Tel/fax: 556-228

*U spomen
sestri Vijaneji*

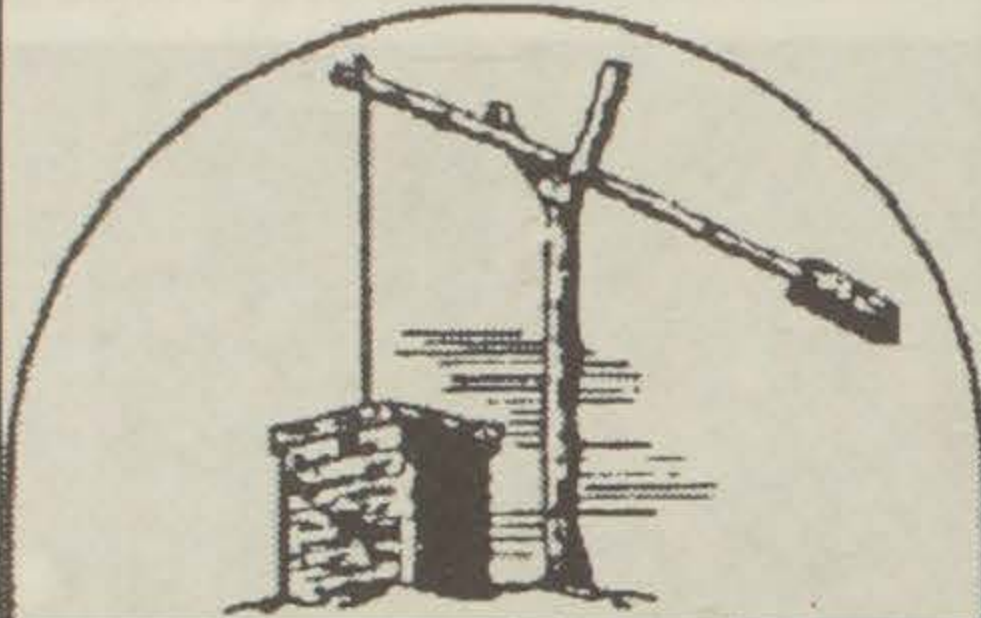

d.d.

K U T I N A

Kolodvorska 27

Tel.: 044/ 682-432, fax: 044/ 682-438

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak-petak
8 - 13 sati
poslijepodne
terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije:

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, laboratorij, terapija
- Neurološki pregled i terapija
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Tel/fax:
(021) 775-411
063-566-062
VAJSKA

...uvek, kada poželite lepe stvari.

INTERNET

www.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

☎ (024) 555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica

e-mail: support@tippnet.co.yu

Preplatnici
iz inozemstva
uplate (30 DM ili
avionom 40 DM)
mogu izvršiti
pošt. uputnicom ili
čekom na adresu:
Gabrijela
Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3
44320 Kutina
tel: 99 385 (0)44
681-272
R. Hrvatska

HORVAT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301,
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

PRODAJEMO UNIVER, MEDIJAPAN, RADNE PLOČE,
ŠARKE ("LAMA"-SLOVENIJA) I SAV OSTALI PRIBOR ZA STOLARE,
PLOČICE, SANITARIJU I KOMPLETNI GRADEVINSKI MATERIJAL.

24000 SUBOTICA, Batinska 34, Tel./fax: 024/ 561-186, Tel.: 024/ 561-187

Razmišljanje jednog vjernika

UMRO JE ...

"Umro je..." Ko? Pa, čovik. Danas on, a mogo sam bit i ja, jel ti... Nikad se nezna kad će na koga zamant kosom četvrti jahač Apokalipse. Svaki čovik mora iskusit smrt. Od pamtvika se ljudi paštre da umirućem posljednje trenutke života olakšaju i čine sve da mu pomognu da što ljudskije napušti ovaj svit. Vist o smrti najbliže potrese, al nikog razumnog nemož ostavit ravnodušnim, jel ako ništa drugo ta vist će ga potaknit na kontanje o prolaznosti života.

Na ovaku vist su kadgod naši stari zastali i u mislima se oprostili od pokojnika. Po ondašnjem adetu na vist o smrti najpre su se ukućani, a s njima su suosćali rodbina i komšije, oma manili posla. Ukućani su pokrili ogledalo i spremili mrca za odar. Sićam se iz ditiinjstva i ovog suočavanja sa smrću: na salašu smo mrvili kuruze, ranio sam klipovima šipovak mrvljačice. Došla je majka i kazla: "Umrla je teta Roza." Na to je dida: "Nek otpočiva u miru... Mi ćemo istirat ovaj košar kuruza i manit se posla." Kad je mrtac u kući rodbini il komšiluku radijo se samo nužni poso oko josaga. Ovako su otprilike svudan pošivali mrca i zato su na ukop došli par sati prija svećenika da ga s njim isprate na posljednji put u vičnost. Tako je bilo kadgod, a kaki smo mi danas u komšiluku napridne Evrope - suočimo se s istinom:

Ovi dana nas je potrisla vist da je u jednom "kafiću", današnjoj mijani, nenađano umro čovik kojeg su ostavili sidečki za astalom. Doktor mu je utvrdijo smrt. Malo je potrajalo dok nisu došli "funeroši" koji su u mijani zatekli policajce da side na bilijarskom astalu, valjda su čuvali mrca (?), televizor je sviro na sav glas, desetak gostiju je mirno pilo svoje piće - tu nuz mrca, ko da se ništa nije desilo.

Na dvadesetak kilometri od varoši, u njivi su posli jedno misec dana našli mrca kojeg su u međuvrimenu načele zvir, možda i gladne vaške. Taj čovik je ležo vrlo blizo dosta prometne staze i nemoguće je da ga ranije niko nije vidijo, nemoguće je da komšijama nije palo u oči da njim je nesto komšija starac.

Sad skoro svećenik je počo obred sarane žene, kad je stigo njezin direktor s vincom. Direktor, poslovan čovik, toliko je bijo zauzet da je, valjda, čak i posljednji ispraćaj svoje radnice u poslovnom kalendaru uklopijo s nekoliko minuti i desetak sekundi, jel mu način života ne dopušta da vrime provede digod di nemož zaradit.

Svojoj višegodišnjoj radnici posljednji ispraćaj je skratijo na par minuti. On je svoje obavijo - dono je vinac.

Svećenik je u kapeli već počo obred ukopa. Nazočni su obred skrušeno pratili. Odjedared je čoviku nuz mrca, kad je tamo stojo cigurno mu je bliz, zazvonijo mobilitel. Čovik je mirno zaobašo svećenika, izašo napolje, možda je ugovorijo kaki poslovni susret il partiju preferansa, posli se vratijo i stao na svoje misto nuz kovčeg.

Ovo je za nepovirovat. Nažalost zbito se ovi dana, tu med nama, u našem gradu koji se diči kršćanskim kulturnim nasliđem, čiji su koreni u praistoriji. O tom nam je zabilužen u Bibliji jedan od najstariji napisani ljudski odnos prijema visti o smrti i brige o mrcu, kad je prid blagdanski objed Tobitu sin Tobija dono vist o smrti, čovika njevog roda. Tobit je ne okusivši ilo uno mrca, posli je iskopo raku i saranijo ga (Tob 2;1-8). Oduvik živi brinu o mrcu, tako je i nasto adet njegovog pošivanja od primitka visti do sarane. Tako je od pamtvika osobito u kršćanskoj civilizaciji, pa su se tako naspram mrca odnosili i naši doskorašnji preci.

Ove pojave imaju svoj koren u sve češćem brezrazložnom ubijanju ljudi, ko da su muve, skrnavljenju sakralni zgrada, grobalja, rušenju svega i svačeg. Sad "niki drugi momci" pokazuju da su te naše kadgodašnje kulturne vridnosti i svetinje za nji obična sigračka. Koliko puta mož vidit na televiziji da se prema mrcima u iskopanim masovnim grobnicama ljudi odnose ko prema cipanicama. Sve ovo gledamo već desetak godina a odonda su adolescenti, koji postaju sve jača društvena sila, već postali zriili ljudi kojima je ovako ponašanje prirodno. Ne triba se čudit ovakim odnosima prema mrcu jel nažalost med nama sve više kulturne ljude potiskuju nekulturni "pinkovci". Da se digne iz groba bilo koji naš nedavni predak zgledo bi nas i možda kazo: "Je, čeljadi, šta je to s vas? Nek vam Bog oprostil!" Neljudski odnos prema mrcu postaje naša svakidašnjica, i u tom pogledu srljamo na ispod zvirsku razinu. U svemu tom jedina je istina da pokojnik nema veze s onim šta se dešava s njegovim mrtvim tilom.

Bože! Koliko je bijo u pravu Đorđe Balašević kad je još prija dobri par godina zakuko: "Putuj, Evropo, ne čekaj na nas...", a kako i dalje tabanamo u mistu Evropa već upačiva prstom u nas ko na škulski primer rezervata primitivizma.

Subotica, sičnja 2000.

Alojzije Stantić

Iz doline suza u nebesku domovinu gdje suza i boli više nema prešla je naša draga

ANICA TUMBAS

22. siječnja 2000.

u 64. godini

svoga zemaljskog života

Iako nije imala svojih najbližih po krvi, imala je mnogo poznanika i prijatelja. Radosno je hitala u crkvu, na hođočaća, drugima ususret. Dobrota koju je drugima iskazivala vratila joj se posebno tijekom posljednjih godina života koje su bile ispunjene patnjom i ograničenošću kretanja. Naišla je na dobrotu jedne obitelji kojoj se s povjerenjem predala i koja ju je nje-govala i dodvorila. Bila je Anica duhom povezana i s molitvenom zajednicom "Dominik".

Nadamo se da je od grijeha oslobođena i na ramenima Dobrog Pastira u dom Očev radosno ušla.

Ožalošćena srca, ali utješeni nadom u uskrsnuće, javljamo da je naš voljeni suprug, otac, djed, pradjed, tast i svekar

LOJZIJA STANTIĆ

(1913-2000)

12. 01. 2000. godine u 87. godini života, nakon kratke i teške bolesti, okrijepljen sakramentima umirućih, preminuo u Gospodinu.

Naš dragi pokojnik sahranjen je 13. 01.

Sv. misa na šest nedjelja za njegovu dušu bit će 26. 02. u 8,30 sati u crkvi Isusovog Uskrsnuća, nakon koje ćemo se okupiti i oko njegovog groba.

Njegovi najmiliji: Supruga Lozika, sinovi i kćeri s obiteljima.

Bartul Milodanović

U utorak 25. siječnja ove godine svoj zemaljski život zamijenio je vječnim uzorni vjernik žedničke župe sv. Marka evanđeliste BARTUL MILODANOVIĆ.

Bartul je rođen prije 71 godine u Žedniku u brojnoj uzornoj kršćanskoj obitelji. Svoje djetinjstvo proveo je na salašu u Donjem Verušiću sa svojom braćom i sestrama. Kad mu se većina braće i sestara podomila, on je živio sa svojim roditeljima i sestrom u Žedniku, ali ga je srce uvijek vuklo na salaš.

Pokojni Bartul je imao prekrasan glas kojim je velikodušno slavio Boga na svim pjevanim svetim misama u mjesnoj crkvi. Rado je pjevao jer je znao da je tako lijepi glas dobio od dobrog Boga.

Bartulovo mrtvo tijelo ispraćeno je na počinak u četvrtak 27. siječnja na groblju u Starom Žedniku. Sprovodne obrede predvodio je u odsutnosti mjesnog župnika o. Marijan Kovačević, franjevac iz Subotice. Koliko je pokojni Bartul bio štovan i cijenjen u Žedniku i šire potvrđuje veliki broj okupljenih na groblju.

F.I.

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, i Branko Vaci; Alojzije Stantić i s. Silvana Milan - marketing; Uredništvo stranica mladih: Vesna Huska, Dijana Šarčević, Ivana Lazić, Ladislav Huska, Marina Kujundžić, Svetlana Sudarević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmaro Majera 10, Subotica, Tel.: 024/551-202.

O OPROSTU U JUBILEJSKOJ GODINI

Puno se ovih dana priča o 2000. godini kao o oprosnoj godini. To me malo u mislima vraća u vrijeme Martina Luthera koji se upravo zbog toga pobunio. Molim Vas, kako će to biti u jubilejskoj godini i što trebaju činiti vjernici za oprost grijeha?

M. L., Kula

Da, poprilično se u zadnje vrijeme govorilo o 2000. godini i to u različitim kontekstima. Što se pak nas kršćana tiče, mi smo se za ovu godinu dugoročno pripremali jer je Sveti Otac još 1994. godine najavio Jubilej enciklikom "Nadolaskom trećeg tisućljeća". Papa je želio da se ulaskom u treći milenij svi kršćani podsjetite što za njih znači otajstvo Kristova rođenja, tako značajnog povijesnog događaja od kojeg se i godine broje.

Simboličnim otvaranjem Svetih vrata na bazilici Sv. Petra u Rimu te svečanim božićnim euharistijskim slavljem papa Ivan Pavao II. i službeno je proglasio ulazak u jubilejsku 2000. godinu, koja će trajati do blagdana Sveta Tri Kralja, 6. siječnja 2001. godine. Potom su uslijedila otvaranja i ostalih Svetih vrata na trima rimskim bazilikama. I u tim prigodama Sveti je Otac pozvao vjernike diljem svijeta da se podsjetite temeljnih načela kršćanstva, da uvijek i svuda svjedoče vjeru te što bolje upoznaju glavne sadržaje svoje vjere.

U bazilici sv. Ivana Lateranskog u Rimu nalazi se jedna krasna freska od Giotto koja predstavlja proglašenje 1300. godine kao Jubilarne godine. Kroz neko vrijeme svaka je stota godina slavljena kao jubilarna, kasnije je to bila svaka pedeseta a u novijoj povijesti 25. godina slavi se kao Sveta godina. Prije dvadeset i pet godina i mnogi vjernici naše biskupije hodočastili su u Rim pa i u Svetu Zemlju.

Upravo su hodočašća bila i ostala najuočljivija značajka jubilarne godina. Mnogi će vjernici iz raznih krajeva svijeta hodočastiti grobovima apostolskih Prvaka i običi najznačajnija mjesta života pa i stradanja prvih kršćana kako bi se u ozračju molitve i žrtve duhovno obnovili i u vjeri učvrstili. Mnogi će u toku ove godine posjetiti i sveta mjesta u Isusovoj domovini. No, istini za volju, daleko veći broj bit će onih kršćana diljem cijeloga svijeta koji nisu u mogućnosti izdvojiti sredstva za veća hodočašća. A nije mali broj ni onih starijih koji i nisu za neka velika putovanja, pa i malenih koji još moraju svoje vrijeme sačekati, a Jubilej se tiče svih. Svi smo pozvani ovo vrijeme učiniti "godinom milosti". Između ostalih, i to je jedan od razloga da su u svim biskupijama proglašene hodočasničke i oprosne crkve. U našoj biskupiji to su: Katedrala - Subotica, Sv. Pavao - Bač, Presveto Trojstvo - Sombor, Sv. Stjepan - Senta te svetišta Majke Božje na Bunariću i u Doroslovu. U tim se crkvama, uz poznate uvjete: obavljen sveta ispovijed, euharistijska pričest te molitve Vjeronanje i Oče naš na nakanu Svetog Oca, prima jubilejski oprost.

Pitate, dragi čitatelju, što vjernici trebaju činiti za oprost grijeha. Ako su ga učinili, pogotovu ako su u pitanju teški grijesi, moraju se ispovjediti. Po obavljenoj ispovijedi oni primaju oprost (latinski "apsolutio") svojih grijeha. Kad su u pitanju oprosti od takozvanih vremenitih kazni ili, drugim riječima, jubilejski oprosti, koristi se latinski izraz "indulgentia" što znači dobrostivost, milost, nježna ljubav, obzirnost, dakle više neko duhovno dobro. Jubilejski oprost je više usmjeren prema unutarnjoj duhovnoj obnovi, prema uzdizanju do jednog stupnja svjesnije vjere i savjesnijeg življenja.

I da zaključimo: u ovoj Jubilarnoj godini, uz već spomenuto, vjernici mogu učiniti i mnoga druga dobra djela. Njima ne činimo samo dobro bližnjemu, već oplemenjujemo i obogaćujemo i svoj vlastiti duhovni život. Stoga, ništa od onoga što će se dogoditi ove godine, nadamo se, ne bi Vas trebalo ni vraćati ni podsjećati na vrijeme Martina Luthera. Bolno je to vrijeme, no to je vrijeme kao i sami problemi koji pripadaju prošlosti. Govor Crkava danas, pogotovo onaj ekumenski, nosi u sebi daleko više optimizma negoli straha pa i daleko više međusobnog uvažavanja nego optuživanja.

ŽIŽAK U SRCU

(preljska pisma)

Stiglo pismo, adresirano na sina,
raspituje se za nj naša dobra vila,
u potpisu samo rič: Domovina!
Hrvatska naša draga majka mila.

A mi dica njena po svitu živimo,
nosimo s ponosom svoj hrvatski znak,
za dom živimo, Isusu se divimo,
dišući tuđi kao svoj nebeski zrak.

Tek kad pisma potekne svojim tonom,
suza se skotrlja tiho niz lice,
a živiš vazda s predima, svojim iskonom,
moleći Očenaše i tihe devetnice.

I noćas pisma na Velikom prelu
u Subotici, Sonti... Baču, svejedno,
žižak hrvatski živi u svakom srcu i selu,
jer znaš nositi ono što jest tvoje i vridno.

Ovdi si svoj, oduvik, srastao s ravnicom,
a priko draga majka, sestra ili brat,
urastao si u Bačku ti sa svojom dicom.
Nit odlazim, nit ostajem, kome u inat...

Josip Brdarić, Sonta

/1. nagrada na "Velikom prelu" 2000. u Subotici/

Saopćenje žirija za odabir najljepše "preljske pisme"

Na natječaj što ga je raspisao Hrvatski kulturni centar "Bunjevačko kolo" za "preljsku pismu" pristiglo je deset pjesama od sedmero autora.

Pjesme su tematski raznovrsne; u jednim je dominantno preljsko ozračje, dok u drugim proteže domoljubna i socijalna nota, što je svakako izraz tegobnih vremena u kojima živimo. Ova druga skupina pjesama, iako nije vezana za prelo i narodne običaje, umjetnički je snažnija, stilski dotjeranija, sadržajem aktualnija, te se ocjenjivački žiri opredijelio da *prvu nagradu ravnopravno dijele pjesme:*

- "Pod pazuvom viri tal od zlata na putu s prela" - Tomislava Žigmanova iz Subotice, i

- "Žižak u srcu" - Josipa Brdarića iz Sonte.

Druga nagrada pripada pjesmi:

- "Prelo dviiljadite" - Kate Ivanković iz Subotice.

Treća nagrada se ne dodjeljuje.

Ocjenjivački žiri: Mr. Josip Buljovčić, Lazar Merković i Milovan Miković.

VELIKO PRELO
2000

Najlipče na subotičkom Velikom prelu:
Suzana Baraković (druga pratilja),
Adrijana Baraković (najlipča prelja) i
Tanja Dulić (prva pratilja)

POD PAZUVOM VIRI
TAL OD ZLATA,
NA PUTU S PRELA

U snigu smo
kaljavi zastali
skoro zaspali
te noći
u srid misečine
onaki rondavi,
al pomalo i uspravni
sviknuti još otprije
što lanac krije
na satu
zlatni pod pazuvom
obaško debeli
(dida ga je to talovo davno
od pradide gazdačkog kadgod).

A krenili smo
zapravo,
digod žurni
bisno naprid.

I sad stojimo
uspravni i rondavi
ku da čijeđod sudbine krojimo
ku da novce tuđi buđelara brojimo
al nikođ alvatni,
ni slučajno da molimo.

Stojimo
a poč moramo
poč
u noć,
po mraku,
natrag sami.

Tomislav Žigmanov

/prva nagrada na "Velikom prelu"
2000. u Subotici/

Globus

ŠTAMPARIJA BRZE USLUGE

Vlasnik: **Blaško Gabrić**

24000 Subotica, Otmara Majera 10

Tel./fax: (024) 551-202, 553-142

SA BOGATIM PROIZVODNIM PROGRAMOM I 2000. GODINE SA VAMA:

- Vizit karte
- Plakati
- Katalogi
- Obrasci
- Prospekti
- Nalepnice
- Knjige
- Novine
- Pozivnice
- Kartonska ambalaža
- Papirna ambalaža
- Ostali proizvodi po narudžbi

U Subotici je
počeo sa radom
Generalni konzulat
Republike Hrvatske
u Ulici Maksima
Gorkog 6.

Radno vrijeme
sa strankama
od ponedjeljka
do četvrtka:
9 - 13 sati

Ekumenizam u godini Velikog jubileja

Oče, da svi budu jedno!

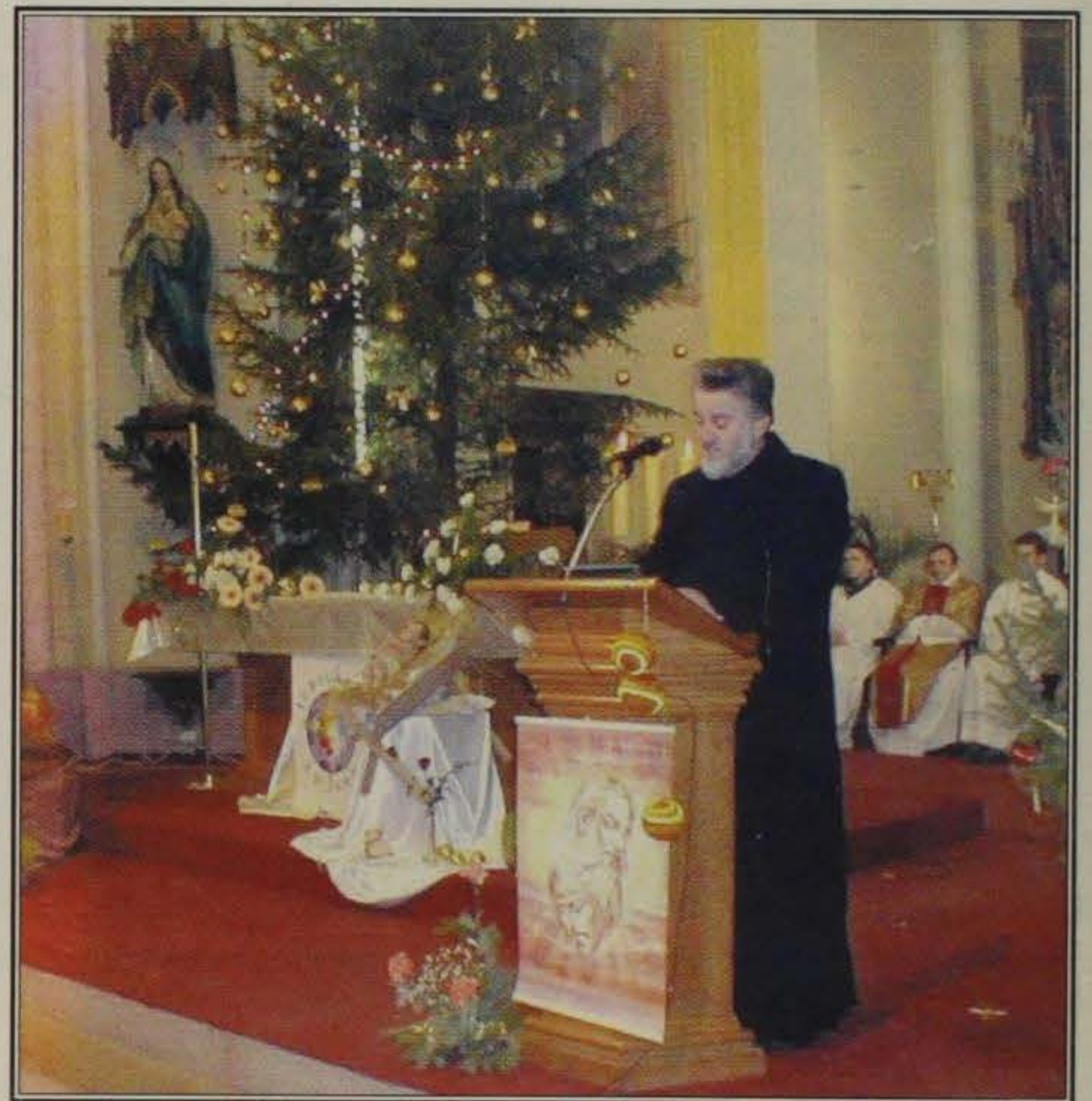
Na završetku Molitvene osmine 25. 01. 2000. u subotičkoj katedrali zajedno su molili za jedinstvo kršćana predstavnici katoličke, pravoslavne, reformatske i evangeličke crkve.

Na slici s lijeva na desno:

mr. Andrija Kopilović, Katalin Réti, biskup Dolinsky, nadbiskup Perko, nuncij Santos Abril, biskup Pénzes i episkop Irinej s pratnjom.

Episkop bački Irinej podjeljuje svoj blagoslov okupljenim vjernicima

Otac Milivoj Mijatov u crkvi sv. Roka

U pravoslavnom hramu "Vaznesenja Gospodnjeg"

U reformiranoj kršćanskoj crkvi